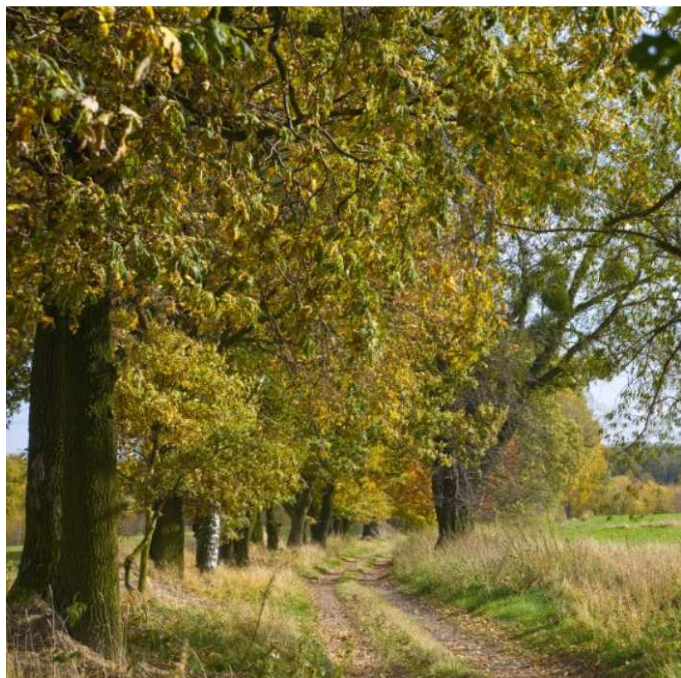

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

dla Gminy Kornowac

Gmina Kornowac
ul. Raciborska 48
44-285 Kornowac

Zleceniodawca: Gmina Kornowac
ul. Raciborska 48
44-285 Kornowac

Wykonawca: FOKUS2 Sp. z o.o.
ul. Sudecka 8j/2
41-608 Świętochłowice
tel. kom. 690950083
@: fokus2@windowslive.com
@: biuro@fokus2.pl
www.fokus2.pl

Dane identyfikacyjne:
NIP: 6452537641
REGON: 243203114
KRS: 0000452647

Termin realizacji: maj 2017 r.

1. Streszczenie

Gmina Kornowac położona jest na Wyżynie Śląskiej, w zachodniej części Płaskowyżu Rybnickiego. Jej obszar zajmuje powierzchnię 26,3 km², z czego użytki rolne zajmują powierzchnię 2129 ha, na lasy przypada prawie 10% powierzchni gminy. Liczba mieszkańców wynosi obecnie 5 139 osób (osoby zameldowane). W skład gminy wchodzi 5 sołectw: Kornowac, Kobyla, Łańce, Pogrzebień, Rzuchów. Gmina Kornowac od północy graniczy z Gminą Lyski, od południa z Gminą Lubomia, od zachodu z Raciborzem, z Pszowem i Rydułtowami od wschodu. Gmina Kornowac posiada korzystne położenie komunikacyjne. Jej tereny układają się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 935 na trasie Racibórz - Rybnik - Pszczyna. W odległości ok. 30 km od Gminy przebiega autostrada A1. Gmina zlokalizowana jest w odległości ok. 18 km od przejścia granicznego z Republiką Czeską.

Liczba ludności przyjmuje trend wzrostowy. Zdecydowanie największą grupą wiekową na terenie Gminy są osoby w wieku 70+, co jest zjawiskiem niekorzystnym. Niekorzystnym zjawiskiem który w przyszłości może wpłynąć na depopulację Gminy jest stosunkowo niewielka liczba osób w wieku 0-24, która jest mniej liczebna w stosunku do grupy wiekowej 25-45 lat. Ratunkiem dla Gminy mogą być nowi mieszkańcy, którzy będą migrować z terenu miast województwa śląskiego.

Dane dotyczące udzielanej pomocy w oparciu o ustawę o pomocy społecznej wskazują na niewielki wzrost ilości mieszkańców którym udzielane jest wsparcie. Wzrost w okresie 2013 – 2015 wyniósł 1,2%. Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Łańce. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Kobyla.

Analizując liczbę osób niepełnosprawnych, którym udzielane jest wsparcie można zauważyć, że w okresie 2013 – 2015 nastąpił wzrost liczebności omawianej grupy o 23,53%, co jest zjawiskiem negatywnym. Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Kornowac,
- Rzuchów.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Rzuchów.

Analiza danych Gminnej Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych wskazuje, że liczba osób z problemem alkoholowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów

Wskaźnik ilości osób z problemem alkoholowym najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

Na przestrzeni ostatnich lat (2013-2015) bezrobocie na terenie gminy zmniejszyło się o 14,96% co jest zjawiskiem pozytywnym. Wśród bezrobotnych dominują kobiety. Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów

Wskaźnik osób bezrobotnych najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów. Ok. 30% bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Natomiast 38% osób bezrobotnych to osoby w wieku do 30 r.ż., a 16% to osoby powyżej 50 r.ż.

W okresie 2013 – 2015 na terenie Gminy Kornowac liczba przestępstw zwiększyła się o 120% co jest zjawiskiem negatywnym. Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Łańce,
- Kornowac,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

Podstawowym celem rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego gminy jest uzyskanie struktury przestrzennej terenów zabudowanych, która w zrównoważony sposób wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe gminy oraz jej zasoby i potencjał dla potrzeb rozwoju. Cel ten będzie realizowany przez następujące grupy działań:

- 1) poprawę jakości życia mieszkańców (m.in. poprawa infrastruktury technicznej, zapewnienie zasobów mieszkaniowych, usprawnienie systemu komunikacji).
- 2) rozwój gospodarczy gminy czyli uzyskanie wzrostu gospodarczego i zwiększenie efektywności gospodarowania przy wykorzystaniu walorów gminy (poprawa aktywności gospodarczej).
- 3) budowę kompleksowego systemu ochrony przyrody i krajobrazu oraz poprawę stanu środowiska.
- 4) pełne wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego oraz jego rewitalizacji w procesy zrównoważonego rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego.
- 5) ochronę dziedzictwa kulturowego, służącą utrwalaniu tożsamości miasta i gminy.
- 6) uzyskanie wysokich standardów i ładu przestrzennego miejscowości gminy.

Mając na celu jak najbardziej trafne wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji przyjęto następujące założenia:

- obszar którego dotyczy program obejmuje Gminę Kornowac;
- gminę podzielono na jednostki pomocnicze (sołectwa);
- lokalny program rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni Gminy Kornowac i nie więcej niż 30% jej mieszkańców;

- wyznaczenie obszarów objętych programem nastąpiło w oparciu o wyniki analizy wskaźnikowej na podstawie zebranych danych;
- wskaźniki zostały skonstruowane w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i problemów,
- liczba mieszkańców wynika z liczby osób faktycznie zamieszkujących poszczególne sołectwa.

Mając na celu jak najbardziej trafne wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji przyjęto następujące założenia:

- obszar którego dotyczy program obejmuje Gminę Kornowac;
- gminę podzielono na jednostki pomocnicze (sołectwa);
- lokalny program rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni Gminy Kornowac i nie więcej niż 30% jej mieszkańców;
- wyznaczenie obszarów objętych programem nastąpiło w oparciu o wyniki analizy wskaźnikowej na podstawie zebranych danych;
- wskaźniki zostały skonstruowane w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i problemów,
- liczba mieszkańców wynika z liczby osób faktycznie zamieszkujących poszczególne sołectwa (pobyt stały).

W ramach prac dotyczących wyznaczenia obszarów objętych oraz obszarów objętych rewitalizacją zastosowano analizę wskaźnikową.

W oparciu o przeprowadzoną analizę natężenia zjawisk kryzysowych określono, że obszarami zdegradowanymi na obszarze Gminy Kornowac są następujące obszary:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów.

Obszary objęte rewitalizacją to te obszary na których natężenie negatywnych zjawisk jest największe – są to następujące sołectwa:

- Rzuchów,
- Kornowac.

Wyznaczone podobszary na których prowadzone będą działania rewitalizacyjne obejmować będą:

- 216,2 ha powierzchni gminy co stanowi 8,11% całości powierzchni;
- 1395 osób (29,36% ludności gminy);
- 30,5% osób bezrobotnych;
- 42,8% osób korzystających z pomocy społecznej;
- 47,5% osób z problemem alkoholowym;
- teren na którym miało miejsce 36,3% przestępstw;
- teren który cechuje się wskaźnikiem przedsiębiorczości poniżej średniej gminnej;
- teren na którym wydano 16,7% niebieskich kart;
- teren na którym znajduje się 9,1 km dróg krajowych;
- teren na którym znajduje się 12 dróg gminnych do remontu;

- teren na którym 16 ulic wymaga skanalizowania;
- teren na którym 16 ulic nie posiada dostępu do sieci gazowej;
- obszar na którym znajdują się 4 tereny wymagające zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę która obejmowała zebranie danych dotyczących sfer: społecznej, przestrzennej, gospodarczej, środowiskowej i infrastrukturalnej oraz zastosowane mechanizmy partycypacyjne określono cel główny, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań dla poszczególnych obszarów objętych rewitalizacją na terenie Gminy Kornowac. Wyznaczone cele odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym i mają na celu nie tylko zahamowanie, ale również odwrócenie niekorzystnych trendów i zjawisk. Wyznaczone cele tworzą ramy dla działań pozwalających na skierowanie obszarów dotkniętych kryzysem na ścieżkę rozwoju.

Wyznaczone cele oraz kierunki działań poprzez integrację, kompleksowość i komplementarność oraz koordynację przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru rewitalizacji, która została określona poniżej:

„Gmina Kornowac obszarem spójnym pod względem społecznym, gospodarczym i przestrzennym, charakteryzujące się wysokim poziomem jakości życia”

Poniżej przedstawiono cele strategiczne rewitalizacji podobszarów Gminy Kornowac:

Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów

Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac

Mając na celu osiągnięcie zaplanowanych celów określono projekty podstawowe (mające kluczowe znaczenie dla rewitalizacji), projekty uzupełniające, jak również katalog przedsięwzięć wspomagających. W dalszej części LPR przedstawiono proponowane źródła finansowania projektów, sposób monitoringu poszczególnych projektów i celów na poziomie LPR, przedstawiono również system zarządzania, który osadzony został w systemie zarządzania całą gminą.

Dokument wypracowany został zgodnie z zasadą partycypacji społecznej. Na etapie jego opracowywania przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje społeczne (uwagi do dokumentu na każdym etapie jego opracowywania można było składać osobiście, elektronicznie, jak również korespondencyjnie) Niniejszy dokument ma charakter otwarty i dynamiczny. Zakres obszarów kryzysowych, obszarów objętych rewitalizacją, jak również zaplanowane działania i projekty podlegać będą systematycznym działaniom monitoringowym, na etapie których wszystkie grupy interesariuszy będą mogły zgłaszać swoje uwagi i propozycje do Programu. W celu zapewnienia udziału lokalnych społeczności we wdrażaniu i monitoringu planuje się organizację systematycznych spotkań z wszystkimi grupami interesariuszy oraz przeprowadzanie badań ankietowych. Istotnym elementem partycypacji społecznej będzie baza projektów rewitalizacyjnych która zawierać będzie wykaz przedsięwzięć służących osiągnięciu zaplanowanej wizji obszarów rewitalizowanych.

2. Dokumenty planistyczne i strategiczne powiązane z problematyką rewitalizacji

2.1. Dokumenty na poziomie europejskim

Strategia „Europa 2020”

Kluczowym dokumentem, który określa ramy dla opracowania i wykonania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kornowac jest Strategia Europa 2020.

Strategia „Europa 2020” jest nowym, długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE), który zastąpił realizowaną od 2000 r., zmodyfikowaną pięć lat później, Strategię Lizbońską. W opublikowanym 3 marca 2010 r. Komunikacie „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” podkreślona została potrzeba wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy **rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów**. W celu osiągnięcia powyższych założeń zaproponowano trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny (ang. smart growth), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony (ang. sustainable growth), czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. inclusive growth), czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

KE zaproponowała wskaźniki umożliwiające monitorowanie postępów w realizacji ww. priorytetów za pomocą pięciu nadrzędnych celów, określonych na poziomie całej UE, w tym:

- osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%;
- poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój;
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%;
- podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe;
- wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli.

Podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii „Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie UE Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez KE inicjatywy przewodnie (ang. flagship initiatives), realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych.

2.2. Dokumenty poziomu krajowego

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest, zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (art. 9 ust 1) – dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac zbieżny jest z następującymi celami Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030:

- cel 6 - *Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.*
Kierunki interwencji:
 - 1) Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.
 - 2) Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia.
 - 3) Dostosowanie systemu ochrony zdrowia do prognozowanych do roku 2030 zmian demograficznych, w szczególności wzmocnienie działań na rzecz rozwoju infrastruktury i zasobów kadrowych w obszarach opieki nad matką i dzieckiem oraz osobami starszymi.
 - 4) Wprowadzenie nowych rozwiązań zapewniających powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opieki instytucjonalnej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne.
- cel 7 - *Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.*
Kierunki interwencji:
 - 1) Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne;
 - 2) Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki;
 - 3) Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
- cel 8 - *Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.* Kierunki interwencji:
 - 1) Zwiększenie stopnia dyfuzji połączeń wieś-miasto w celu dynamizowania rozwoju zarówno terenów miejskich, jak też obszarów wiejskich;
- cel 11 - *Wzrost społecznego kapitału rozwoju.* Kierunki interwencji:
 - 1) Przygotowanie i wprowadzenie programu edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach edukacji, w perspektywie uczenia się przez całe życie;
 - 2) Promowanie działań szkół i innych podmiotów w zakresie realizacji projektów społecznych;
 - 3) Zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi poprzez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nawyków kulturowych;
 - 4) Modernizacja infrastruktury oraz rozszerzenie ról społecznych instytucji kultury, w tym bibliotek i ośrodków kultury.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do 2020 roku)

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK) jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie pn. „*Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*”.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac wpisuje się w następujące obszary strategiczne, cele oraz działania Strategii Rozwoju Kraju 2020:

- obszar strategiczny I Sprawne i efektywne Państwo, Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela, poprzez rozwój kapitału społecznego;
- obszar strategiczny II Konkurencyjna gospodarka, Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego, oraz następujące działania:
 - II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej,
 - II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego,
 - II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.
- obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna:
 - Cel III.1 Integracja społeczna oraz działania:
 - III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych,
 - Cel III. 2 Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych poprzez:
 - III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych,
 - III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych,
 - Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac zbieżny jest z głównym celem SRKL, którym jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia,
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej,
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości. Planowany do realizacji program wpisuje się zarówno w cel główny, jak i we wszystkie cele szczegółowe strategii.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 została opracowana przez Rząd w odpowiedzi na wyzwania, jakie identyfikuje Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Wskazuje ona, iż polityka rozwoju powinna wspierać procesy i inicjatywy, które wzmacniają wolę działania obywateli na rzecz dobra wspólnego i przyczyniają się do wzmocnienia zaufania, jako jednego z podstawowych komponentów życia społecznego, gospodarczego i kulturowego. Dokument obejmuje cel główny oraz cztery cele strategiczne:

Cel główny - Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski:
 Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji;
 Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie;
 Cel szczegółowy 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy;

Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac poprzez działania dotyczące szeroko rozumianej sfery społecznej wpisuje się w zapisy (cel główny oraz cele szczegółowe) Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) jest podstawowym dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Projekt wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Niniejszy dokument wpisuje się w realizację KSRR poprzez działania mające na celu wzrost konkurencyjności Gminy Kornowac, budowanie spójności terytorialnej oraz tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. Zgodnie z wymogami ustawowymi określono także wynikające z KPZK 2030 ustalenia i zalecenia dla przygotowywania planów zagospodarowania przestrzennego województw. Dokument zwraca uwagę na potrzebę poprawy spójności wewnętrznej oraz terytorialne równoważenie rozwoju kraju, któremu służyć powinny: tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się rozwoju (m.in. przez wsparcie miast subregionalnych i budowanie potencjału specjalizacji terytorialnej), wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, a także wspomaganie różnorodnych obszarów problemowych (w tym poprzez restrukturyzację i rewitalizację ośrodków miejskich i terenów zdegradowanych). Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne sprzyjające rozwojowi wpisuje się w realizację Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020¹

„Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji” jest programem rozwoju, w rozumieniu art. 15, ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.¹) i stanowi załącznik

¹ www.mpips.gov.pl/download/gfx/.../2/.../KPPUiWS_1707_na_RM_.pdf

do Uchwały Rady Ministrów. Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii Rozwoju Kraju 2020” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kornowac wpisuje się w realizację celu głównego Strategii, którym jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej. Ma on być osiągnięty do końca 2020 r. przez realizację poniższych celów operacyjnych:

- Cel operacyjny 1 Usługi dla aktywności i profilaktyki;
- Cel operacyjny 3 Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalnie środowisko;
- Cel operacyjny 4 Zapobieganie niepewności mieszkaniowej;
- Cel operacyjny 5 Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022

Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być **zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru** tak, aby jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamić z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Narodowy Plan Rewitalizacji ma być oparty na czterech modułach: dokumentach, regulacjach, instrumentach wsparcia oraz informacji i edukacji. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, który przygotowuje NPR zamierza go przedłożyć rządowi na przełomie tego i przyszłego roku.

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Narodowy Plan Rewitalizacji w jego obecnie przygotowywanym kształcie będzie miał horyzont czasowy do roku 2022. Jest to pierwszy krok w kierunku intensyfikacji działań rewitalizacyjnych, a ich kontynuacja jest zaplanowana także na lata następne.

Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji

Ustawa określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Za obszary zdegradowane ustawa przyjmuje obszary, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz dodatkowo negatywne zjawiska gospodarcze (np. słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw), środowiskowe (np. przekroczenie standardów jakości środowiska), przestrzenno-funkcjonalne (np. brak dostępu do podstawowych usług albo ich niska jakość) lub techniczne (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych).

Jako obszar rewitalizacji określono całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowana lub prowadzona jest rewitalizacja. Ustawa ogranicza zasięg obszaru rewitalizacji przesądzając, że nie może on obejmować łącznie terenów większych niż 20 proc. powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30 proc. mieszkańców gminy, przy czym może być podzielony na podobszary.

Dla obszaru rewitalizacji opracowuje się Gminny Program Rewitalizacji (GPR), który jest podstawą do stosowania na obszarze rewitalizacji specjalnych rozwiązań ustawowych – Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR) oraz miejscowego planu rewitalizacji.

GPR przyjmuje Rada Gminy w formie uchwały, jako dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego, wiążący organy gminy w podejmowanych działaniach. GPR zawiera szczegółową analizę obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań, listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ramy finansowe programu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania.

SSR ustanawia Rada Gminy w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego. Strefa jest obszarem stosowania szczególnych norm prawnych z zakresu planowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, mieszkalnictwa, prawa podatkowego oraz cywilnego. Ustawa przewiduje również szczególną formę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - miejscowy plan rewitalizacji, który może być uchwalony wyłącznie dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy. Niniejszy dokument opracowany został w oparciu o Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczące opracowywania Lokalnych Programów Rewitalizacji.

Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju

Celem *Wytycznych* jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji, zwanych dalej „*projektami rewitalizacyjnymi*”.

Ujednolicenie warunków i procedur ma zapewnić, że procesy rewitalizacji finansowane w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, jako instrumenty służące realizacji Umowy Partnerstwa będą bardziej skuteczne, zintegrowane, kompleksowe i skoordynowane.

Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują również instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.

Wytyczne wskazują warunki i sposoby zapewnienia komplementarności interwencji dla projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z funduszy EFRR, EFS i FS w ramach różnych celów tematycznych, priorytetów inwestycyjnych, zarówno w ramach RPO, jak i KPO.

Zalecenia zawarte w *Wytycznych* są spójne z rozwiązaniami w przedmiotowym zakresie zawartymi w innych wytycznych horyzontalnych wydawanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w tym zwłaszcza z rozwiązaniami zawartymi w poszczególnych wytycznych horyzontalnych dotyczących realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w poszczególnych celach tematycznych.

Wytyczne są skierowane do instytucji zarządzających regionalnymi i krajowymi programami operacyjnymi, które mogą opracować szczegółowe wytyczne w zakresie realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków UE. Sformułowane w *Wytycznych* wymogi realizacji projektów rewitalizacyjnych są powiązane z warunkami dopuszczenia danego projektu do dofinansowania lub uzyskania preferencji w dofinansowaniu środkami UE.

Wytyczne wskazują priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach regionalnych programów operacyjnych do których należą:

- Cel Tematyczny 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP;
- Cel tematyczny 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;

- Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej;
- Cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;
- Cel tematyczny 9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.

2.3. Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Polski Południowej w obszarze województwa małopolskiego i śląskiego do roku 2020²

Na wspólnym posiedzeniu Sejmików Województw Małopolskiego i Śląskiego (1 października 2010 roku) podjęte zostały uchwały w sprawie zacieśnienia współpracy pomiędzy samorządami obu regionów. Sejmiki wyraziły wolę podjęcia działań zmierzających do rozwoju współpracy w celu zwiększenia konkurencyjności i spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym obu województw. Za kluczową uznano współpracę w następujących dziedzinach: kapitał ludzki, gospodarka i sektor badawczo-rozwojowy, turystyka i kultura, system komunikacyjny oraz ochrona środowiska.

Następstwem październikowego posiedzenia Sejmików było zawarcie 23 maja 2011 roku Porozumienia w sprawie podjęcia prac nad Strategią dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województwa małopolskiego i śląskiego. Dokument ten stanowi formalną podstawę do rozpoczęcia prac nad Strategią, zaś jego zapisy determinują zakres, organizację i harmonogram prac. Przyjęta w Porozumieniu forma oraz kierunki współpracy pomiędzy oboma regionami uzyskały aprobatę Sejmików wyrażoną w uchwałach przyjętych w połowie 2011 roku. Strategia dla Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 identyfikuje możliwości współpracy pomiędzy województwami śląskim i małopolskim oraz wskazuje kierunki, typy projektów i projekty umożliwiające rozwijanie i zacieśnianie tej współpracy.

Sformułowanie zasadniczej części strategii polegało na określeniu celów strategicznych oraz szerokiej analizie możliwości i ścieżek ich wdrożenia.

Projekt wpisuje się w nadrzędny cel „Polska południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy” na które składają się trzy cele strategiczne:

- Europol śląsko-krakowski obszarem koncentracji innowacji i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich;
- Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystywania możliwości rozwojowych;
- Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu.

Cel nadrzędny oraz trzy cele strategiczne wpisują się w ramy współdziałania województw małopolskiego i śląskiego, które wyznaczone zostały przez Porozumienie z 23 maja 2011 roku oraz 5 wynikających zeń pól współpracy: integracja przestrzeni województw, współpraca metropolitalna, podwyższenie konkurencyjności gospodarki województw, rozwijanie kapitału ludzkiego, promocja Polski południowej.

² <https://www.slaskie.pl/zalaczniki/2013/04/08/1365415927/1365415979.pdf>

Niniejszy dokument, będący aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku, stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągania w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac wpisuje się w następujące obszary priorytetowe:

(A) NOWOCZESNA GOSPODARKA

Cel operacyjny: A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa:

1. Wsparcie podnoszenia zdolności firm regionu do wdrażania innowacji i nowoczesnych rozwiązań technologicznych;
2. Promowanie wśród przedsiębiorców znaczenia wartości kulturalnych, środowiskowych, społecznych i etycznych przy wytwarzaniu dóbr i usług;
3. Promowanie postaw przedsiębiorczych w środowiskach twórczych regionu oraz wspieranie aktywności kulturalnych zorientowanych na tworzenie wartości rynkowych;
4. Wsparcie tworzenia nowych i rozwoju istniejących firm opartych na potencjałach regionu i wykorzystujących technologie rozwijane w regionie, w tym w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu;
5. Wsparcie działań na rzecz eksportu innowacyjnych rozwiązań technologicznych tworzonych w regionie.

Cel operacyjny : A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały

1. Tworzenie i rozwój MŚP, w tym firm rzemieślniczych oraz promocja produktów lokalnych, w tym produktów tradycyjnych;
2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług wolnego czasu wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne;
3. Wsparcie i promocja rozwoju podmiotów działających w obszarze ekonomii społecznej;
4. Rozwój mechanizmów wspierających wzrost zatrudnienia i inicjatyw lokalnych w tym zakresie;
5. Współpraca lokalnych podmiotów gospodarczych na rzecz zajmowania silnej pozycji w ponadlokalnych sieciach kooperacji;
6. Budowanie struktur sieciowych doradztwa w zakresie przedsiębiorczości na poziomie lokalnym;
7. Wsparcie sprzedaży lokalnych produktów na lokalnych rynkach.

(B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW

Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa, kierunek działań: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług medycznych, w tym podniesienie jakości infrastruktury ochrony zdrowia oraz efektywności systemu zarządzania, rozszerzenie zakresu usług medycznych i podniesienie jakości obsługi pacjentów

Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców, kierunki działań:

1. Stworzenie systemu rozwijania i odkrywania talentów mieszkańców województwa;

³ <http://www.slaskie.pl/zalaczniki/2013/07/04/1372921202/1372921250.pdf>

2. Realizacja długofalowych programów edukacji kulturalnej adresowanej do różnych grup odbiorców i zwiększających zainteresowanie uczestnictwem w kulturze;
3. Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kultury, sportu i rekreacji oferujących możliwości rozwoju mieszkańców oraz atrakcyjnego spędzania wolnego czasu.

Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców, kierunki działań:

1. Podnoszenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie rodziny, w tym wspieranie podmiotów oferujących takie usługi;
2. Tworzenie i wdrażanie instrumentów wspierających rodziny w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych;
3. Wdrożenie działań poprawiających warunki startu życiowego i zawodowego osób młodych;
4. Wyposażanie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych;
5. Rewitalizacja społeczna obszarów o niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz nagromadzonych problemach społecznych;
6. Poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych dla wszystkich, w szczególności dla osób o obniżonej mobilności;
7. Rozwój publicznych i rynkowych usług wspierających funkcjonowanie osób starszych;
8. Wdrażanie instrumentów wspierających udział mieszkańców w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz rozwój idei Governance;
9. Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego;
10. Zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach związanych z zachowaniem i eksponowaniem unikalności dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego województwa oraz jego charakterystycznych obszarów.

(C) PRZESTRZENI

Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska, kierunki działań:

3. Wspieranie wdrożenia rozwiązań ograniczających niską emisję oraz zużycie zasobów środowiska i energii w przedsiębiorstwach, gospodarstwach domowych, obiektach i przestrzeni użyteczności publicznej;
4. Wspieranie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności;
6. Wsparcie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy minimalizacji kosztów środowiskowych i krajobrazowych;
7. Wspieranie edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw prośrodowiskowych;

Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni, kierunki działań:

1. Rewitalizacja terenów i obiektów, w tym poprzemysłowych i zdegradowanych na tereny/obiekty o funkcjach społeczno- gospodarczych oraz zapewnienie ich dostępności;
2. Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast i centrów dzielnic oraz przestrzeni recepcyjnych;
3. Tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych;
4. Przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych;

5. Zapewnienie praworządności gospodarowania przestrzenią poprzez skuteczną ochronę prawa własności i interesu społecznego;
6. Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic;
8. Wsparcie działań podnoszących jakość planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym działań integracyjnych.

(D) RELACJE Z OTOCZENIEM

Cel operacyjny: D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego

1. Promowanie województwa śląskiego jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców, inwestorów, studentów, turystów;
4. Promocja miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej;
5. Wspieranie rozwoju instytucji i infrastruktury (kulturalnych, naukowych, biznesowych (w tym wystawienniczych, sportowych, społecznych, religijnych) tworzących markę województwa śląskiego.
6. Promowanie marki produktów województwa śląskiego.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020⁴

Przesłankę do opracowania Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 stanowi treść artykułu 21 punkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r, o pomocy społecznej, który określa, że zadaniem samorządu województwa jest „*opracowanie, aktualizowanie i realizacja strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej będącej integralną częścią strategii rozwoju województwa, obejmującej w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi – po konsultacji z powiatami*”.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 stanowi integralną część Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020 wpisując się w jej priorytety:

- edukacja, kultura, mobilność i aktywizacja zasobów ludzkich,
- integracja społeczna, bezpieczeństwo i zdrowie,
- ochrona i kształtowanie środowiska oraz przestrzeni,

a także w priorytety horyzontalne:

- współpraca między regionalna i międzynarodowa, w tym transgraniczna,
- współpraca wewnątrzregionalna.

Równocześnie Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 koresponduje z pierwszym celem strategicznym Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 jakim jest „*Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa publicznego i społecznego*” oraz przyjętymi w jego ramach kierunkami działań.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 odnosi się również do czwartego celu strategicznego jakim jest „*Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni*” wraz z następującymi kierunkami działań:

- rewitalizacja terenów zdegradowanych.

⁴ <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2006/05/08/1147069562.pdf>

Na podstawie wyznaczonych priorytetów polityki społecznej województwa śląskiego oraz celu głównego „Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego” przyjmuje się następujące cele strategiczne, które są spójne z opracowywanym programem:

1. Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży;
2. Wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych;
3. Wzmacnianie równych szans osób niepełnosprawnych;
4. Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
6. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

Strategia Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego⁵

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku to stowarzyszenie wszystkich tj. 28 gmin i powiatów z obszaru Subregionu. Związek formalnie funkcjonuje od maja 2002 roku. Głównymi przedmiotami działalności stowarzyszenia są: lobbying dla spraw ważnych dla Subregionu, integracja różnych środowisk z naszego obszaru oraz promocja gospodarcza i turystyczna.

Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę oraz zdefiniowane problemy w poszczególnych obszarach problemowych Strategia Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego zdefiniowała misję RIT w okresie do 2025 roku: Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Zachodniego narzędziem niwelującym oddziaływanie zdefiniowanych obszarów problemowych oraz pogłębiającym integrację i współpracę samorządów Subregionu Zachodniego. Zgodnie z założoną misją RIT przewiduje się realizację wizji Subregionu Zachodniego jako obszaru, na którym:

- zwiększy się spójność społeczna, poprzez poprawę dostępności do edukacji, dostosowanej do potrzeb rynku pracy, nowoczesnej gospodarki, edukacji przedszkolnej i usług opiekuńczych, zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności, rozwój inicjatyw partnerskich, czy rozwój usług społecznych na poziomie lokalnym poprzez tworzenie centrów usług społecznościowych, a także poprzez podejmowane procesy rewitalizacyjne;
- zwiększy się spójność gospodarcza, poprzez tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej i samozatrudnienia, dzięki wsparciu tworzenia nowych firm oraz wsparcie ich rozwoju;
- zwiększy się spójność infrastrukturalna i środowiskowa, poprzez zmniejszanie antropopresji na środowisko, ograniczanie emisji do środowiska, realizację inwestycji w sektorze wodno-ściekowym, wsparcie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii czy oraz poprawę mobilności miejskiej.

Tym samym klaruje się wizja Subregionu Zachodniego jako obszaru zrównoważonego i trwałego rozwoju, stwarzającego mieszkańcom korzystne warunki życia i pracy w wolnym od emisji środowisku, w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie i dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej, zapewniający możliwości adaptacyjne swoim mieszkańcom w obliczu dynamicznych przemian dotyczących region. Z powyższego wynikają dwa cele strategiczne:

⁵ <http://www.subregioncentralny.pl/strategia-zit.html>

1. Rozwój kapitału ludzkiego bazujący na zatrudnialności i spójności społeczno-gospodarczej Subregionu Zachodniego.
2. Zdrowe środowisko życia dzięki zmniejszonej antropopresji w Subregionie Zachodnim.⁶

Cele niniejszego opracowania są spójne ze Strategią Subregionu Zachodniego i wpisują się w jego wizję.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020⁷

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 realizuje wizję rozwoju regionu zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, przyjętą przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013r., i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Stanowi też instrument realizacji Umowy Partnerstwa – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2014-2020 i wykazuje z nią pełną zgodność. RPO WSL 2014-2020 wraz z krajowymi programami operacyjnymi oraz Umową Partnerstwa tworzy spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową. Ponadto cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020.

W ramach RPO WSL 2014-2020 przewiduje się dwanaście merytorycznych osi priorytetowych (finansowanych z EFRR i EFS) oraz jedną oś dedykowaną działaniom w zakresie Pomocy Technicznej (finansowaną w całości z EFS) na rzecz całego RPO WSL 2014-2020.

Realizacja działań rewitalizacyjnych wpisuje się w następujące osie priorytetowe RPO:

- OŚ PRIORYTETOWA I NOWOCZESNA GOSPODARKA
- OŚ PRIORYTETOWA II CYFORWE ŚLĄSKIE
- OŚ PRIORYTETOWA III KONKURENCYJNOŚĆ MŚP
- OŚ PRIORYTETOWA IV EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
- OŚ PRIORYTETOWA V OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW
- OŚ PRIORYTETOWA VI TRANSPORT
- OŚ PRIORYTETOWA VII REGIONALNY RYNEK PRACY
- OŚ PRIORYTETOWA VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY,
- OŚ PRIORYTETOWA IX WŁĄCZENIE SPOŁECZNE,
- OŚ PRIORYTETOWA X REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA
- OŚ PRIORYTETOWA XI WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO.
- OŚ PRIORYTETOWA XII INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego jest podstawą formułowania zasad realizujących politykę przestrzenną województwa i organizujących jego strukturę przestrzenną w sposób uwzględniający założenia polityki przestrzennej państwa, określone w dokumencie pt. *"Koncepcja*

⁶ <http://www.subregion.pl/>

⁷ https://rpo.slaskie.pl/dokument/rpo_wsl_2014_2020_przyjety_przez_ke_18_12_2014_r

polityki przestrzennego zagospodarowania kraju" oraz tworzący warunki przestrzenne do realizacji ustaleń strategii rozwoju województwa, przedstawionych w dokumencie pt. "Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015".

Cel główny planu brzmi „kształtowanie harmonijnej struktury przestrzennej województwa śląskiego sprzyjającej wszechstronnemu rozwojowi województwa”. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kornowac wpisuje się zarówno w cel główny poprzez działania prorozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, jak również w cele szczegółowe dotyczące restrukturyzacji przestrzeni, ochrony środowiska oraz stymulowania innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią.

2.4 Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego

W oparciu o analizę wewnętrznego potencjału powiatu, jego strategicznych wyróżników, procesów zachodzących w otoczeniu, a zwłaszcza potrzeb i oczekiwań podmiotów lokalnych opracowana została wizja rozwoju powiatu raciborskiego sięgająca roku 2020, która brzmi: „*POWIAT RACIBORSKI W ROKU 2020 TO OBSZAR HARMONIJNEGO I WSPÓŁZALEŻNEGO ROZWOJU SPOŁECZNEGO, GOSPODARCZEGO, PRZESTRZENNEGO I PRZYRODNICZEGO REALIZOWANEGO W PARTNERSTWIE PODMIOTÓW LOKALNYCH Z PODMIOTAMI W OTOCZENIU*”. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac wpisuje się w następujące cele Strategii:

- C1. Rozwój gospodarczy powiatu raciborskiego
- C2. Wysokie kompetencje i aktywność mieszkańców powiatu.
- C3. Wyróżniające warunki budujące wysoką jakość życia w powiecie.
- C4. Silna pozycja powiatu raciborskiego w otoczeniu.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kornowac

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac wpisuje się w realizację PRL Gminy Kornowac. Głównym celem Planu Rozwoju Lokalnego jest „Poprawa jakości życia mieszkańców i rozwój gospodarczy gminy”. LPR wpisuje się we wszystkie cele strategiczne dokumentu do których należą:

- 1 Poprawa infrastruktury technicznej
- 2 Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej w gminie
- 3 Zapewnienie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i ochrona wartości kulturowych
- 4 Zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego dla poszczególnych sołectw Gminy Kornowac określają m.in. zasady zagospodarowania poszczególnych terenów gminy. Celem powstania Planów było m.in. zapewnienie warunków prawnych i przestrzennych dla realizacji inwestycji przestrzennych. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Kornowac wykazuje pełną zgodność z omawianymi planami.

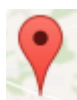
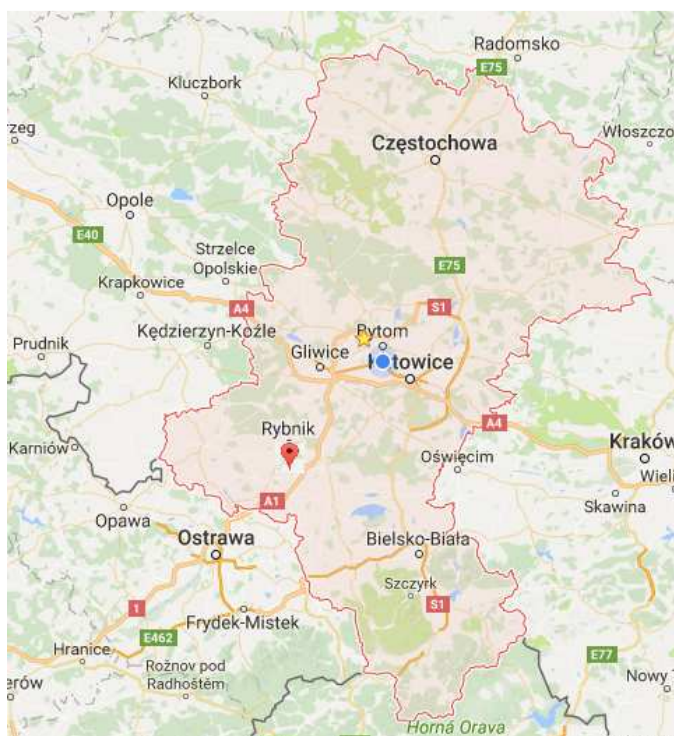
3. Diagnoza zjawisk kryzysowych

3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Kornowac

Gmina Kornowac położona jest na Wyżynie Śląskiej, w zachodniej części Płaskowyżu Rybnickiego. Jej obszar zajmuje powierzchnię 26,3 km², z czego użytki rolne zajmują powierzchnię 2129 ha, na lasy

przypada prawie 10% powierzchni gminy. Liczba mieszkańców wynosi obecnie 5 139 osób (osoby zameldowane). W skład gminy wchodzi 5 sołectw: Kornowac, Kobyla, Łańce, Pogrzebień, Rzuchów. Gmina Kornowac od północy graniczy z Gminą Lyski, od południa z Gminą Lubomia, od zachodu z Raciborzem, z Pszowem i Rydułtowami od wschodu. Gmina Kornowac posiada korzystne położenie komunikacyjne. Jej tereny układają się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 935 na trasie Racibórz - Rybnik - Pszczyna. W odległości ok. 30 km od Gminy przebiega autostrada A1. Gmina zlokalizowana jest w odległości ok. 18 km od przejścia granicznego z Republiką Czeską.

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Kornowac na tle województwa śląskiego

- Lokalizacja Gminy

Źródło: Google Maps

Gmina Kornowac powstała 1 stycznia 1973 r. W jej skład weszło wtedy 7 sołectw: Kornowac, Pogrzebień, Rzuchów, Łańce, Kobyla, Brzezina/Odrą i Pstrążna. W czerwcu 1976 r. z gminy wyłączono sołectwo Brzezina, które zostało przyłączone do Raciborza. Od 1 lutego 1977 r. Gminę Kornowac połączono z Gminą Lyski. Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.12.1992 r. utworzono ponownie Gminę Kornowac, która zaczęła działać od 01.01.1993 r. Obecnie w jej skład wchodzi 5 sołectw: Kornowac, Kobyla, Łańce, Pogrzebień i Rzuchów których opis przedstawiono poniżej:

Kobyla

Miejscowość położona jest 2 kilometry na północny zachód od Kornowaca, wysoko nad doliną Odry, dochodząca w niektórych miejscach do 100 metrów o przepięknym malowniczym położeniu. W Kobylu można oglądać panoramę miasta Raciborza i okolic położonych na zachód i północ od miasta, ze

wzgórzami łubowickimi oraz Górą Św. Anny. Przez wieś przepływa potok Bodek oraz kilka mniejszych cieków wodnych. Nazwa miejscowości wywodzi się według podania od księżęcej stadniny wypasającej konie na tutejszych łąkach. Wzmiankowana po raz pierwszy pod nazwą Cobela w 1272 roku w wykazie kasztelanii raciborskiej. W 1612 roku miasto Racibórz, zgodnie z nadanym mu urbarzem piwnym, miało prawo wyłącznego wyszynku swojego piwa w karczmie w Kobylu. Wojska Jana III Sobieskiego idącego na odsiecz Wiednia miały obozować między Kobylą a Budzinem. Kościół pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny znajdujący się w Kobylu ma jedną nawę, z wieżą w części przedniej, pokrytą płaskim dachem z baniastym hełmem. Budowę świątyni rozpoczęto w 1935 roku, natomiast poświęcenia dokonano w 1940 roku. Cmentarz przy ul. Kościelnej. Na nekropolii znajduje się pomnik ku czci poległych w walkach wyzwoleniczych podczas powstań śląskich oraz w obozach koncentracyjnych, a także grób w którym są pochowani żołnierze niemieccy, którzy zginęli na tym terenie podczas II Wojny Światowej.

Mapa 2 Położenie sołectwa w gminie Kornowac

Źródło: <http://kornowac.pl/cms/18750/kobyla>

Kornowac

Miejscowość jest położona wysoko nad doliną Odry dochodząca w niektórych miejscach do 100 metrów w terenie pagórkowatym. Nazwa miejscowości, według podania wywodzi się z imiona Garno i Vac - braci, którzy tutaj osiedlili lub od słowa koronaciec - czyli w kształcie korony. Wzmiankowana około roku 1300 roku. W 1308 roku jako Coronovatiz oraz Wurndorf nadana przez księcia Leszka w posiadanie dziedziczne klasztorowi dominikanek w Raciborzu.

Charakterystyczne zabytkowe budowle to:

- Budynek wzniesiony w 1902 r. z przeznaczeniem na szkołę i jako szkoła funkcjonował do 1970 r. Później w budynku mieściła się świetlica i przedszkole. W 1993 r. budynek zaadoptowany na siedzibę Urzędu Gminy Kornowac
- Kapliczka św. Jana, zwana Świyntyjon - pochodzi z XIX wieku murowana w stylu neogotyckim z wieżyczką zakończoną iglicą w kształcie ostrosłupa, przedsionek z ostrołukowato zamkniętym wejściem, w środku znajduje się figura św. Jana Nepomucena.

Mapa 3 Położenie sołectwa w gminie Kornowac

Źródło: <http://kornowac.pl/cms/18751/kornowac>

Łańce

Miejscowość jest położona na terenie wyniesionym około 100 m ponad dolinę Odry. Nazwa miejscowości wywodzi się od łanu - miary obszaru ziemi nadawanej osadnikowi, który płacił czynsz. Wioska wzmiankowana w 1454 i 1479 roku jako Lanczuow. W końcu XVII wieku właścicielem wsi został Jan Fryderyk Kotuliński, który zapisał klasztorowi ojców Franciszkanów znaczne fundacje i zobowiązał swoich potomków oraz przyszłych właścicieli do rocznych danin na rzecz wspólnoty zakonnej.

Zabytki - kapliczka - domkowa, zbudowana na początku XIX wieku na planie prostokąta z dwuspadowym dachem, z wieżyczką nakrytą stożkowym dachem zwieńczonym krzyżykiem.

Mapa 4 Położenie sołectwa w gminie Kornowac

Źródło: <http://kornowac.pl/cms/18752/lance>

Pogrzebień

Pogrzebień (niem. Pogrzebin) – w latach 1945–54 siedziba gminy Pogrzebień. Miejscowość jest położona wysoko nad doliną rzeki Odry, dochodząca w niektórych miejscach do 100 metrów, o malowniczym położeniu, z wieloma punktami widokowymi: panoramą doliny Odry z pocysterskimi stawami Wielikąt, na tle wyłaniającego się Beskidu Śląskiego z Łysą Górą po jednej stronie, a po drugiej stronie Górami Opawskimi. Od 1313 roku wieś należała do klasztoru dominikanek jako wiano księżnej Ofki. W 1800 r. roku dobra nabył Jan Nepomucen Larisch, ojciec Luizy, która wyszła za mąż za Josepha von Eichendorffa, a w 1882 roku dobra nabył Artur von Baildon.

Najważniejszym zabytkiem jest pałac w Pogrzebieniu, który należał do rodziny Larishów, a w 1882 roku Artur von Baildon zakupił ten obiekt dla swojego jedyne go syna, pałac stał się posiadłością rodziny von Baildon. W latach 1885 – 1887 pałac został przebudowany. W 1930 roku posiadłość przejął zakon Salezjanów. W latach II Wojny Światowej w pałacu na krótko utworzono obóz przejściowy dla reemigrantów niemieckich z Besarabii oraz Bukowiny. Następnie utworzono obóz dla ludności polskiej – Polenlager 82, który z kolei stał się obozem dla dzieci, tzw. Kinderlager. Obecnie w pałacu jest klasztor sióstr Salezjanek, które nabyły go w 1946 r.

Kościół pw. św. Bartłomieja. Wybudowany w 1851 roku, w stylu neoromańskim, ale prawdopodobnie swoimi początkami sięga XIV wieku, przebudowany w latach 1955 - 1960, przed wejściem znajduje się sarkofag z ciałem Służebniczki Bożej Siostry Laury Meozzi.

Kapliczka Świńty Jon zbudowana w 1930 roku na planie sześciokąta foremne go, jest drewniana, polichromowana. Drzwi i okna są zamknięte ostrołukowo i przeszkłone, a dach jest sześciopółcaciowy, dzwonowy, podbity blachą i zwieńczony kulą z krzyżem. Wewnątrz znajduje się polichromowana rzeźba św. Jana Nepomucena z XVIII wieku oraz tabliczka erekcyjna dawnego fundatora kapliczki – Halacza.

Mapa 5 Położenie sołectwa w gminie Kornowac

Źródło: <http://kornowac.pl/cms/18753/pogrzebien>

Rzuchów

Miejscowość Rzuchów jest położona wysoko na dolinę Odry, w przepięknym malowniczym otoczeniu lasów i stawów. Wioska wzmiankowana w 1479 roku jako własność rodu Rzuchowskich. W 1603 roku była w rękach Jana Szeligi, a jeden z jego potomków – Wacław Scheliga – był kanclerzem cesarskim. Od końca XVII wieku miejscowość przechodziła z rąk do rąk, a jej właścicielami byli m.in. Albert von Troppau, Gustaw Schön oraz Heinrich Himmel Franiczek.

Najważniejszym zabytkiem Rzuchowa jest pałac, zbudowany w latach osiemdziesiątych XIX wieku przez Heinricha Himmla, który był jego pierwszym właścicielem, po nim przejął go Joachim von Klützow. Po II wojnie światowej został zniszczony, a jego odnowy dokonało Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, bowiem do 1995 roku był siedzibą państwowego domu dziecka. Obecnie znajduje się w rękach kolejnego właściciela prywatnego i stopniowo podlega renowacji. Pałac otoczony parkiem z licznym drzewostanem oraz jedynym w gminie pomnikiem przyrody – dębem szypułkowym liczącym około 250 lat.

Oprócz pałacu w miejscowości można zobaczyć kapliczkę św. Augustyna oraz Kościół pw. św. Krzysztofa. Został zbudowany staraniem proboszcza Krzysztofa Spyry z ofiar mieszkańców parafii Pstrążna. Poświęcony 9.06.1998 Przez Arcybiskupa Damiana Zimonia.

Miejsca pamięci: kapliczka przy wejściu do parku – upamiętnia Wincentego Kocura, Alfonsa Strączka i Romana Prefeta poległych w walkach o wyzwolenie ziemi śląskiej w III powstaniu śląskim.

Mapa 6 Położenie sołectwa w gminie Kornowac

Źródło: <http://kornowac.pl/cms/18754/rzuchow>

3.2. Demografia

Poniżej przedstawiono dane dotyczące ludności Gminy Kornowac:

Tabela 1 Dane dotyczące ludności Gminy Kornowac

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
Kornowac	4 940	4 970	5 012	5 036	5 053	5 139	0,40%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na koniec 2016 roku Gminę Kornowac zamieszkiwało łącznie 5139 osoby (osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy). Gmina zamieszkiwana była w większości przez mężczyzn, którzy na koniec 2016 roku stanowili 50,79% mieszkańców. Udział mężczyzn ulega systematycznemu wzrostowi, co zostało przedstawione

w poniższej tabeli:

Tabela 2 Udział kobiet i mężczyzn w ludności ogółem Gminy Kornowac

	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Kornowac (2)	4 970	5 012	5 036	5 053	5 139
mężczyźni	2 445	2 469	2 478	2 490	2 529
kobiety	2 525	2 543	2 558	2 563	2 610
mężczyźni [%]	49,20%	49,26%	49,21%	49,28%	49,21%
kobiety [%]	50,80%	50,74%	50,79%	50,72%	50,79%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Poniżej przedstawiono podział ludności wg. grup wieku na terenie Gminy Kornowac:

Wykres 1 Podział ludności wg. grup wieku

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zdecydowanie największą grupą wiekową na terenie Gminy są osoby w wieku 70+, co jest zjawiskiem niekorzystnym. Niekorzystnym zjawiskiem który w przyszłości może wpłynąć na depopulację Gminy jest

stosunkowo niewielka liczba osób w wieku 0-24, która jest mniej liczebna w stosunku do grupy wiekowej 25-45 lat. Ratunkiem dla Gminy mogą być nowi mieszkańcy, którzy będą migrować z terenu miast województwa śląskiego.

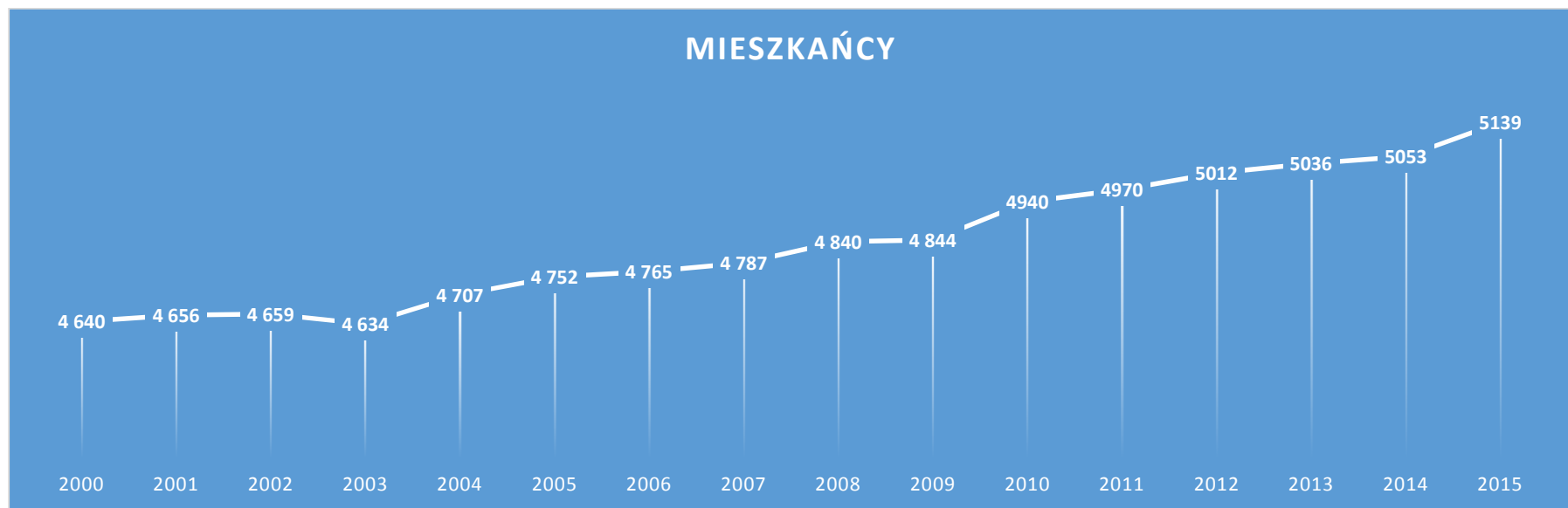
Ze względu na brak prognoz ludności w ujęciu Gminy w oparciu o dane historyczne z okresu lat 2000 – 2015 opracowano prognozy ludności do 2030 roku. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane:

Tabela 3 Dane dotyczące liczby mieszkańców w okresie 2000 - 2015

Dane statystyczne								
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Mieszkańcy	4 640	4 656	4 659	4 634	4 707	4 752	4 765	4 787

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	średnioroczny trend zmian
4 840	4 844	4940	4970	5012	5036	5053	5139	0,640%

Tabela 4 Dane dotyczące liczby mieszkańców w okresie 2000 - 2015

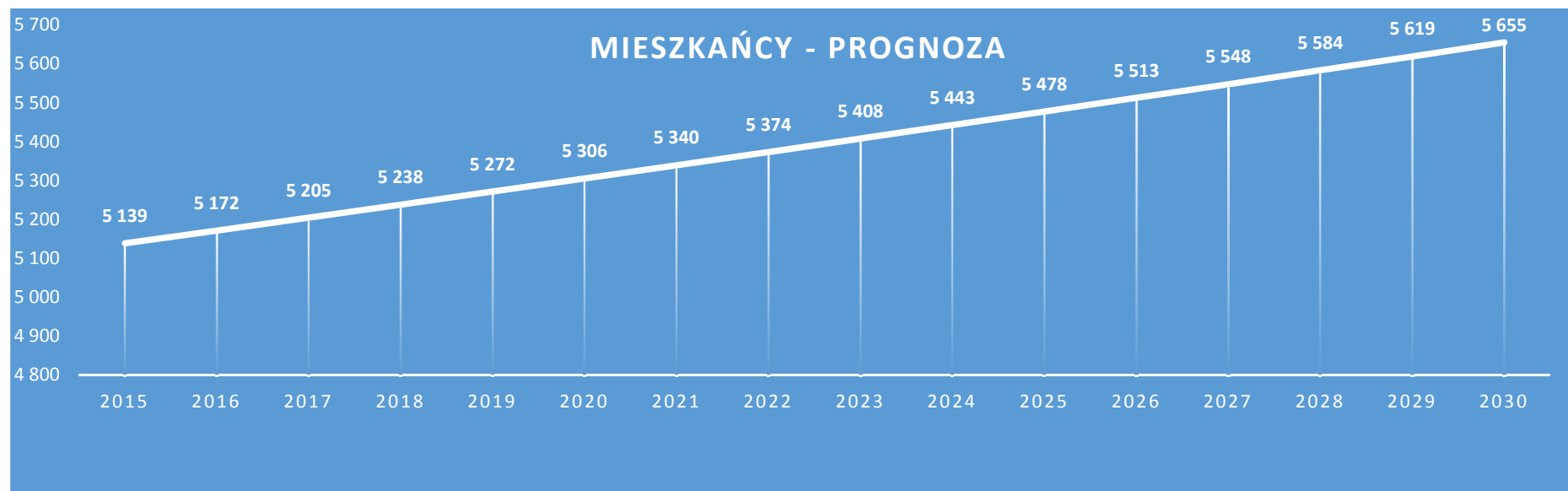

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 5 Prognoza liczby mieszkańców do roku 2030

Prognoza liczby użytkowników																
Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mieszkańcy - prognoza	5 139	5 172	5 205	5 238	5 272	5 306	5 340	5 374	5 408	5 443	5 478	5 513	5 548	5 584	5 619	5 655

Wykres 2 Prognoza liczby mieszkańców do roku 2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Przedstawione powyżej dane dotyczące prognozy liczby mieszkańców cechują się tendencją wzrostową. Według przyjętego scenariusza szacuje się, że liczba mieszkańców do końca 2030 roku wzrośnie o ok. 10%.

Na potrzeby opracowania diagnozy i wyznaczenia obszarów kryzysowych dokonano podziału Gminy na następujące obszary:

Tabela 6 Podział Gminy na obszary

Miejscowość	Il. Mieszkańców	%
Kobyła	1018	21,41%
Kornowac	856	18,01%
Łańce	599	12,60%
Pogrzebień	1233	25,94%
Rzuchów	1048	22,04%
Suma	4754	

Źródło: Gmina Kornowac

Przedstawiony powyżej podział jest tożsamy z podziałem gminy na sołectwa. Pod względem ilościowym największą grupą mieszkańców charakteryzuje się sołectwo „Pogrzebień” które zamieszkiwane jest przez 26,35% mieszkańców gminy.

Poszczególne sołectwa na które została podzielona Gmina Kornowac charakteryzują się następującą powierzchnią:

Tabela 7 Powierzchnia poszczególnych obszarów Gminy

Miejscowość	Powierzchnia (ha)	%
Kobyła	448	17,10%
Kornowac	483	18,44%
Łańce	554	21,15%
Pogrzebień	443	16,91%
Rzuchów	692	26,41%
RAZEM	2620	1

Źródło: Gmina Kornowac

Pod względem powierzchni największym obszarem jest sołectwo „Rzuchów” w którym zamieszkuje 22,04% ludności.

3.3. Opieka społeczna

Na obszarze gminy funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), będący jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Terenem działania Ośrodka jest obszar Gminy Kornowac.

Podstawowym celem i zadaniem Ośrodka jest udzielanie pomocy społecznej mającej na celu umożliwianie rodzinom i osobom przezwycięzenie trudności życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadającym godności człowieka, wspieranie osób i rodzin podlegających wykluczeniu społecznemu i znajdujących się w trudnej sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Ustawa o pomocy społecznej

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby osób, którym udzielane jest wsparcie na podstawie ustawy o pomocy społecznej:

Tabela 8 Dane dotyczące liczby osób, którym udzielane jest wsparcie na podstawie ustawy o pomocy społecznej

	Liczba osób którym udzielono wsparcia na podst. ustawy o pomocy społecznej			Zmiana	Wskaźnik 1a	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	21	19	11	-47,62%	1,00	0,27
Kornowac	29	33	45	55,17%	4,84	1,32
Łańce	18	22	34	88,89%	5,70	1,56
Pogrzebień	39	33	24	-38,46%	1,81	0,49
Rzuchów	59	60	54	-8,47%	4,96	1,36
Suma	166	167	168	1,20%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Powyższe dane wskazują na niewielki wzrost ilości mieszkańców którym udzielane jest wsparcie. Wzrost w okresie 2013 – 2015 wyniósł 1,2%. Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Łańce. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Kobyła.

Ustawa o dodatkach mieszkaniowych

Zgodnie z ustawą dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach, stanowiących ich własność, i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom, posiadającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki, związane z jego zajmowaniem,
- osobom, zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Ze względu na brak lokali mieszkalnych na terenie gminy, pomoc z tytułu ustawy o dodatkach mieszkaniowych nie jest udzielana.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych

Przeanalizowane dane za okres 2013 – 2015 wskazują na wzrost ilości rodzin, którym udzielono wsparcia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych. W analizowanym okresie liczba osób korzystających ze wsparcia wzrosła o 3,33%.

Tabela 9 Liczba rodzin którym udzielano wsparcia na podst. ustawy o świadczeniach rodzinnych

	Liczba rodzin którym udzielano wsparcia na podst. ustawy o świadczeniach rodzinnych			Zmiana	Wskaźnik 1b	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	34	34	31	-8,82%	2,82	0,65
Kornowac	86	81	85	-1,16%	9,14	2,10
Łańce	19	12	16	-15,79%	2,68	0,62
Pogrzebień	34	25	43	26,47%	3,24	0,74
Rzuchów	37	36	42	13,51%	3,86	0,89
Suma	210	188	217	3,33%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Największe wsparcie z tytułu ustawy w przeliczeniu na 100 mieszkańców kierowane jest do ludności zamieszkałej na terenie sołectwa Kornowac. W analizowanym okresie w ujęciu procentowym intensywność wsparcia najbardziej wzrosła na terenie sołectwa Pogrzebień (+26,47%), a w największym stopniu zmniejszyła się na terenie sołectwa Łańce.

Ustawa o świadczeniach alimentacyjnych

Mieszkańcom gminy udzielane jest również wsparcie w oparciu o ustawę o świadczeniach alimentacyjnych. W okresie 2013- 2015 liczba osób objętych wsparciem zwiększyła się o 54,55%.

Tabela 10 Dane dotyczące liczby osób, którym udzielane jest wsparcie na podstawie ustawy o świadczeniach alimentacyjnych

	Liczba osób którym udzielono pomocy na podst. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów			Zmiana	Wskaźnik 1c	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	0	0	1	-	0,09	0,27
Kornowac	2	1	1	-50,00%	0,11	0,32
Łańce	1	1	3	200,00%	0,50	1,48
Pogrzebień	3	3	6	100,00%	0,45	1,32
Rzuchów	5	5	6	20,00%	0,55	1,62
Suma	11	10	17	54,55%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Łańce,
- Pogrzebień,
- Rzuchów.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Rzuchów. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Kornowac.

Niepełnosprawność

Analizując liczbę osób niepełnosprawnych, którym udzielane jest wsparcie można zauważyć, że w okresie 2013 – 2015 nastąpił wzrost liczebności omawianej grupy o 23,53%, co jest zjawiskiem negatywnym.

Tabela 11 Osoby niepełnosprawne korzystające z usług OPS

	Osoby niepełnosprawne korzystające z usług OPS			Zmiana	Wskaźnik 1d	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	4	3	3	-25,00%	0,27	0,65
Kornowac	3	5	5	66,67%	0,54	1,28
Łańce	2	4	2	0,00%	0,34	0,80
Pogrzebień	1	4	3	200,00%	0,23	0,54
Rzuchów	7	7	8	14,29%	0,74	1,75
Suma	17	23	21	23,53%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Kornowac,
- Rzuchów.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Rzuchów. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Pogrzebień, a spadek na terenie sołectwa Kobyła.

Liczba osób w wieku do 25 r.ż. korzystających z pomocy OPS

Liczba osób w wieku do 25 r.ż. korzystających z pomocy OPS w okresie 2013 – 2015 wzrosła w ujęciu całej gminy o 66,67% co jest zjawiskiem negatywnym. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych obszarów na jakie dla celów analizy podzielona została gminy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12 Liczba osób w wieku do 25 r.ż. korzystających z pomocy OPS

	Osoby w wieku do 25 lat korzystające z usług OPS			Zmiana	Wskaźnik 1e	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	0	0	0	-	0,00	0,00
Kornowac	0	0	2	200%	0,22	1,96
Łańce	2	1	1	-50,00%	0,17	1,53
Pogrzebień	0	0	1	-	0,08	0,68
Rzuchów	1	0	1	0,00%	0,09	0,84
Suma	3	1	5	66,67%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Kornowac,
- Łańce.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Kornowac. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Kornowac, a spadek na terenie sołectwa Łańce.

Liczba osób w wieku 60+ korzystających z pomocy OPS

W latach 2013 – 2015 liczba mieszkańców gminy w wieku 60+ którym udzielane było wsparcie nie zmieniła się, co z punktu widzenia starzenia się społeczeństwa jest zjawiskiem pozytywnym. Poniżej przedstawiono dane dotyczące poszczególnych sołectw:

Tabela 13 Liczba osób w wieku 60+ korzystających z pomocy OPS

Miejscowość	Osoby w wieku 60+ lat korzystające z usług OPS			Zmiana	Wskaźnik 1f	Natężenie
	2013	2014	2015	%		
Kobyła	0	0	0	-	0,00	0,00
Kornowac	0	0	0	-	0,00	0,00
Łańce	0	0	1	100%	0,17	3,23
Pogrzebień	0	0	0	-	0,00	0,00
Rzuchów	2	1	1	-50,00%	0,09	1,77
Suma	2	1	2	0,00%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Łańce,
- Rzuchów

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Łańce. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Rzuchów.

Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy OPS

W okresie 2013-2015 liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia OPS zwiększyła się o 3,45%, co jest zjawiskiem negatywnym. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia OPS przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 14 Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy OPS

Miejscowość	Osoby bezrobotne korzystające z usług OPS			Zmiana	Wskaźnik 1h	Natężenie
	2013	2014	2015	%		
Kobyła	6	3	2	-66,67%	0,18	0,30
Kornowac	3	5	6	100,00%	0,65	1,06
Łańce	2	2	4	100,00%	0,67	1,10
Pogrzebień	8	9	6	-25,00%	0,45	0,74
Rzuchów	10	11	12	20,00%	1,10	1,81
Suma	29	30	30	3,45%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Kornowac,
- Łańce,

- Rzuchów

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Rzuchów. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Kornowac i Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Kobyla.

Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z pomocy OPS

W okresie 2013-2015 liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających ze wsparcia OPS zwiększyła się o 57,14%, co jest zjawiskiem negatywnym. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób korzystających ze wsparcia OPS przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 15 Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z pomocy OPS

	Osoby samotnie wychowujące dziecko korzystające z usług OPS			Zmiana	Wskaźnik 1g	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyla	0	1	1	-	0,09	0,37
Kornowac	1	2	1	0,00%	0,11	0,43
Łańce	1	1	3	200,00%	0,50	2,04
Pogrzebień	1	1	1	0,00%	0,08	0,30
Rzuchów	4	3	5	25,00%	0,46	1,86
Suma	7	8	11	57,14%		

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OPS Gminy Kornowac

Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:

- Łańce,
- Rzuchów

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Łańce. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Łańce, nie odnotowano procentowego spadku wsparcia..

3.4. Alkoholizm

Mając na celu określenie obszarów na terenie Gminy Kornowac, które cechują się współczynnikiem osób z problemem alkoholowym wykorzystano dane Gminnej Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Kornowac. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane liczbowe

Tabela 16 Dane dotyczące liczby osób z problemem alkoholowym

	Liczba osób z problemem alkoholowym w 2015 r.	Wskaźnik 1i	Natężenie
Miejscowość	Liczba osób		
Kobyla	2	0,18	0,50
Kornowac	4	0,43	1,18

Łańce	3	0,50	1,39
Pogrzebień	2	0,15	0,41
Rzuchów	6	0,55	1,52

Źródło: Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

Analiza danych wskazuje, że liczba osób z problemem alkoholowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

Poniżej przedstawiono dane za okres 2013 – 2015 dotyczące liczby osób zgłoszonych do Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Największy wzrost nastąpił na terenie sołectwa Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Kornowac.

Tabela 17 Liczba osób zgłoszonych do Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w okresie 2013 - 2015

	Liczba osób zgłoszonych do Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w 2013 roku	Liczba osób zgłoszonych do Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w 2014 roku	Liczba osób zgłoszonych do Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku	Zmiana
Miejscowość	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób	%
Kobyła	0	0	1	100%
Kornowac	5	3	1	-80,00%
Łańce	0	1	3	300,00%
Pogrzebień	3	2	0	-100,00%
Rzuchów	10	3	3	-70,00%

Źródło: Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

3.5. Bezrobocie

Na przestrzeni ostatnich lat (2013-2015) bezrobocie na terenie gminy zmniejszyło się o 14,96% co jest zjawiskiem pozytywnym. Zmniejszyła się także liczba bezrobotnych kobiet (poniższe dane wskazują, że w analizowanym okresie szybciej spadało bezrobocie wśród kobiet niż mężczyzn). Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące bezrobocia dla poszczególnych sołectw Gminy Kornowac:

Tabela 18 Liczba bezrobotnych w okresie 2013-2015

	2013	2014	2015	
Gmina Kornowac	osoby	osoby	osoby	Zmiana
Ilość bezrobotnych	127	107	108	-14,96%
w tym kobiety	86	74	73	-15,12%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Racibórz

Tabela 19 Liczba bezrobotnych ogółem

	II. Mieszkańców	Liczba bezrobotnych ogółem	Wskaźnik 1j	Natężenie
Miejscowość	Liczba osób			
Kobyła	1101	21	1,91	0,99
Kornowac	930	20	2,15	1,11
Łańce	596	12	2,01	1,04
Pogrzebień	1329	17	1,28	0,66
Rzuchów	1088	25	2,30	1,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Racibórz

Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczone jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

Tabela 20 Liczba bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem

	II. Mieszkańców	bezrobotne kobiety	Wskaźnik 1k	Natężenie
Miejscowość	Liczba osób			
Kobyła	1101	18	1,63	1,20
Kornowac	930	13	1,40	1,03
Łańce	596	8	1,34	0,99
Pogrzebień	1329	9	0,68	0,50
Rzuchów	1088	19	1,75	1,28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Racibórz

Liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczone jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kobyła,
- Kornowac,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

Tabela 21 Liczba osób bezrobotnych do 30 r.ż. w liczbie bezrobotnych ogółem

	II. Mieszkańców	bezrobotne osoby do 30 roku życia	Wskaźnik 1l	Natężenie
Miejscowość	Liczba osób			
Kobyła	1101	11	1,00	1,21

Kornowac	930	7	0,75	0,92
Łańce	596	6	1,01	1,22
Pogrzebień	1329	7	0,53	0,64
Rzuchów	1088	9	0,83	1,01

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Racibórz

Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kobyła,
- Łańce,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Łańce.

Tabela 22 Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. w liczbie bezrobotnych ogółem

	II. Mieszkańców	bezrobotne osoby powyżej 50 roku życia	Wskaźnik 1t	Natężenie
Miejscowość	Liczba osób			
Kobyła	1101	4	0,36	1,04
Kornowac	930	5	0,54	1,53
Łańce	596	1	0,17	0,48
Pogrzebień	1329	3	0,23	0,64
Rzuchów	1088	5	0,46	1,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Racibórz

Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kobyła,
- Kornowac,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Kornowac.

Tabela 23 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem

	II. Mieszkańców	osoby długotrwale bezrobotne	Wskaźnik 1m	Natężenie
Miejscowość	Liczba osób			
Kobyła	1101	7	0,64	0,86
Kornowac	930	7	0,75	1,02
Łańce	596	4	0,67	0,91
Pogrzebień	1329	6	0,45	0,61
Rzuchów	1088	13	1,19	1,61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Racibórz

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

3.6. Przestępczość

Poniżej przedstawiono dane dotyczące przestępczości za okres 2013 – 2015 na terenie Gminy Kornowac. W analizowanym okresie liczba przestępstw zwiększyła się o 120% co jest zjawiskiem negatywnym.

Tabela 24 Liczba przestępstw w okresie 2013 – 2015

	Liczba przestępstw			Zmiana	Wskaźnik 1n	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	0	0	2	200,00%	0,18	0,82
Kornowac	1	0	0	-100,00%	0,00	0,00
Łańce	0	1	2	200,00%	0,34	1,51
Pogrzebień	0	1	3	300,00%	0,23	1,02
Rzuchów	4	1	4	0,00%	0,37	1,66
Suma	5	3	11	120,00%		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPP w Raciborzu

Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Łańce,
- Kornowac,
- Rzuchów

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

3.7. Niebieskie karty

Poniżej przedstawiono dane dotyczące ilości wydanych niebieskich kart na terenie Gminy Kornowac w okresie 2013 – 2015:

Tabela 25 Liczba niebieskich kart wydanych w okresie 2013-2015

	Niebieskie karty			Zmiana	Wskaźnik 1o	Natężenie
Miejscowość	2013	2014	2015	%		
Kobyła	0	1	0	0,00%	0,00	0,00
Kornowac	3	5	3	0,00%	0,32	2,85
Łańce	0	1	0	0,00%	0,00	0,00
Pogrzebień	1	4	2	100,00%	0,15	1,33
Rzuchów	2	3	1	-50,00%	0,09	0,81

Liczba niebieskich kart w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,

- Pogrzebień.

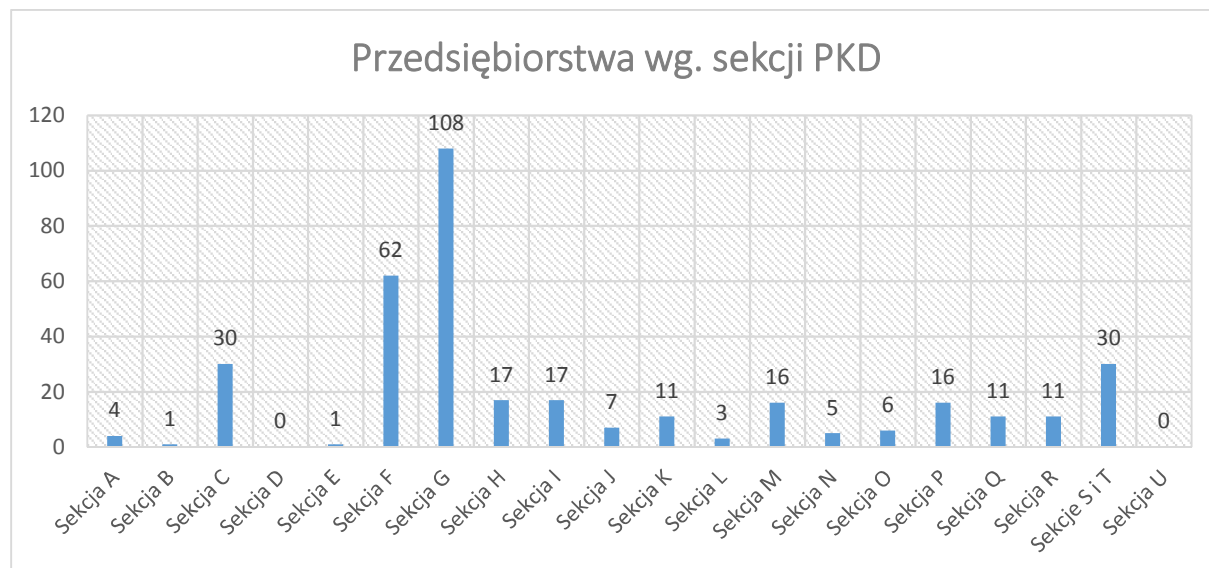
Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Kornowac. W analizowanym okresie największy wzrost nastąpił na terenie sołectwa Pogrzebień, a największy spadek na terenie sołectwa Rzuchów.

3.8. Gospodarka

Rozwój sfery gospodarczej gminy pozostaje w ścisłym związku z lokalnymi możliwościami rozwoju. Na terenie gminy Kornowac nie ma większych zakładów przemysłowych, a także rozwiniętego przemysłu rolno- spożywczego oraz większych ośrodków handlowo- usługowych. W gminie działają drobne podmioty gospodarcze tj. fermy drobiu (Egg- Pol Ferma Koczy Damian i Kornelia w sołectwie Pogrzebień, Ferma Hodowli Drobiu Grajner Andrzej w sołectwie Pogrzebień, Ferma Drobiu Krawczyński Mariusz w sołectwie Rzuchów), firmy transportowe (w sołectwie Rzuchów: Migrex Międzynarodowe Usługi Transportowe i Mentel Transport), zakłady stolarskie i budowlane, piekarnie, zakłady mechaniki samochodowej, itp. Ludność utrzymuje się głównie z pracy w okolicznych zakładach przemysłowych (Racibórz, Rybnik, Wodzisław Śląski).

Gmina dysponuje szeregiem podmiotów świadczących podstawowe usługi – poniżej przedstawiono ich przekrój według branż. Zgodnie z danymi z ewidencji działalności gospodarczej najwięcej podmiotów zarejestrowanych jest w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (108 podmiotów) oraz w sekcji F – budownictwo (62 podmiotów). Sporą liczbę podmiotów, zarejestrowano także w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (30 podmiotów) oraz S i T – pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; (30 podmiotów). Poniżej przedstawiono szczegółowe dane:

Wykres 3 Przedsiębiorstwa działające na obszarze gminy wg. sekcji PKD.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane CEIDG

Prowadzone w obszarze gminy działalności nie zaspokajają w pełni dostępu mieszkańców do podstawowych usług. Dostęp do szerszego zakresu usług jest możliwy poprzez istnienie związków przestrzenno funkcjonalnych z ośrodkami miejskimi: Rybnik, Racibórz i Wodzisław Śląski. Najsilniejsze zależności funkcjonalne łączą gminę Raciborzem, gdzie znajdują się władze powiatowe. Wymienione

wyżej, większe ośrodki miejskie w bezpośrednim otoczeniu gminy pozostają również celem codziennych podróży związanych z zatrudnieniem.⁸

Poniżej przedstawiono charakterystykę przedsiębiorczości na terenie Gminy Kornowac w ujęciu województwa śląskiego i Polski.

Tabela 26 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Nazwa	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności		
	2013	2014	2015
POLSKA	1 057	1 071	1 089
ŚLĄSKIE	1 001	1 007	1 019
Kornowac (2)	709	718	693

Źródło: BDL

Tabela 27 Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności

Nazwa	podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności		
	2013	2014	2015
POLSKA	106	107	109
ŚLĄSKIE	100	101	102
Kornowac (2)	71	72	69

Źródło: BDL

Tabela 28 Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Nazwa	podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym		
	2013	2014	2015
POLSKA	166,7	170,0	174,3
ŚLĄSKIE	156,9	159,4	162,9
Kornowac (2)	110,7	112,0	109,0

Źródło: BDL

Tabela 29 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności

Nazwa	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności		
	2013	2014	2015
POLSKA	77	77	77
ŚLĄSKIE	74	73	73
Kornowac (2)	56	56	54

⁸ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KORNOWAC
Załącznik nr 1 do Uchwały Nr X.66.2015 - Rady Gminy Kornowac z dnia 29 października 2015 roku

Źródło: BDL

Wszystkie powyższe wskaźniki wskazują na niższą aktywność gospodarczą mieszkańców gminy w stosunku do danych na poziomie województwa i Polski. Wynikać może to z faktu, że część mieszkańców pracuje poza granicami Polski oraz z okolicznych miast które stanowią miejsce pracy mieszkańców gminy. Ze względu na zmianę sposobu liczenia w/w danych nie przeprowadzono ich analizy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące przedsiębiorczości w ujęciu sołectw Gminy Kornowac.

Tabela 30 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG

	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG	Wskaźnik 2	Natężenie
Miejscowość	2015		
Kobyła	42	3,81	0,91
Kornowac	40	4,30	1,03
Łańce	23	3,86	0,92
Pogrzebień	56	4,21	1,01
Rzuchów	51	4,69	1,12

Źródło: Opracowanie własne

Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców nie jest przekroczona (zjawisko pozytywne) jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kobyła,
- Łańce.

Wskaźnik najniższe wartości osiąga na terenie sołectwa Kobyła.

3.9. Środowisko

Opis stanu środowiska naturalnego

Klimat akustyczny obszaru gminy wykazuje zróżnicowanie pod względem natężenia hałasu w środowisku oraz źródeł jego pochodzenia. Poczynając od obszarów korzystnych pod względem akustycznym w otoczeniu terenów otwartych, tło akustyczne wykazuje wyższy poziom na terenach zabudowanych. Położenie części obszaru w ciągu regionalnych korytarzy komunikacyjnych (dróg wojewódzkich) stwarza warunki dla emisji hałasu komunikacyjnego w ich otoczeniu. Zasięg stref oddziaływania dróg ma z natury rzeczy charakter pasmowy. W części obszaru gminy, gdzie wymienione drogi przebiegają przez tereny otwarte, uciążliwości związane z oddziaływaniem akustycznym terenów komunikacji drogowej są mniejsze. Lokalnie podwyższone poziomy emisji notuje się w obszarach zabudowanych przez które przebiegają wymienione drogi.

Lokalnie stwierdza się występowanie źródeł hałasu technologicznego w obrębie terenów zabudowy technicznoprodukcyjnej w części miejscowości gminy. W większości przypadków nie mają one jednak większego wpływu na tło akustyczne terenów w ich otoczeniu.

Stan czystości powietrza atmosferycznego w obszarze gminy można ocenić pozytywnie. Analizowany obszar zalicza się do mało obciążonego emisjami zanieczyszczeń. W rejonie opracowania nie występują

zakłady przemysłowe zakwalifikowane do szczególnie szkodliwych dla środowiska. Wobec braku a większych źródeł zanieczyszczeń, stan czystości powietrza uzależniony jest od zanieczyszczeń napływających spoza granic gminy oraz od emisji zanieczyszczeń z istniejących małych zakładów przemysłowo- usługowych, a także źródeł ciepła z zespołów mieszkaniowych oddziałujących miejscowo. Źródła te wprowadzają do powietrza zanieczyszczenia charakterystyczne dla procesów spalania energetycznego paliw (pył, SO₂, NO₂, CO i węglowodory), a z hodowli (siarkowodor i amoniak). Skala tych oddziaływań jest niewielka, a zasięg lokalny⁹.

Gmina Kornowac leży w zlewni rzeki Odry, charakteryzuje się małymi zasobami wód powierzchniowych. Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy jest rzeka Sumina ze swoim dopływem – Suminką i potok Bodek, którego odbiornikiem jest ciek Łęgoń. Rzeka Sumina, który przepływa przez wschodnią część gminy (sołectwo Rzuchów) i stanowi lewobrzeżny dopływ rzeki Rudy, będącej prawym dopływem rzeki Odry. W górnym biegu rzeki częściowo zachowało się naturalne ukształtowanie jej meandrującego koryta. Lewobrzeżny dopływ Suminy stanowi potok Suminka, który przepływa przez centralną część gminy, obejmującą sołectwa: Kornowac, Rzuchów i Łańce. Potok Bodek, który przepływa przez północno- zachodnią części gminy - sołectwo Kobyła, posiada źródliska w dzielnicy Raciborza- Brzezine

Lasy na terenie gminy Kornowac zajmują ok. 252ha, co daje lesistość ok. 9,6%, przy średniej dla powiatu raciborskiego wynoszącej 25,9%. Największy zwarty kompleks leśny obszaru gminy leży w granicach Parku krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich". Jest to Las Żytna, który w graniach gminy zajmuje 74 ha, czyli około 24% całej swojej powierzchni. Ważne funkcje rekreacyjne dla mieszkańców gminy spełnia Las Widok o powierzchni 14,3ha. Jest on na znacznym obszarze przekształcony przez prowadzoną tam gospodarkę leśną (przewaga drzewostanów sosnowych).

Elementem uzupełniającym gminny system zieleni są zadrzewienia śródpolne, skupiska drzew i krzewów porastających potoki i rzeki. Spełniają one ważną rolę lokalnych korytarzy ekologicznych, a porastając granice własnościowe poszczególnych gruntów i miedz, stają się jednym z charakterystycznych elementów krajobrazu rolniczego.

W obszarze gminy leżą dwa parki podworskie, w miejscowościach Pogrzebień i Rzuchów. Na terenie parku we wsi Rzuchów występują cenne okazy drzew, które ze względu na parametry wiekowe i wymiarowe mogą pretendować do miana pomników przyrody (dąb szypułkowy, obwód; 327cm, wiek: 200lat). W obszarze parku znajdują się też liczne krzewy egzotyczne. Park w miejscowości Pogrzebień znajduje się pod stałą opieką siostr Salezjanek, które w dawnym pałacu mają obecnie siedzibę zakonu.

Obiekty i tereny chronione

Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”

Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” został utworzony w 1993 roku na podstawie rozporządzenia Wojewody Katowickiego Nr 181/93 z dnia 23 listopada 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Katow. Nr 15, poz. 130) zmienionego rozporządzeniem Wojewody Śląskiego Nr 37/2000 z dnia 28

⁹ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KORNOWAC
Załącznik nr 1 do Uchwały Nr X.66.2015 - Rady Gminy Kornowac z dnia 29 października 2015 roku

września 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 35, poz. 548). Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe.

Pomniki przyrody

Ochroną w formie pomnika przyrody na terenie gminy Kornowac został objęty dąb szypułkowy, zlokalizowany w Rzuchowie przy ul. Rybnickiej, w parku pałacowym (uznany za pomnik Decyzją nr RL-OP- b/31/63- 272 w Katowicach z dnia 07.08.1963 r Rozporządzenia nr 20/05 Wojewody Śląskiego z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 27 czerwca 2005 r. nr 81 poz. 2196.).

Użytek Ekologiczny „Bociek”

Użytki ekologiczne to pozostałości ekosystemów, których ochrona ma szczególne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Na obszarze Gminy istnieje użytek ekologiczny „Bociek” w Pogrzebieniu. Został ustanowiony uchwałą Rady Gminy Kornowac w 1996 r. w celu ochrony miejsca gniazdowania ptaków (występuje tu ok. 30 gatunków ptaków, w tym 28 lęgowych) i rzadkich gatunków roślinności stepowej.

Na potrzeby oceny jakości środowiska w poszczególnych sołectwach określono następujące wskaźniki:

- Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa
- Liczba budynków na terenie sołectwa posiadających OZE.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące sołectw w układzie tabelarycznym:

Tabela 31 Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectw

Miejscowość	Długość dróg wojewódzkich [km]	Wskaźnik 3a	Natężenie
Nazwa	km		
Kobyła	0	0,00	0,00
Kornowac	3,3	0,35	1,80
Łańce	0	0,00	0,00
Pogrzebień	1,22	0,09	0,47
Rzuchów	5,847	0,54	2,73

Źródło danych: Opracowanie własne

Długość dróg wojewódzkich [km]w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Rzuchów.

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Rzuchów.

Tabela 32 Liczba budynków posiadających OZE

Miejscowość	Liczba budynków posiadających OZE	Wskaźnik 3b	Natężenie
Nazwa	szt.		

Kobyła	110	9,99	1,14
Kornowac	81	8,71	1,00
Łańce	38	6,38	0,73
Pogrzebień	115	8,65	0,99
Rzuchów	108	9,93	1,14

Źródło danych: Opracowanie własne

Liczba budynków posiadających OZE w przeliczeniu na 100 mieszkańców nie jest przekroczona (zjawisko pozytywne) w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Pogrzebień.

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie sołectwa Łańce.

3.10. Infrastruktura

Zaopatrzenie w wodę

Gmina nie posiada własnych ujęć wody, jest zaopatrywana z zewnętrznego układu wodociągów. Gminę obsługują w tym zakresie dwa przedsiębiorstwa, które dysponują własnymi ujęciami bądź zakupują uzdatnioną wodę od podmiotów zewnętrznych. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w gminie wynosi ogółem 43,2 km. Średni stopień zwodociągowania gminy wynosi 98%, a w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

- 1) Kobyła - 98%;
- 2) Kornowac - 99%;
- 3) Łańce - 97%;
- 4) Pogrzebień - 98%;
- 5) Rzuchów - 98%.

System zaopatrzenia poszczególnych miejscowości w wodę jest następujący:

- 1) Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. Z o.o. w Raciborzu zaopatruje sołectwa Kornowac, Pogrzebień; Kobyła i Łańce
- 2) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Wodzisławiu Śląskim – zaopatruje Sołectwo Rzuchów oraz przysiółki Kolonia Kornowacka (sołectwo Kornowac) i Potoki(sołectwo Pogrzebień).

W granicach gminy, w obrębie geodezyjnym miejscowości Łańce rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach nr 1/2010 z dnia 01- 03- 2010 ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej dla źródła Borek. Ujęcie dostarcza wodę użytkową dla sołectwa Pstrążna w sąsiedniej gminie Lyski.

Odprowadzenie i unieszkodliwienie ścieków

Obszar gminy nie jest w pełni skanalizowany. Nie wszyscy mieszkańcy korzystają ze zbiorowego systemu oczyszczania ścieków komunalnych. Wskaźnik skanalizowania wynosi 7,8%. Wybudowano przepompownię ścieków wraz z kolektorem tłocznym doprowadzającym ścieki do dz. Markowice w Raciborzu, a także około 9 km kanalizacji sanitarnej (wraz z przyłączami) we wsi Kobyła. Łączna długość wybudowanego systemu kanalizacji sanitarnej wynosi ponad 9 km. Budynki nie włączone do gminnej

sieci kanalizacyjnej wyposażone są w szamba o różnym stanie technicznym. Ok. 50 budynków posiada tzw. przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie Wójta Gminy Kornowac na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych przedstawia się następująco:

- 1) Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Raciborzu;
- 2) Remondis Sp. z o.o. w Kędzierzynie – Koźlu;
- 3) Eco- Gryt w Rydułtowach;
- 4) Michał Szymura
- 5) Zenon Palica – Racibórz.

Gmina Kornowac jest w trakcie realizacji inwestycji zmierzającej do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Ścieki z terenu gminy odprowadzane będą do oczyszczalni w Raciborzu.

Kanalizacja deszczowa

Oprócz ścieków bytowych i gospodarczych na terenie gminy odrębnym zagadnieniem pozostaje gospodarowanie wodami opadowymi. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Według danych z Urzędu Gminy Kornowac na terenie gminy funkcjonuje 10 km kanalizacji deszczowej wykonanej z rur betonowych. Stan techniczny kanalizacji można określić jako średni. Kanalizacja umiejscowiona jest przy głównych ciągach komunikacyjnych. Wody deszczowe z kanalizacji odprowadzane są do przydrożnych rowów, a dalej do cieków powierzchniowych.

Zaopatrzenie w ciepło i gaz

W obszarze gminy eksploatowane są następujące gazociągi wysokiego ciśnienia oraz obiekty systemu przesyłowego:

- 1) gazociąg DN 300 PN 1,6 MPa relacji Radlin- Racibórz;
- 2) gazociąg DN 150 PN 1,6 MPa odgałęzienie do Stacji Gazowej Rzuchów;
- 3) gazociąg DN 150DN/ 100 PN 1,6 MPa odgałęzienie do Stacji Gazowej Kornowac- Pogrzebień;
- 4) obiekt systemu przesyłowego- Stacji Gazowej Rzuchów, $Q= 3\ 200\ \text{nm}^3/\text{h}$;
- 5) obiekt systemu przesyłowego- Stacji Gazowej Kornowac- Pogrzebień, $Q= 3\ 200\ \text{nm}^3/\text{h}$.

Zaopatrzenie w gaz obszaru gminy następuje poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 PN 1,6 MPa relacji Radlin- Racibórz. W granicach gminy nie wyklucza się istnienia innych nie wykazanych urządzeń podziemnych do przesyłu gazu, w tym nieczynnego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300.

Gmina nie posiada scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Budynki mieszkalne posiadają indywidualne źródła ciepła. Ze względu na charakter zabudowy, składającej się w przeważającej większości z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, stosowanie indywidualnych źródeł ciepła pozostaje podstawowym sposobem zaopatrzenia w ciepło dla celów ogrzewania dla gospodarstw domowych.

Elektroenergetyka

Przez obszar gminy przebiegają trzy odcinki przesyłowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia:

- 1) 110 kV dwutorowa Rydułtowy – Racibórz;
- 2) 400 kV Opole Dobrzeń – Rybnik Wielopole;

3) 400 kV Rybnik – Noszowice.

Gmina jest w pełni zelektryfikowana. Energia elektryczna jest rozprowadzana za pośrednictwem linii średniego napięcia 20kV oraz system stacji transformatorowych 20kV. W obszarze gminy nie zlokalizowano Głównego Punktu Zasilania. Obsługa obszaru gminy w zakresie zasilania w energię elektryczną jest na wystarczającym poziomie. Większość stacji transformatorowych dysponuje nadwyżką mocy, mogącą przejąć zasilanie planowanych terenów zabudowy

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Z uwagi na znaczny udział powierzchni gruntów ornych na terenach Gminy Kornowac istnieje tu potencjalnie możliwość wykorzystania biomasy jako paliwa energetycznego, szczególnie przez zakładanie plantacji roślin energetycznych, wykorzystanie słomy, czy odpadów drzewnych.

W obszarze gminy nie występują obszary wskazane do rozwoju energetyki wiatrowej, nie występują tu też inne tereny służące produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100kW

Telekomunikacja

Obszar gminy, należący do katowickiej strefy numeracyjnej, pokrywa sieć telefoniczna TP S.A., zapewniająca możliwość podłączenia wszystkich miejscowości. Oprócz telefonii stacjonarnej, cała gmina znajduje się w zasięgu sieci komórkowej. Znajdują się tu stacje bazowe operatorów: Plus Polkomtel oraz Orange.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadowa w gminie oparta jest o składowisko odpadów komunalnych w Knurowie (firma Komart) oraz składowisko w Kamieńsku (firma Eko Centrum Sater Kamieńsk Sp. z o.o.). Gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów.

W zakresie zbiórki i usuwania odpadów komunalnych gmina obsługiwana jest przez następujące podmioty: Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z Raciborza, „Naprzód” Sp. z o.o. w Rydułtowach i Remondis PUS Sp. z o.o. W ramach planu gospodarki odpadami zostały przeprowadzone analizy dotyczące zmian w gospodarce odpadami. W nadchodzących latach następować będzie stopniowy wzrost ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy.

Na potrzeby oceny stanu infrastruktury w poszczególnych sołectwach określono następujące wskaźniki:

- Ilość dróg gminnych do remontu;
- Wykaz ulic na których nie ma kanalizacji;
- Ilość ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa.

Tabela 33 Ilość dróg gminnych do remontu w podziale na poszczególne sołectwa

Miejscowość	Il. Mieszkańców	Wskaźnik 4a	Natężenie
Nazwa	Liczba osób	% dróg gminnych do remontu	
Kobyła	1101	100,00%	1,12

Kornowac	930	100,00%	1,12
Łańce	596	78,57%	0,88
Pogrzebień	1329	81,25%	0,91
Rzuchów	1088	85,71%	0,96

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Gminy Kornowac

Ilość dróg gminnych do remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kobyla,
- Kornowac.

Tabela 34 Wykaz ulic na których nie ma kanalizacji w podziale na poszczególne sołectwa

Miejscowość	Wykaz ulic na których nie ma kanalizacji	Wskaźnik 4b	Natężenie
Nazwa	ilość	% dróg gminnych do skanalizowania	
Kobyla	8,5	42,50%	0,48
Kornowac	8	100,00%	1,13
Łańce	14	100,00%	1,13
Pogrzebień	16	100,00%	1,13
Rzuchów	14	100,00%	1,13

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Gminy Kornowac

Ilość ulic na których nie ma kanalizacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Pogrzebień,
- Rzuchów.

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie w/w czterech sołectw.

Tabela 35 Ilość ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa w podziale na poszczególne sołectwa

Miejscowość	Ilość ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa	Wskaźnik 4c	Natężenie
Nazwa	szt.	% ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa	
Kobyla	20	100,00%	1,10
Kornowac	6	75,00%	0,82

Łańce	14	100,00%	1,10
Pogrzebień	13	81,25%	0,89
Rzuchów	14	100,00%	1,10

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Gminy Kornowac

Ilość ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kobyla,
- Łańce,
- Rzuchów.

Wskaźnik najwyższe wartości osiąga na terenie w/w trzech sołectw.

3.11. Przestrzeń

Opis przestrzenny gminy

Obszar gminy tworzy pięć sołectw:

- 1) Kornowac;
- 2) Kobyla;
- 3) Rzuchów;
- 4) Pogrzebień;
- 5) Łańce.

W centralnej części gminy, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 935 znajduje się Kornowac, który stanowi siedzibę władz gminnych i jest najbardziej zurbanizowaną miejscowością w gminie. Obręb miejscowości leży częściowo w otulinie Parku Krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich". Kornowac to typowa ulicówka o zwartej zabudowie, w strukturze której dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Położone w północno- zachodniej części sołectwo Kobyla zajmuje powierzchnię 4,6km². Znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" oraz w sąsiedztwie Lasu Obora, na którym zlokalizowane jest Arboretum Bramy Morawskiej. W strukturze funkcjonalno- przestrzennej wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa.

Na południowy zachód od miejscowości Kornowac, w odległości ok. 2,5 km położone jest największe sołectwo w gminie - Pogrzebień. Jest to także jedna z najstarszych miejscowości Ziemi Raciborskiej. Na terenie wsi walory architektury sakralnej reprezentowane są przez liczne krzyże kamienne oraz kaplice, a także budynki wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W strukturze funkcjonalno- przestrzennej wsi wyróżnia się założenie pałacowo parkowe, które obecnie stanowi zakon siostr Salezjanek.

Na wschodzie gminy, między Kobylą a Kornowacem znajduje się zajmujące 5,6km², sołectwo Łańce. Walory architektury reprezentowane są przez zabytkową kaplicę i liczne budynki wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Przez wieś przebiega droga powiatowa S3512. W odległości 2 km od sołectwa Kornowac, w południowo- wschodniej części gminy położona jest wieś Rzuchów.

Na terenie wsi znajduje się zbudowane w XIX w. założenie pałacowo- parkowe, z licznymi krzewami egzotycznymi. Walory architektury poza pałacem stanowi także kapliczka upamiętniająca poległych w III Powstaniu Śląskim oraz kamienny krzyż przydrożny.

Struktura funkcjonalna gminy

Struktura funkcjonalno przestrzenna obszaru gminy składa się następujących, głównych komponentów:

1) terenów otwartych, w tym:

- a) obszarów lasów,
- b) obszarów rolniczych,
- c) obszarów zieleni urządzonej,

2) obszarów zabudowy.

Zabudowa obszaru gminy tworzy zwarte układy przestrzenne, rozwinięte wokół historycznych centrów wsi typu ulicowego. Tworzą one ciągi zabudowy wzdłuż osi głównych dróg wojewódzkich i powiatowych. Układ komunikacyjny uzupełniają drogi gminne.

Stan ładu przestrzennego obszaru gminy nie budzi większych zastrzeżeń. Dzięki posiadaniu przez gminę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących dla wszystkich miejscowości gminy, na przestrzeni ostatnich lat udało się ograniczyć niekorzystne zjawisko niekontrolowanego rozwoju zabudowy w oddaleniu od obszarów zainwestowanych. Miejskowe plany porządkują układ drogowy obszaru a nowa zabudowa powstaje w nawiązaniu do elementów tego układu.

Do wymogów ochrony ładu przestrzennego obszaru gminy należy zachowanie i ochrona najcenniejszych elementów struktury funkcjonalno- przestrzennej obszaru gminy jakimi są:

- 1) historyczne części obszarów zabudowanych miejscowości,
- 2) zespół pałacowy w Rzuchowie w otoczeniu parku,
- 3) zespoły zieleni cmentarnej w powiązaniu z towarzyszącymi im elementami zabudowy.

Obszar gminy zaliczany jest do grupy antropogenicznych krajobrazów kulturowych, na który składają w całości się tereny użytkowane i ukształtowane przez człowieka. Krajobraz rolniczy charakteryzuje się obecnością fauny i flory w znacznym stopniu zorganizowanej i kontrolowanej przez człowieka, tereny lasów o charakterze gospodarczym również nie posiadają charakteru naturalnego, z wyłączeniem nielicznych powierzchni, gdzie z różnych przyczyn zaniechano ingerencji w ekosystem.

Odrębnym elementem krajobrazu kulturowego pozostają obszary zabudowy, kształtowanej od okresu średniowiecza. Do podstawowych składowych elementów krajobrazu kulturowego w tych obszarach należą:

- 1) tereny historycznie ukształtowanych układów ruralistycznych,
- 2) architektura sakralna,
- 3) architektura świecka,
- 4) założenia pałacowe w Rzuchowie i Pogrzebieniu,
- 5) cmentarze i parki.

Ukształtowana historycznie sieć drożna obszaru gminy wraz z podziałami katastralnymi terenów przyległych stanowi również element krajobrazu kulturowego, podlegającego ciągłym zmianom, będącym skutkiem gospodarki człowieka. W układzie przestrzennym obszaru daje się odczytać zarówno granice niw siedliskowych poszczególnych wsi o metryce średniowiecznej, nawiązujące swoim rozmieszczeniem do naturalnych elementów rzeźby terenu, jak i pierwotny układ dróg i ulic wiejskich z zachowanym przekrojem pasa drogowego, a także we fragmentach z zachowaną nawierzchnią. Na tle tych historycznych uwarunkowań odcinają się ingerencje w pierwotną strukturę własności, będące następstwem wydzielania działek pod nowe budowle drogowe, wreszcie podziały terenów rolniczych na cele mieszkaniowe w ostatnich latach.

Stan prawny gruntów

Powierzchnia gminy wynosi 2620 ha, z czego 2129 ha stanowią użytki rolne zajmujące ponad 81 % całej powierzchni. Tak wysoki udział procentowy użytków rolnych przesądza o rolniczym charakterze gminy. Wśród użytków rolnych zdecydowanie dominują grunty orne zajmujące 1730 ha, znacznie mniejszy udział przypada na łąki- 274 ha, sady- 65 ha oraz pastwiska - 60 ha. Blisko 10 % powierzchni gminy zajmują lasy i grunty leśne. Lasy znajdują się w obszarze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach i należą w zdecydowanej większości do Nadleśnictwa Rybnik.

Komunikacja – układ drogowy

Gmina Kornowac posiada korzystne zewnętrzne powiązania komunikacyjne z ważnymi ośrodkami regionalnymi (Racibórz, Katowice, Pszczyna, Cieszyń, Opole) jak i sąsiednimi gminami, posiada dogodne położenie w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych regionu, przez jej teren przebiegają trzy drogi wojewódzkie. W połączeniach lokalnych najważniejszą rolę odgrywają drogi gminne i powiatowe. Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Katowicach na terenie gminy Kornowac łączna długość dróg gminnych wynosi 74 km, w tym 23 km to drogi o nawierzchni twardej, 11km o nawierzchni twardej ulepszonej i aż 40km dróg o nawierzchni gruntowej. Sieć dróg lokalnych jest niewystarczająca.

Komunikacja – układ kolejowy

Przez południową część obszaru gminy przebiega odcinek linii kolejowej relacji Racibórz Markowice-Chałupki. Linia jest wyłączona z ruchu pasażerskiego, okresowo wykorzystuje się ją do przewozów towarowych. Linia ta nie ma znaczenia dla obsługi komunikacyjnej obszaru gminy.

Komunikacja rowerowa

W skali lokalnej komunikacja rowerowa pozostaje jednym często wykorzystywanych środków transportu. Walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru gminy predestynują ją do rozwoju turystyki rowerowej. W ramach programu INTERREG III A 2004- 2006 Czechy- Polska współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zrealizowano mikroprojekt pn. "Rowerem po Śląsku". Zakres projektu objął wykonanie tras rowerowych w Gminie Kornowac. Utworzone na terenie Gminy ramach projektu ścieżki rowerowe poszerzyły zakres tras rowerowych i połączyły trasy rowerowe w rejonie transgranicznym po stronie polskiej i czeskiej. Odcinki tras rowerowych w gminie, o łącznej długości 38,7 km oznakowano 436 tablicami, znakami i kierunkowskazami. Przebiegają głównie drogami lokalnymi o małym natężeniu ruchu, gmina nie dysponuje ścieżkami rowerowymi o wydzielonej nawierzchni.

W granicach gminy oznakowano następujące trasy rowerowe:

- 1) nr 326- s (z Kornowaca przez Kobyłę, Żytne, Łańce, Rzuchów, Lęgów, Kolonię Kornowacką, Potoki, Pogrzebień do Kornowaca;
- 2) nr 317- n (Obora- Arboretum- Las Obora- Kobyła- Łańce- Kornowac- Lęgów- Krzyżkowice- Pszowskie Doły – Stara Maszyna- Pszów- Szybik).¹⁰

Jakość życia mieszkańców

Oświata

¹⁰ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KORNOWAC
Załącznik nr 1 do Uchwały Nr X.66.2015 - Rady Gminy Kornowac z dnia 29 października 2015 roku

Obiektami realizującym zadania z zakresu oświaty na terenie gminy są:

- 1) szkoły Podstawowe w miejscowościach: Pogrzebień, Kobyla, Rzuchów;
- 2) gimnazjum w miejscowości Kornowac;
- 3) przedszkola gminne:
 - a) 2 oddziały przedszkola w Kobyli,
 - b) 1 w Rzuchowie, 1 w Łańcach,
 - c) 1 w miejscowości Pogrzebień.

Dane Statystyczne na koniec 2014 r. wykazują, iż w gminie Kornowac odsetek dzieci w wieku 3- 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił niecałe 62%. Do szkół podstawowych uczęszczało łącznie 294 uczniów, natomiast do gimnazjum 158 uczniów.

Funkcjonujące w obszarze gminy obiekty oświaty zapewniają dostęp do niej w wystarczającym stopniu, większość obiektów jest w dobrym stanie technicznym. Ilość placówek oświatowych jest wystarczająca dla obecnych potrzeb biorąc pod uwagę przewidywania dotyczące ilości mieszkańców, w tym korzystających z opisywanych obiektów oświaty. Rozbudowy wymaga szkoła podstawowa w miejscowości Kobyla.

Kultura

Podstawowe zadania z zakresu aktywnego uczestnictwa mieszkańców gminy w kulturze oraz współtworzenia jej wartości, sprawują domy kultury i świetlice. W ramach Gminnego Ośrodka Kultury działa Wiejski Dom Kultury w Kobyli przy ul. Głównej oraz Wiejski Dom Kultury we wsi Pogrzebień przy ul. Pamiętki 4. Uzupełnieniem bazy kulturalno - oświatowej są świetlice wiejskie w miejscowościach:

- 1) Łańce;
- 2) Rzuchów;
- 3) Kornowac.

W gminie działają również dwie biblioteki publiczne posiadające łącznie księgozbiór w ilości 19665 woluminów, z czego w ciągu 2010 roku 430 czytelników wypożyczyło 4916 pozycji.

Sport i rekreacja

Gmina Kornowac dysponuje następującymi obiektami sportu i rekreacji.

- 1) boiska do piłki nożnej w miejscowościach:
 - a) Rzuchów (LKS Strzelec Rzuchów),
 - b) Kobyla (LKS Płomień Kobyla),
 - c) Kornowac (KS Kornowac),
 - d) Pogrzebień (Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej RP);
- 2) boisko do siatki plażowej wsi Pogrzebień (Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej RP);
- 3) hala sportowa z widownią w Kornowacu w Gimnazjum im. Jana Pawła II;
- 4) system szlaków rowerowych zrealizowany w ramach projektu „Rowerem po Śląsku”;
- 5) pieszy szlak turystyczny młodości Josepha von Eichendorffa z Łubowic do Pogrzebienia.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonują następujące obiekty opieki zdrowotnej:

- 1) KRISMED Poradnia Medycyny Rodzinnej NZOZ w Kornowacu;
- 2) Ośrodek Zdrowia Servimed S.C. w Kobyli;

3) 2 prywatne gabinety stomatologiczne w Kornowacu.

Obiekty usług publicznych i administracji

Wśród instytucji i obiektów administracji samorządowej, państwowej i innych, na terenie gminy znajdują się:

- 1) Urząd Gminy Kornowac;
- 2) Gminny Ośrodek Kultury;
- 3) Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Kobyli;
- 4) Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Pogrzebieniu;
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Łańcach, Kobyli, Rzuchowie i Pogrzebieniu;
- 6) Zespół Szkolno- Przedszkolny w Pogrzebieniu;
- 7) Zespół Szkolno- Przedszkolny w Kobyli;
- 8) Zespół Szkolno- Przedszkolny w Rzuchowie;
- 9) Urząd Pocztowy;
- 10) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 11) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kornowacu;
- 12) KRISMED Poradnia Medycyny Rodzinnej NZOZ w Kornowacu.

Na jakość życia mieszkańców gminy wpływa szereg czynników. Pozytywny wpływ z pewnością gwarantuje czyste środowisko naturalne o znacznych walorach przyrodniczych, niski stopień zurbanizowania gminy oraz brak zakładów przemysłowych będących źródłem zanieczyszczeń emisji przemysłowej. Gmina posiada infrastrukturę wodociagową i telefoniczną oraz częściowo gazyfikacyjną. Zagroženiem dla środowiska naturalnego i jednocześnie czynnikiem wpływającym negatywnie na jakość życia w gminie jest niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna, która obniża warunki i standard zamieszkiwania.

Analizując sytuację w zakresie usług oświatowych, dostępu do obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, ochrony zdrowia oraz usług publicznych i administracji nie zidentyfikowano na obszarze gminy obszarów marginalizowanych w analizowanym zakresie.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

W oparciu o diagnozę uwarunkowań przestrzennych gminy Kornowac wynika, iż jej przyszłościowy rozwój powinien się opierać głównie o:

- 1) rozwój zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej;
- 2) rolnictwo i rozwój terenów wiejskich, w tym usług i przetwórstwa rolno- spożywczego;
- 3) turystykę i rekreację.

Podstawowym celem rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego gminy jest uzyskanie struktury przestrzennej terenów zabudowanych, która w zrównoważony sposób wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe gminy oraz jej zasoby i potencjał dla potrzeb rozwoju. Cel ten będzie realizowany przez następujące grupy działań:

- 1) poprawę jakości życia mieszkańców (m.in. poprawa infrastruktury technicznej, zapewnienie zasobów mieszkaniowych, usprawnienie systemu komunikacji).
- 2) rozwój gospodarczy gminy czyli uzyskanie wzrostu gospodarczego i zwiększenie efektywności gospodarowania przy wykorzystaniu walorów gminy (poprawa aktywności gospodarczej).
- 3) budowę kompleksowego systemu ochrony przyrody i krajobrazu oraz poprawę stanu środowiska.

4) pełne wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego oraz jego rewitalizacji w procesy zrównoważonego rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego.

5) ochronę dziedzictwa kulturowego, służącą utrwalaniu tożsamości miasta i gminy.

6) uzyskanie wysokich standardów i ładu przestrzennego miejscowości gminy.

Na potrzeby oceny stanu infrastruktury w poszczególnych sołectwach określono następujące wskaźniki:

- Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków;
- Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

Poniżej przedstawiono dane dla poszczególnych sołectw gminy w układzie tabelarycznym:

Tabela 36 Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków

Miejscowość	Wskaźnik 5a	Natężenie
Nazwa	Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków	
Kobyła	3	0,44
Kornowac	13	1,91
Łańce	7	1,03
Pogrzebień	4	0,59
Rzuchów	7	1,03

Źródło: Opracowanie własne

Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczone jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów.

Wskaźnik najwyższą wartość osiąga na terenie sołectwa Kornowac.

Tabela 37 Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia

Miejscowość	Wskaźnik - 5b	Natężenie
Nazwa	Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia	
Kobyła	1	0,38
Kornowac	2	0,77
Łańce	2	0,77
Pogrzebień	5	1,92
Rzuchów	3	1,15

Źródło: Opracowanie własne

Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekroczona jest w stosunku do średniej gminnej na obszarze następujących sołectw:

- Pogrzebień,
- Rzuchów.

Wskaźnik najwyższą wartość osiąga na terenie sołectwa Pogrzebień.

3.12. Podsumowanie ankietyzacji

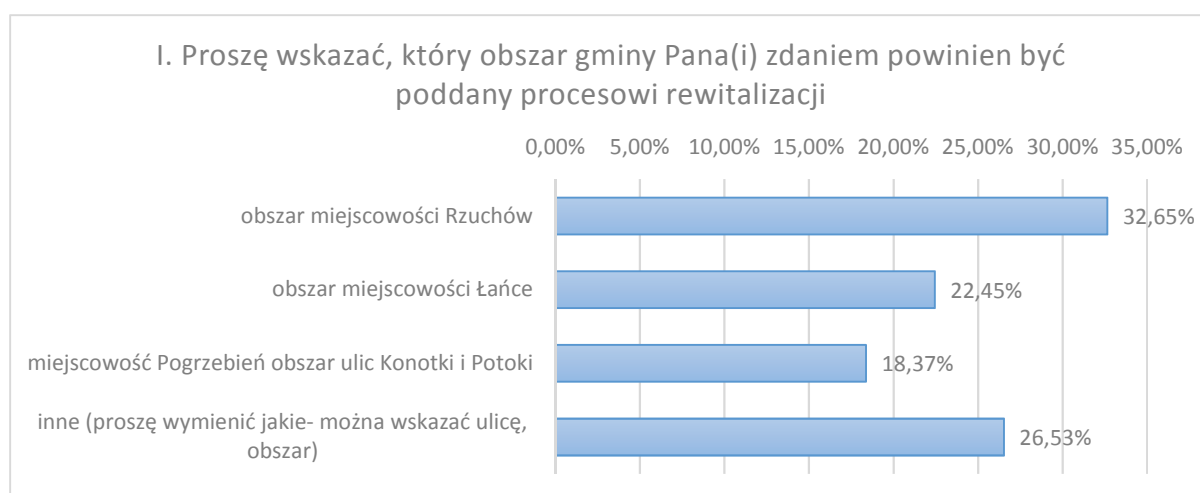
Mając na celu zachowanie partycypacyjnego charakteru dokumentu przeprowadzono ankietyzację, która miała na celu poznanie opinii mieszkańców w zakresie obszarów Gminy Kornowac które należy zrewitalizować, przyczyn degradacji tych terenów oraz problemów występujących na tych obszarach. Ankietę można było wypełnić w formie papierowej (ankieta dystrybuowana była m.in. przez Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki edukacyjne, dostępna była również bezpośrednio w Urzędzie Gminy).

Punkty dystrybucji ankiet:

1. Kornowac:
 - UG Kornowac – ul. Raciborska 48
 - Gimnazjum w Kornowacu, ul. Starowiejska 66
 - Gminny Ośrodek Kultury - budynek w Kornowacu ul. Starowiejska 64
2. Kobyła:
 - Gminny Ośrodek Kultury - budynek w Kobyli ul. Główna 78
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kobyli ul. Główna 69
3. Łańce:
 - Przedszkole Publiczne w Łańcach ul. Szkolna 23
 - Gminny Ośrodek Kultury - budynek w Łańcach ul. Strażacka 2
4. Pogrzebień
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pogrzebieniu ul. Pamiątki 25
 - Gminny Ośrodek Kultury - budynek w Pogrzebieniu Grabowa 4
5. Rzuchów:
 - Gminny Ośrodek Kultury - budynek w Rzuchowie ul. Karola Miarki 8 B
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rzuchowie ul. Karola Miarki 8.

Ankieta dostępna była również w formie elektronicznej (strona www Urzędu Gminy Kornowac). W ramach odpowiedzi otrzymano 98 ankiet. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane uzyskane podczas ankietyzacji.

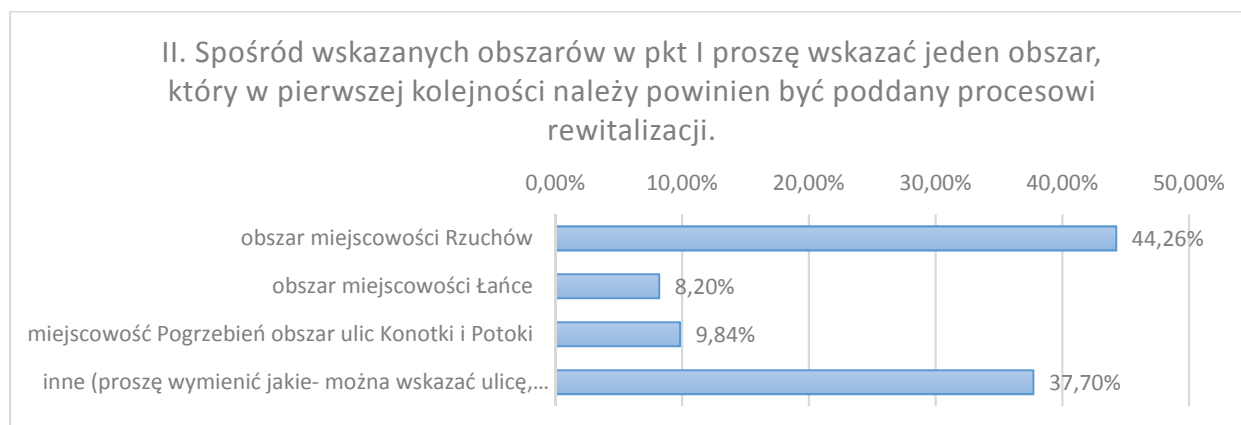
Wykres 4 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

Przeprowadzona ankietyzacja wskazała, że procesowi rewitalizacji powinien zostać poddany przede wszystkim obszar miejscowości Rzuchów (32,65% odpowiedzi). Jako odpowiedzi inne wskazywano na obszar sołectwa Kornowac zlokalizowany przede wszystkim wzdłuż drogi wojewódzkiej, jak również na części (ulice) sołectw – jednakże brak w tym zakresie dominującego obszaru. W pierwszej kolejności zdaniem mieszkańców procesowi rewitalizacji powinien zostać poddany obszar sołectwa Rzuchów (44,26%). Odpowiedzi udzielały głównie osoby zamieszkujące obszar, który ich zdaniem powinien zostać zrewitalizowany jako pierwszy (48,28%), a następnie osoby odpoczywające na tym terenie (miejsce rekreacji, wypoczynku) – 25,86% oraz osoby świadczące prace na tym obszarze.

Wykres 5 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

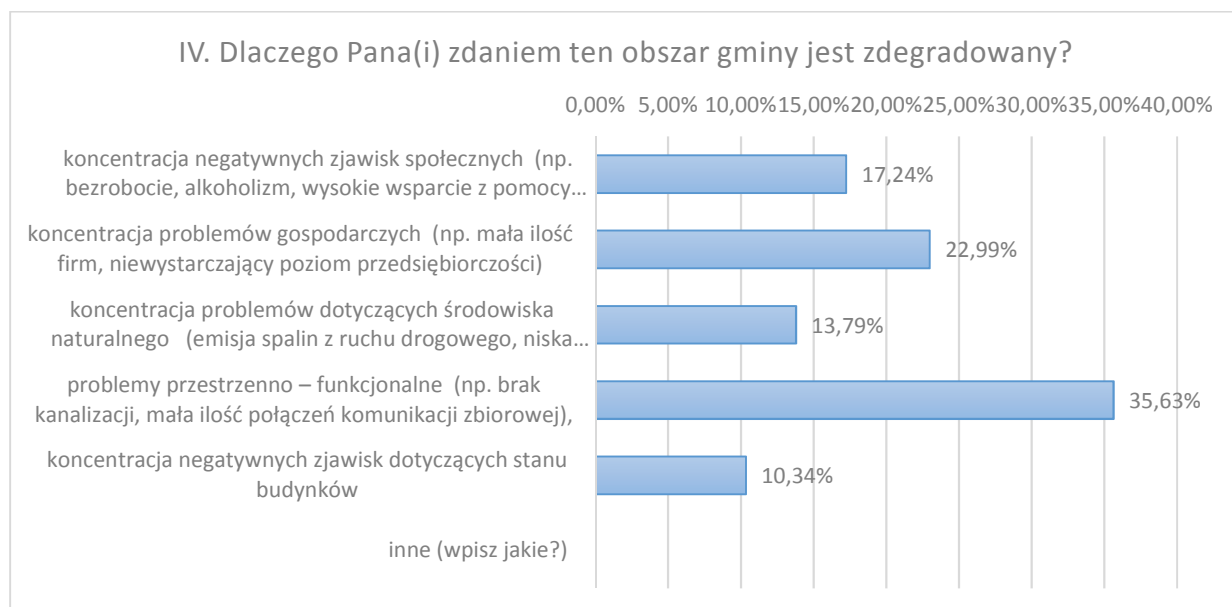
Wykres 6 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

Jako przyczynę degradacji obszarów, które powinny zostać zrewitalizowane wskazywano przede wszystkim koncentrację negatywnych problemów przestrzenno – funkcjonalnych (35,63% odpowiedzi), a następnie koncentrację negatywnych problemów gospodarczych (22,99% odpowiedzi).

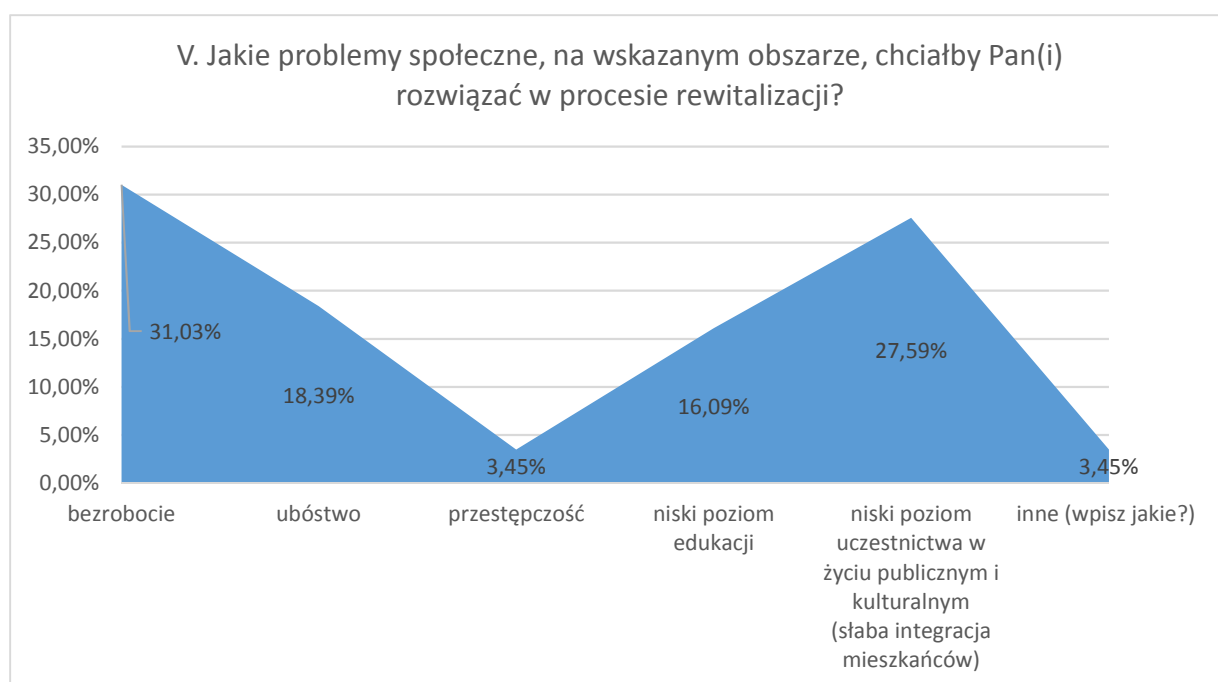
Wykres 7 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

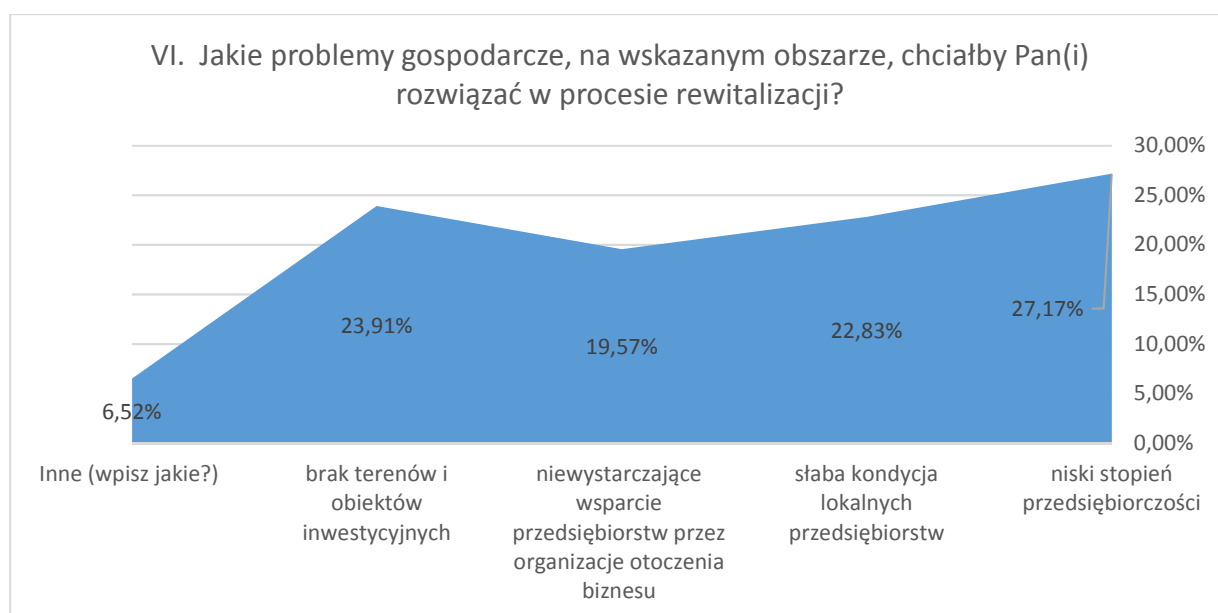
Wśród problemów społecznych wskazywano przede wszystkim problem niskiego uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (27,59%) oraz bezrobocie (31,03%).

Wykres 8 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

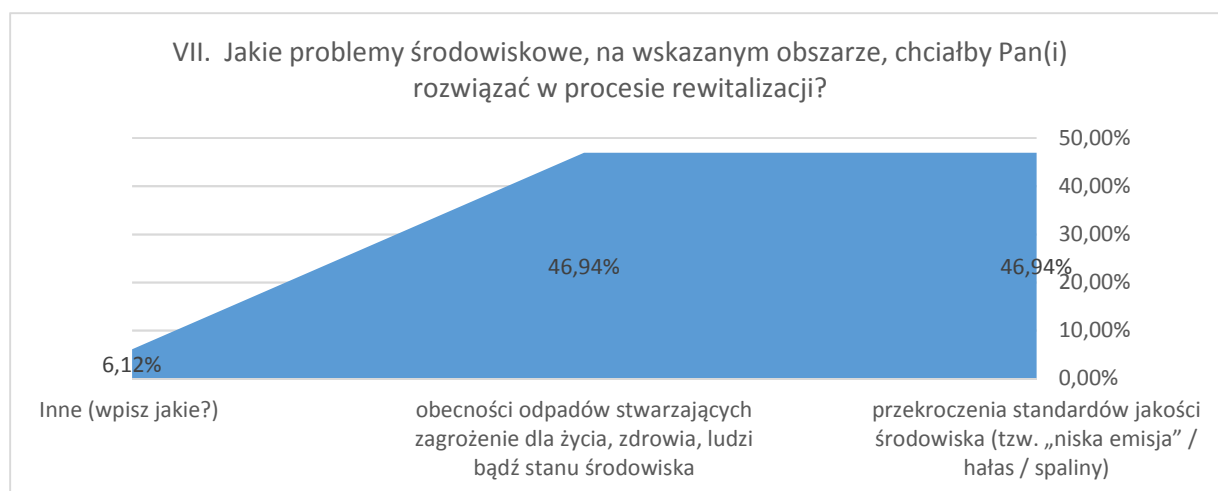
Wykres 9 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

Wśród problemów gospodarczych odpowiedzi dotyczące poszczególnych problemów były praktycznie wyrównane. Głównym problemem według osób wypełniających ankietę jest niski stopień przedsiębiorczości (27,17% odpowiedzi).

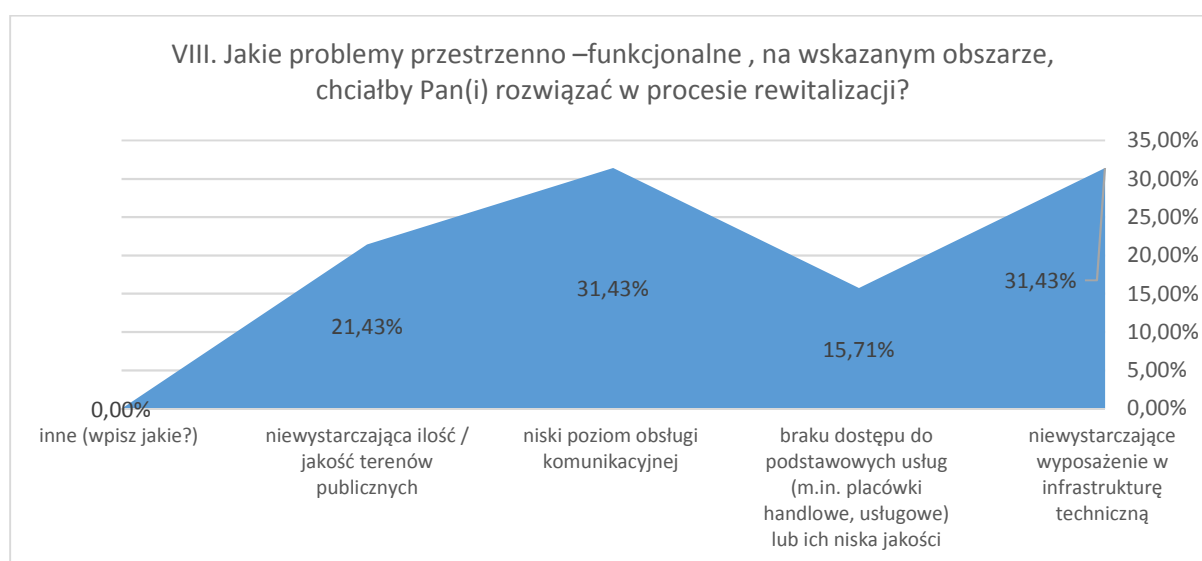
Wykres 10 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

Źródło: Ankietyzacja

Podobnie jak w przypadku problemów gospodarczych w zakresie problemów środowiskowych odpowiedzi były wyrównane. Wg. mieszkańców problemem są zarówno odpady (dzikie wysypiska), jak również przekroczenia standardów jakości środowiska.

Wykres 11 Wyniki ankietyzacji (diagnoza)

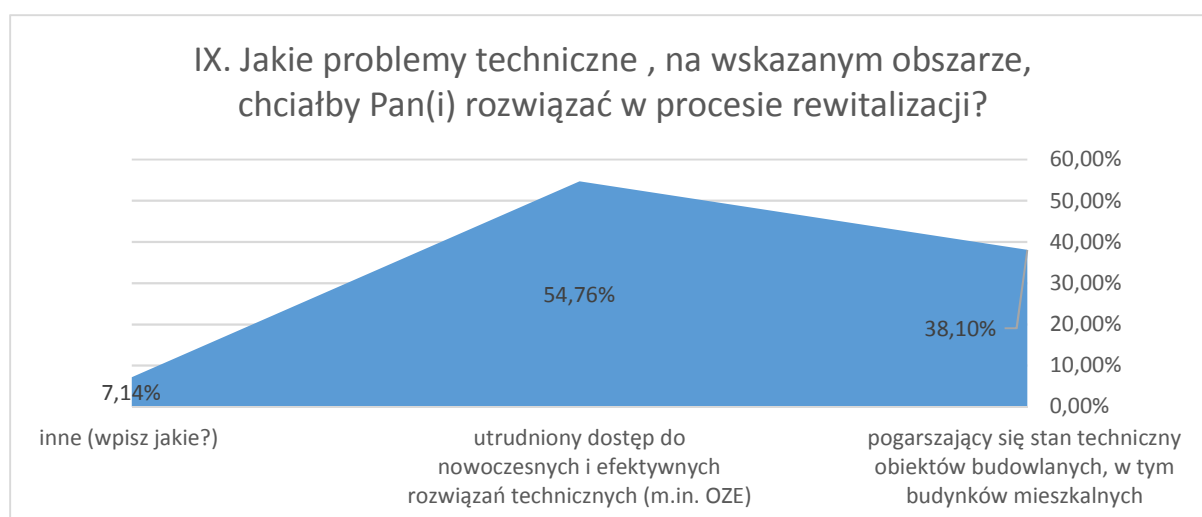

Źródło: Ankietyzacja

Analizując problemy przestrzenno – funkcjonalne, które wg. mieszkańców dominują na obszarach które należy poddać rewitalizacji można zauważyć, że największymi problemami dla mieszkańców są:

- niski poziom obsługi komunikacyjnej (31,43% odpowiedzi),
- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną (31,43% odpowiedzi).

W zakresie problemów technicznych mieszkańcy zwracają również uwagę na utrudniony dostęp do nowoczesnych i efektywnych rozwiązań technicznych (m.in. OZE) – 54,75% odpowiedzi oraz pogarszający się stan techniczny obiektów budowlanych w tym budynków mieszkalnych – 38,1 odpowiedzi.

Źródło: Ankietyzacja

4. Wnioski z przeprowadzonej analizy danych

Podsumowując zebrane i przeanalizowane dane można sformułować następujące wnioski:

- Na koniec 2016 roku Gminę Kornowac zamieszkiwało łącznie 5139 osoby (osoby zameldowane). W okresie 2010-2015 liczba ludności wzrosła o 0,4% co jest zjawiskiem pozytywnym. Zdecydowanie największą grupą wiekową na terenie Gminy są osoby w wieku 70+, co jest zjawiskiem niekorzystnym. Niekorzystnym zjawiskiem który w przyszłości może wpłynąć na depopulację Gminy jest stosunkowo niewielka liczba osób w wieku 0-24, która jest mniej liczebna w stosunku do grupy wiekowej 25-45 lat. Ratunkiem dla Gminy mogą być nowi mieszkańcy, którzy będą migrować z terenu miast województwa śląskiego.
- Dane statystyczne wskazują na niewielki wzrost ilości mieszkańców którym udzielane jest wsparcie. Wzrost w okresie 2013 – 2015 wyniósł 1,2%. Wsparciem powyżej średniej gminnej cechowały się następujące sołectwa:
 - Kornowac,
 - Łańce,
 - Rzuchów.

Największe wsparcie w przeliczeniu na 100 mieszkańców udzielone jest mieszkańcom sołectwa Łańce. Największy wzrost ilości osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w ostatnich trzech latach nastąpił na terenie sołectwa Łańce, a największy spadek na terenie sołectwa Kobyła. Narastającym problem w ujęciu gminy i obszarów rewitalizowanych jest problem starzejącego się społeczeństwa (najbardziej liczną grupą mieszkańców na terenie gminy stanowią osoby w wieku 70+);

- Na przestrzeni ostatnich lat (2013-2015) bezrobocie na terenie gminy zmniejszyło się o 14,96% co jest zjawiskiem pozytywnym. W przeliczeniu na 100 mieszkańców bezrobocie osiąga najwyższą wartość na terenie sołectwa Rzuchów;
- W okresie 2013-2015 liczba przestępstw zwiększyła się o 120% co jest zjawiskiem negatywnym. Najwięcej przestępstw w 2015 roku popełniono na terenie sołectwa Rzuchów;
- Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości wskazują na niższą aktywność gospodarczą mieszkańców gminy w stosunku do danych na poziomie województwa i Polski. Wynikać może

to z faktu, że część mieszkańców pracuje poza granicami Polski oraz z okolicznych miast które stanowią miejsce pracy mieszkańców gminy. Analizując liczbę podmiotów gospodarczych najmniej jest ich zlokalizowanych w sołectwie Kobyła. Zgodnie z danymi z ewidencji działalności gospodarczej najwięcej podmiotów funkcjonuje w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (108 podmiotów) oraz w sekcji F – budownictwo (62 podmiotów). Sporą liczbę podmiotów, zarejestrowano także w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (30 podmiotów) oraz S i T – pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; (30 podmiotów).

- Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych w celach energetycznych i technologicznych, jak również emisja liniowa pochodząca głównie z przebiegających przez gminę dróg wojewódzkich. Ze źródeł emisji pozaprzemysłowych coraz istotniejszą rolę odgrywają źródła emisji niskiej, związanej z eksploatacją w okresie zimowym palenisk węglowych z kotłowni wbudowanych w domach mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- Istotnym problemem na terenie gminy jest zły stan części dróg gminnych, niewystarczająca dostępność mieszkańców do sieci kanalizacyjnej i gazowej, co skutkuje odstępstwem od dzisiejszych standardów w tym zakresie;
- W ujęciu przestrzennym istotnym problemem jest duża ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia, który łącznie w skali gminy jest 13. Najwięcej takich terenów znajduje się na terenie sołectwa Pogrzebień. Rozpatrując przestrzeń należy zwrócić również uwagę na konieczność poprawy stanu technicznego budynków mieszkalnych;
- Analizując sytuację w zakresie usług oświatowych, dostępu do obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, ochrony zdrowia oraz usług publicznych i administracji zidentyfikowano na obszarze gminy obszar marginalizowany w analizowanym zakresie – sołectwa Rzuchów oraz Kornowac cechują się najniższą ilością miejsc w przedszkolach w odniesieniu do ilości mieszkańców w grupie wiekowej 0-6 lat;
- Przeprowadzona wśród mieszkańców ankietyzacja wskazała, że w pierwszej kolejności powinien zostać zrewitalizowany obszar sołectwa Rzuchów.

Reasumując, główne zidentyfikowane problemy to:

- rosnąca liczba przestępstw,
- niski wskaźnik przedsiębiorczości,
- emisja liniowa i tzw. „niska emisja”,
- niewystarczająca dostępność do sieci kanalizacyjnej i gazowej, zły stan części dróg gminnych,
- duża ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia,
- niedostosowanie infrastruktury wychowania przedszkolnego do trendów demograficznych.

5. Metodologia

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji nastąpiło w oparciu o:

- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 lipca 2015 roku opracowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z późniejszymi aktualizacjami;

- Opracowanie pn. „Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – opracowanie – styczeń 2017 r.”
- dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego;
- dane Urzędu Gminy w Kornowacu oraz dane udostępnione przez jednostki organizacyjne Urzędu Gminy tj. (Ośrodek Pomocy Społecznej);
- dane udostępnione przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Raciborzu;
- dane Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu;
- przeprowadzoną ankietyzację;
- uwagi Komitetu ds. rewitalizacji;
- konsultacje społeczne.

Mając na celu jak najbardziej trafne wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji przyjęto następujące założenia:

- obszar którego dotyczy program obejmuje Gminę Kornowac;
- gminę podzielono na jednostki pomocnicze (sołectwa);
- lokalny program rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni Gminy Kornowac i nie więcej niż 30% jej mieszkańców;
- wyznaczenie obszarów objętych programem nastąpiło w oparciu o wyniki analizy wskaźnikowej na podstawie zebranych danych;
- wskaźniki zostały skonstruowane w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i problemów,
- liczba mieszkańców wynika z liczby osób faktycznie zamieszkujących poszczególne sołectwa (pobyt stały).

W ramach prac dotyczących wyznaczenia obszarów objętych oraz obszarów objętych rewitalizacją określono następujące wskaźniki:

- wskaźnik nr 1a – „Pomoc społeczna” – udział osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W celu identyfikacji osób i obszarów wymagających wsparcia wzięto pod uwagę ustawę o pomocy społecznej ponieważ ustawa przyznaje pomoc w oparciu o najszerszy katalog dysfunkcji (m.in. ubóstwo, bezrobocie, bezradność, długotrwała choroba, narkomania, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc, sytuacja kryzysowa). Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów cechujących się największym wsparciem z pomocy społecznej na terenie Gminy Kornowac;

W zakresie pomocy społecznej zastosowano również następujące wskaźniki pomocnicze służące do pogłębionej diagnozy:

Wskaźnik nr 1b - Liczba rodzin którym udzielano wsparcia na podst. ustawy o świadczeniach rodzinnych na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1c - Liczba osób którym udzielono pomocy na podst. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1d - Osoby niepełnosprawne korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1e - Osoby w wieku do 25 lat korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1f - Osoby w wieku 60+ lat korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1g - Osoby samotnie wychowujące dziecko korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1h - Osoby bezrobotne korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

- Wskaźnik nr 1i - Liczba osób z problemem alkoholowym na 100 mieszkańców sołectwa.
- Wskaźnik nr 1j - Liczba bezrobotnych ogółem.
W zakresie bezrobocia zastosowano również następujące wskaźniki pomocnicze służące do pogłębionej diagnozy:

Wskaźnik nr 1k – Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1l – Liczba bezrobotnych do 30 r. ż. na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1ł – Liczba bezrobotnych powyżej 50 r. ż. na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1n – Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa.

- wskaźnik nr 1m – „Przestępczość” – ilość przestępstw na obszarze sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, które charakteryzują się najwyższą stopą przestępczości;
- wskaźnik nr 1o – „Niebieskie karty” – ilość wydanych niebieskich kart na obszarze sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, które charakteryzują się najwyższą stopą przemocy w rodzinie;
- wskaźnik nr 2 – „Przedsiębiorczość” – ilość osób które prowadzących działalność gospodarczą w danym obszarze na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów gdzie przedsiębiorczość jest najmniejsza, dlatego też wartość wskaźnika została odjęta od pozostałych, które wskazują sytuację kryzysową;
- wskaźnik nr 3a – „Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa” – wskaźnik mierzy długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców; Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się najwyższym poziom hałasu i emisji liniowej;
- wskaźnik nr 3b – „Liczba budynków posiadających OZE” – wskaźnik mierzy liczbę budynków posiadających OZE na terenie sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na

celu wskazanie obszarów gdzie ilość budynków wyposażona w OZE jest najmniejsza, dlatego też wartość wskaźnika została odjęta od pozostałych, które wskazują sytuację kryzysową;

- wskaźnik nr 4a „Ilość dróg gminnych do remontu” – wskaźnik mierzy odsetek dróg gminnych wymagających remontu na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się największym stopniem degradacji dróg gminnych;
- wskaźnik nr 4b „Ilość dróg gminnych do skanalizowania” – wskaźnik mierzy odsetek dróg gminnych wymagających skanalizowania na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się najniższym stopniem skanalizowania;
- wskaźnik nr 4c „Ilość dróg gminnych na których nie jest dostępna sieć gazowa” – wskaźnik mierzy odsetek dróg gminnych na których nie jest dostępna sieć gazowa na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się najniższym stopniem pokrycia siecią gazową;
- wskaźnik nr 4d „Stosunek ilości dzieci do ilości miejsc w przedszkolu na terenie sołectwa” – wskaźnik mierzy stosunek ilości dzieci do ilości miejsc w przedszkolu na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się największymi potrzebami w zakresie miejsc przedszkolnych;
- wskaźnik nr 5a „Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków” – wskaźnik mierzy Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, na których znajduje się najwięcej budynków wymagających remontu. Pod pojęciem remontu należy rozumieć prace mające na celu przywrócenie budynkom utraconej wartości (prace modernizacyjne w tym termomodernizacja);
- wskaźnik nr 5b „Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia” – wskaźnik mierzy ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, które cechują się największą liczbą terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

Wartości wskaźników zostały obliczone w oparciu o dane z 2015 roku. Zastosowane wskaźniki w pełni odzwierciedlają sytuację społeczną, przestrzenną, infrastrukturalną, środowiskową oraz gospodarczą w obszarach miasta, nie ma więc potrzeby określania dodatkowych wskaźników.

Analizując sytuację w zakresie usług oświatowych, dostępu do obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, ochrony zdrowia oraz usług publicznych i administracji zidentyfikowano na obszarze gminy obszar marginalizowany w analizowanym zakresie – sołectwa Rzuchów oraz Kornowac cechują się najniższą ilością miejsc w przedszkolach w odniesieniu do ilości mieszkańców w grupie wiekowej 0-6 lat.

6. Delimitacja obszarów zdegradowanych

Mając na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów które objęte zostaną rewitalizacją wykorzystano metodę ilorazu lokalizacji. Wskaźnik ilorazu lokalizacji jest miernikiem natężenia (nagromadzenia, koncentracji) danej cechy na określonym obszarze. Metoda ta umożliwia identyfikację zjawisk odznaczających się ponadprzeciętną koncentracją na analizowanym terenie w stosunku do wartości średniej dla jednostki wyższego rzędu (tj. jednostki odniesienia). O ponadprzeciętnej koncentracji danej cechy na badanym obszarze można mówić, kiedy wskaźnik ilorazu lokalizacji osiąga wartości wyższe od 1,00. Kiedy miernik ilorazu lokalizacji równa się 1,00 wtedy oznacza to,

że analizowane zjawisko w granicach rozpatrywanej jednostki kształtuje się na poziomie wartości przeciętnej dla jednostki, która stanowi punkt odniesienia. Natomiast wartości ilorazu lokalizacji poniżej 1,00 informują, że omawiany obszar cechuje się niższym natężeniem danej cechy niż przeciętnie w przypadku jednostki wyższego rzędu. Poniżej przedstawiono zestawienie natężenie zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Kornowac w podziale na sołectwa:

Tabela 38 Ocena negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych obszarów Gminy Kornowac (wartości nominalne wskaźników)

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 2
Kobyła	1018	1,00	0,50	1,91	-4,01
Kornowac	856	4,84	1,18	2,15	-3,44
Łańce	599	5,70	1,39	2,01	-4,05
Pogrzebień	1233	1,81	0,41	1,28	-4,42
Rzuchów	1048	4,96	1,52	2,30	-4,92

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a	Wskaźnik 4b
Kobyła	1018	0,00	-9,99	100,00%	42,50%
Kornowac	856	0,19	-8,71	100,00%	100,00%
Łańce	599	0,00	-6,38	78,57%	100,00%
Pogrzebień	1233	0,09	-8,65	81,25%	100,00%
Rzuchów	1048	0,54	-9,93	85,71%	100,00%

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 4c	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kobyła	1018	100,00%	3	1
Kornowac	856	75,00%	13	2
Łańce	599	100,00%	7	2
Pogrzebień	1233	81,25%	4	5
Rzuchów	1048	100,00%	7	3

Tabela 39 Ocena negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych obszarów Gminy Kornowac (wartości wskaźników sprowadzone do wspólnego mianownika)

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 2
Kobyła	1,071	0,273	0,500	0,988	0,961
Kornowac	0,900	1,321	1,184	1,114	0,825
Łańce	0,630	1,558	1,385	1,043	0,972
Pogrzebień	1,297	0,493	0,414	0,663	1,061
Rzuchów	1,102	1,355	1,517	1,191	1,181

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a	Wskaźnik 4b
Kobyła	1,071	0,000	1,144	1,122	0,480
Kornowac	0,900	1,141	0,998	1,122	1,130
Łańce	0,630	0,000	0,730	0,882	1,130
Pogrzebień	1,297	0,563	0,991	0,912	1,130
Rzuchów	1,102	3,296	1,137	0,962	1,130

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 4c	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kobyła	1,071	1,096	0,441	0,385
Kornowac	0,900	0,822	1,912	0,769
Łańce	0,630	1,096	1,029	0,769
Pogrzebień	1,297	0,890	0,588	1,923
Rzuchów	1,102	1,096	1,029	1,154

Tabela 40 Ocena negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych obszarów Gminy Kornowac (wartości wskaźników po przemnożeniu przez wagi nadane poszczególnym kryteriom)

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 2
Kobyła		0,577	1,086	2,736	-2,682
Kornowac		2,796	2,571	3,085	-2,304
Łańce		3,296	3,008	2,888	-2,714
Pogrzebień		1,043	0,899	1,835	-2,963
Rzuchów		2,868	3,296	3,296	-3,296

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a	Wskaźnik 4b
Kobyła		0,000	-3,296	3,296	1,401
Kornowac		1,141	-2,873	3,296	3,296
Łańce		0,000	-2,103	2,590	3,296
Pogrzebień		0,563	-2,855	2,678	3,296
Rzuchów		3,296	-3,275	2,825	3,296

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 4c	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kobyła		3,296	0,761	0,659
Kornowac		2,472	3,296	1,318
Łańce		3,296	1,775	1,318
Pogrzebień		2,678	1,014	3,296
Rzuchów		3,296	1,775	1,978

Miejscowość	Ogólny wskaźnik niekorzystnych zjawisk
Kobyła	0,53
Kornowac	1,20
Łańce	1,10
Pogrzebień	0,84
Rzuchów	1,32

W oparciu o przeprowadzoną analizę natężenia zjawisk kryzysowych określono, że obszarami zdegradowanymi na obszarze Gminy Kornowac są następujące obszary:

- Kornowac,
- Łańce,
- Rzuchów.

Źródło: Opracowanie własne

7. Delimitacja obszarów objętych rewitalizacją

Obszary objęte rewitalizacją to te obszary na których natężenie negatywnych zjawisk jest największe – są to następujące sołectwa:

- Rzychów,
- Kornowac.

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę poszczególnych podobszarów, które planuje się objąć procesem rewitalizacji.

7.1. Podobszar rewitalizowany „Sołectwo Rzychów”

Obszar obejmuje teren następujących ulic

- Boczna;
- Borkowa;
- Bukowa;
- Górna;
- Graniczna;
- Krzyżkowicka;
- Lęgów;
- Łąkowa;
- K. Miarki;
- Pszowska;
- Rybnicka;

- Sportowa.

Obszar zamieszkuje 936 osób, co stanowi 19,69% mieszkańców gminy.

Powierzchnia podobozaru wynosi 130 ha co stanowi 4,96% powierzchni gminy.

Poniżej przedstawiono analizę wskaźnikową podobozaru rewitalizacji pn. „Sołectwo Rzuchów”

Tabela 41 Analiza wskaźnikowa sołectwa Rzuchów

Miejscowość	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 1n	Wskaźnik 1o
Kobyła	0,273	0,500	0,988	0,818	0,000
Kornowac	1,321	1,184	1,114	0,000	2,855
Łańce	1,558	1,385	1,043	1,511	0,000
Pogrzebień	0,493	0,414	0,663	1,016	1,332
Rzuchów	1,355	1,517	1,191	1,655	0,813

Miejscowość	Wskaźnik 2	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a	Wskaźnik 4b
Kobyła	0,961	0,000	1,144	1,122	0,480
Kornowac	0,825	1,141	0,998	1,122	1,130
Łańce	0,972	0,000	0,730	0,882	1,130
Pogrzebień	1,061	0,563	0,991	0,912	1,130
Rzuchów	1,181	3,296	1,137	0,962	1,130

Miejscowość	Wskaźnik 4c	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kobyła	1,096	0,441	0,385
Kornowac	0,822	1,912	0,769
Łańce	1,096	1,029	0,769
Pogrzebień	0,890	0,588	1,923
Rzuchów	1,096	1,029	1,154

Podobozar rewitalizacji „Sołectwo Rzuchów” charakteryzuje się przekroczeniem 9 z 13 wskaźników pod kątem których były oceniane poszczególne obszary Gminy Kornowac. Przekroczone są następujące wskaźniki:

- wskaźnik nr 1a – „Pomoc społeczna”;
- Wskaźnik nr 1i – „Liczba osób z problemem alkoholowym”;
- Wskaźnik nr 1j – „Liczba bezrobotnych”;
- wskaźnik nr 1n – „Przestępczość”;
- wskaźnik nr 3a – „Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa”;
- wskaźnik nr 4b – „Ilość dróg gminnych do skanalizowania”;
- wskaźnik nr 4c – „Ilość ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa”;
- wskaźnik nr 5a – „Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków”;
- wskaźnik nr 5b – „Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia”.

Poniżej przedstawiono charakterystykę ilościową podobozaru (dane za 2015 rok). Podobozar zamieszkiwany jest przez:

- 48 osoby którym udzielono wsparcia na podst. ustawy o pomocy społecznej (28,6% ogółu);

- 38 rodziny którym udzielono wsparcia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych (17,5% ogółu);
- 5 osób z problemem alkoholowym (29,4% ogółu);
- 19 osób bezrobotnych (18,9% ogółu wszystkich bezrobotnych).

Obszar cechuje się niższym wskaźnikiem przedsiębiorczości w stosunku do średniej gminnej. W 2015 roku na jego obszarze funkcjonowało 51 firm co stanowiło 24,06% wszystkich firm w gminie. W ujęciu środowiskowym przez obszar przebiega ponad 5 km dróg wojewódzkich co wiąże się z emisją liniową, hałasem oraz pogorszeniem stanu bezpieczeństwa. Istotnym problemem na terenie sołectwa jest brak kanalizacji oraz brak sieci gazowej, która wpływa na ograniczone możliwości w zakresie eliminacji paliw stałych. Na terenie sołectwa aż 7 na 50 domów wymaga prac remontowych lub modernizacyjnych, XZVTR2a trzy tereny wymagają zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

Sołectwo z punktu widzenia wsparcia udzielanego przez OPS zamieszkiwane jest przez:

- 48 osoby którym udzielono wsparcia na podst. ustawy o pomocy społecznej (28,6% ogółu);
- 38 rodziny którym udzielono wsparcia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych (17,5% ogółu);
- 5 osób którym udzielono wsparcia na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (29,4% ogółu);
z czego:
 - 7 osób to osoby niepełnosprawne,
 - 1 osoba to osoba w wieku do 25 r.ż.,
 - 1 osoba to osoba w wieku powyżej 60 r.ż.,
 - 5 osób to osoby samotnie wychowujące dziecko,
 - 11 osób to osoby bezrobotne.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące powodów przyznania pomocy:

Tabela 42 Powody przyznania pomocy - rodziny

Rzuchów	2013	2014	2015	Zmiana
	rodziny	rodziny	rodziny	[%]
ubóstwo	3	3	3	0,00%
ochrona macierzyństwa	7	5	6	-14,29%
wielodzietność	5	3	2	-60,00%
długotrwała choroba	1	1	4	300,00%
alkoholizm	4	3	2	-50,00%
pomoc po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	2	200,00%

Źródło: OPS w Kornowacu

Tabela 43 Powody przyznania pomocy – osoby w rodzinach

Rzuchów	2013	2014	2015	Zmiana
---------	------	------	------	--------

	il. osób w rodzinach	il. osób w rodzinach	il. osób w rodzinach	[%]
ubóstwo	6	8	8	33,33%
ochrona macierzyństwa	38	29	36	-5,26%
wielodzietność	32	21	14	-56,25%
długotrwała choroba	1	1	4	300,00%
alkoholizm	11	8	7	-36,36%
pomoc po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	2	200,00%

Źródło: OPS w Kornowacu

Zarówno w 2015 roku jak i w latach poprzednich dominującym powodem przyznania pomocy społecznej była ochrona macierzyństwa (ilość osób w rodzinach). W analizowanym okresie 2013 – 2015 zaobserwować można wzrost pomocy udzielanej z tytułu długotrwałej choroby, ubóstwa oraz z powodu opuszczenia zakładu karnego. Spadek dotyczył natomiast pomocy udzielanej z tytułu ochrony macierzyństwa oraz wielodzietności.

Sołectwo zamieszkiwane jest przez 19 osób bezrobotnych (18,9% ogółu wszystkich bezrobotnych) z czego::

- 11 osób to kobiety,
- 6 osób to osoby do 30 r.ż.,
- 4 osoby to osoby powyżej 50 r.ż.,
- 6 osób to osoby długotrwale bezrobotne.

Poniżej przedstawiono podobszar rewitalizacji „Sołectwo Rzuchów” na mapie:

Mapa 8 Podobszar rewitalizacji "Sołectwo Rzuchów"

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

- podobszar objęty rewitalizacją

Potencjały podobszaru:

- podobszar zlokalizowany przy drodze przelotowej – atrakcyjny z punktu widzenia działalności gospodarczej;
- dogodne miejsce dla działalności publicznych.

7.2. Podobszar rewitalizowany „Kornowac”

Obszar obejmuje teren następujących ulic

- Raciborska
- Zacisze

Obszar zamieszkuje 459 osób, co stanowi 9,67 % mieszkańców gminy.

Powierzchnia podobszaru wynosi 86,2 ha co stanowi 3,15% powierzchni gminy.

Poniżej przedstawiono analizę wskaźnikową podobszaru rewitalizacji pn. „Kornowac”:

Tabela 44 Analiza wskaźnikowa podobszaru „Kornowac”

Miejscowość	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 1n	Wskaźnik 1o
Kobyła	0,273	0,500	0,988	0,818	0,000
Kornowac	1,321	1,184	1,114	0,000	2,855
Łańce	1,558	1,385	1,043	1,511	0,000
Pogrzebień	0,493	0,414	0,663	1,016	1,332
Rzuchów	1,355	1,517	1,191	1,655	0,813

Miejscowość	Wskaźnik 2	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a	Wskaźnik 4b
Kobyła	0,961	0,000	1,144	1,122	0,480
Kornowac	0,825	1,141	0,998	1,122	1,130
Łańce	0,972	0,000	0,730	0,882	1,130
Pogrzebień	1,061	0,563	0,991	0,912	1,130
Rzuchów	1,181	3,296	1,137	0,962	1,130

Miejscowość	Wskaźnik 4c	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kobyła	1,096	0,441	0,385
Kornowac	0,822	1,912	0,769
Łańce	1,096	1,029	0,769
Pogrzebień	0,890	0,588	1,923
Rzuchów	1,096	1,029	1,154

Podobszar rewitalizacji „Kornowac” charakteryzuje się przekroczeniem 10 z 13 wskaźników pod kątem których były oceniane poszczególne obszary Gminy Kornowac. Przekroczone są następujące wskaźniki:

- wskaźnik nr 1a – „Pomoc społeczna”;
- Wskaźnik nr 1i – „Liczba osób z problemem alkoholowym”;
- Wskaźnik nr 1j – „Liczba bezrobotnych”;
- wskaźnik nr 1m – „Przestępczość”;

- wskaźnik nr 1o – „Niebieskie karty”;
- wskaźnik nr 2 – „Przedsiębiorczość”;
- wskaźnik nr 3a – „Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa”;
- wskaźnik nr 3b – „Liczba budynków posiadających OZE”;
- wskaźnik nr 4b – „Ilość dróg gminnych do skanalizowania”;
- wskaźnik nr 4b – „Ilość dróg gminnych na których nie jest dostępna sieć gazowa”;
- wskaźnik nr 5a – „Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków”;
- wskaźnik nr 5b – „Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia”.

Poniżej przedstawiono charakterystykę ilościową podobszaru (dane za 2015 rok). Podobszar zamieszkiwany jest przez:

- 24 osoby którym udzielono wsparcia na podst. ustawy o pomocy społecznej (14,2% ogółu);
- 46 rodziny którym udzielono wsparcia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych (21% ogółu);
- 3 osoby z problemem alkoholowym (17,6% ogółu);
- 11 osób bezrobotnych (11,6% ogółu wszystkich bezrobotnych).

Obszar cechuje się niższym wskaźnikiem przedsiębiorczości w stosunku do średniej gminnej. W 2015 roku na jego obszarze funkcjonowało 15 firm co stanowiło 7,08% wszystkich firm w gminie. W ujęciu środowiskowym przez obszar przebiega ok. 3,3 km dróg wojewódzkich co wiąże się z emisją liniową, hałasem oraz pogorszeniem stanu bezpieczeństwa. Istotnym problemem na terenie sołectwa jest brak kanalizacji oraz brak sieci gazowej (w całej miejscowości), która wpływa na ograniczone możliwości w zakresie eliminacji paliw stałych. Zdecydowana większość dróg gminnych na omawianym obszarze wymaga remontu. Na terenie obszaru aż 13 na 50 domów wymaga prac remontowych lub modernizacyjnych, a dwa tereny wymagają zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

Sołectwo z punktu widzenia wsparcia udzielanego przez OPS zamieszkiwane jest przez:

- 24 osoby którym udzielono wsparcia na podst. ustawy o pomocy społecznej (14,2% ogółu);
- 46 rodziny którym udzielono wsparcia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych (21% ogółu);
- 1 osoba której udzielono wsparcia na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (5,9% ogółu);
z czego:
 - 3 osoby to osoby niepełnosprawne,
 - 1 osoba to osoba w wieku do 25 r.ż.,
 - 1 osoba to osoby samotnie wychowujące dziecko,
 - 4 osoby to osoby bezrobotne.

Sołectwo zamieszkiwane jest przez 11 osób bezrobotnych (11,6% ogółu wszystkich bezrobotnych) z czego::

- 7 osób to kobiety,
- 4 osoby to osoby do 30 r.ż.,
- 3 osoby to osoby powyżej 50 r.ż.,

- 4 osoby to osoby długotrwale bezrobotne.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące powodów przyznania pomocy:

Tabela 45 Powody przyznania pomocy - rodziny

Kornowac	2013	2014	2015	Zmiana
	rodziny	rodziny	rodziny	[%]
ubóstwo	0	0	0	-
ochrona macierzyństwa	1	3	4	300,00%
wielodzietność	1	0	0	-100,00%
długotrwała choroba	1	5	6	500,00%
alkoholizm	0	0	1	-
pomoc po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	-

Źródło: OPS w Kornowacu

Tabela 46 Powody przyznania pomocy – osoby w rodzinach

Kornowac	2013	2014	2015	Zmiana
	il. osób w rodzinach	il. osób w rodzinach	il. osób w rodzinach	[%]
ubóstwo	0	0	0	-
ochrona macierzyństwa	5	13	16	220,00%
wielodzietność	5	0	0	-100,00%
długotrwała choroba	4	18	20	400,00%
alkoholizm	0	0	3	-
pomoc po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	-

Źródło: OPS w Kornowacu

Zarówno w 2015 roku jak i w latach poprzednich dominującym powodem przyznania pomocy społecznej była długotrwała choroba (ilość osób w rodzinach). W analizowanym okresie 2013 – 2015 zaobserwować można wzrost pomocy udzielanej z omawianego tytułu jak i z powodu ochrony macierzyństwa. Spadek dotyczył natomiast pomocy udzielanej z tytułu wielodzietności.

Poniżej przedstawiono podobszar rewitalizacji „Kornowac” na mapie:

Mapa 9 Podobszar rewitalizacji "Kornowac"

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

- podobszar objęty rewitalizacją

Potencjały podobszaru:

- podobszar zlokalizowany przy drodze przelotowej – atrakcyjny z punktu widzenia działalności gospodarczej;
- dogodne miejsce dla działalności publicznych.

7.3. Podsumowanie

Wyznaczone podobszary na których prowadzone będą działania rewitalizacyjne obejmować będą:

- 216,2 ha powierzchni gminy co stanowi 8,11% całości powierzchni;
- 1395 osób (29,36% ludności gminy);
- 30,5% osób bezrobotnych;
- 42,8% osób korzystających z pomocy społecznej;
- 47,5% osób z problemem alkoholowym;
- teren na którym miało miejsce 36,3% przestępstw;
- teren który cechuje się wskaźnikiem przedsiębiorczości poniżej średniej gminnej;
- teren na którym wydano 16,7% niebieskich kart;
- teren na którym znajduje się 9,1 km dróg krajowych;
- teren na którym znajduje się 12 dróg gminnych do remontu;
- teren na którym 16 ulic wymaga skanalizowania;
- teren na którym 16 ulic nie posiada dostępu do sieci gazowej;
- obszar na którym znajdują się 4 tereny wymagające zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

8. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę która obejmowała zebranie danych dotyczących sfer: społecznej, przestrzennej, gospodarczej, środowiskowej i infrastrukturalnej oraz zastosowane mechanizmy

partycypacyjne określono cel główny, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań dla poszczególnych obszarów objętych rewitalizacją na terenie Gminy Kornowac. Wyznaczone cele odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym i mają na celu nie tylko zahamowanie, ale również odwrócenie niekorzystnych trendów i zjawisk. Wyznaczone cele tworzą ramy dla działań pozwalających na skierowanie obszarów dotkniętych kryzysem na ścieżkę rozwoju.

Biorąc pod uwagę złożoność procesu rewitalizacji koniecznym jest stworzenie struktury celów i ich uporządkowanie, tak aby móc monitorować ich osiągnięcie na terenie poszczególnych obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi oraz podejmować w razie potrzeby działania korygujące. Wyszczególnione cele zostały sformułowane jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy, w taki sposób, że suma celów operacyjnych tworzy cel strategiczny dla każdego obszaru, natomiast suma celów strategicznych tworzy cel główny rewitalizacji Gminy Kornowac.

Kierując się zasadą partnerstwa i partycypacji społecznej zarówno zdiagnozowane obszary problemowe jak i wyznaczone cele zostały określone przy udziale wszystkich grup interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji. Do każdego z celów operacyjnych określono kierunki działań, które precyzują każdy z celów. Dało to podstawę do wyboru konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które charakteryzują się największym potencjałem oddziaływania.

Określone poniżej cele koncentrują się na procesie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania obejmujące wszystkie sfery rewitalizacji (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno – funkcjonalne, techniczne, środowiskowe) tj. działania całościowe, które pozwolą na koncentrację interwencji na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i lokalnej gospodarki co wpłynie na jakość życia na podobszarach objętych rewitalizacją.

Wyznaczone cele zgodne są z celami dokumentów planistycznych i strategicznych powiązanych z problematyką rewitalizacji na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, a poziom ich wykonania monitorowany będzie w oparciu o określone wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą zmierzyć stopień ich osiągnięcia.

W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy występujące na obszarze Gminy Kornowac określone cele w znacznej mierze koncentrują się na sferze społecznej i gospodarczej, które oddziałują bardzo intensywnie na pozostałe sfery rewitalizacji.. Realizacja zadań mających na celu aktywizację ludności obszarów rewitalizowanych powinna wpłynąć na zmniejszenie skali zdiagnozowanych problemów społecznych (bezrobocie, alkoholizm, przestępczość) oraz zwiększenie stopy przedsiębiorczości, która jest niższa w stosunku do poziomu dla powiatu, województwa i całego kraju. Zaplanowane działania mają skupiać się głównie na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi.

Skutkiem zaplanowanych działań powinno być również obniżenie wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej na obszarach rewitalizowanych. Podejmowane działania powinny służyć zwiększeniu aktywności lokalnych firm oraz inwestorów zewnętrznych, co przełoży się na wzrost siły nabywczej lokalnych firm i konsumentów.

Określone cele dotyczyć powinny również sfery przestrzennej tj. poprawy stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz zagospodarowania **niewykorzystanych terenów**. Efektami zaplanowanych działań rewitalizacyjnych będą:

- Ożywienie społeczno-gospodarcze;
- Uzyskanie ładu przestrzennego;
- Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości;
- Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych;

- Poprawa wizerunku i tożsamości lokalnej mieszkańców;
- Wzrost ilości przedsięwzięć organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji;
- Spadek ilości osób korzystających z pomocy społecznej;
- Spadek ilości osób bezrobotnych;
- Wzrost ilości podmiotów gospodarczych na terenie gminy;
- Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu miasta i gminy;
- Zainicjowanie i wzmocnienie współpracy między różnymi podmiotami przy lokalnych działaniach społecznych;
- Wzrost partycypacji społecznej, rozumianej jako włączenie mieszkańców do procesu decyzyjnego;
- Wsparcie formalne społecznych grup inicjatywnych na rzecz inwestycji rewitalizacyjnych.

Kompleksowość działań rewitalizacyjnych przejawiać się będzie w integrowaniu działań w ramach różnych priorytetów inwestycyjnych. Projekty infrastrukturalne, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego towarzyszyć będą powiązanim z nimi działaniom finansowanym przy udziale Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 ukierunkowanych m.in. na samozatrudnienie, rozwój przedsiębiorczości społecznej, poprawę dostępu do usług publicznych, aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich.

8.1. Wizja (planowany efekt rewitalizacji)

Wyznaczone cele oraz kierunki działań poprzez integrację, kompleksowość i komplementarność oraz koordynację przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru rewitalizacji, która została określona poniżej:

„Gmina Kornowac obszarem spójnym pod względem społecznym, gospodarczym i przestrzennym, charakteryzujące się wysokim poziomem jakości życia”

Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Kornowac po zrealizowaniu projektów i pozostałych działań rewitalizacyjnych jest obszarem, który został uzdrowiony zarówno społecznie, przestrzennie, jak i gospodarczo, wykazując spójność z pozostałymi obszarami gminy. Wzmocniono aktywność zawodową i społeczną mieszkańców, wzmocniono więzi społeczne, przede wszystkim poprzez odbudowanie więzi sąsiedzkich i mnogość oddolnych mikro-inicjatyw. Zwiększona aktywność zawodowa wpłynęła na obniżenie poziomu bezrobocia oraz na obniżenie wskaźnika liczby mieszkańców korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, a wzrost aktywności społecznej spowodował spadek przestępczości. Odnowiona i zmodernizowana zabudowa oraz zagospodarowane tereny, zachęcają mieszkańców do aktywności społecznej, podejmowania inicjatyw oddolnych, a tym samym do rozwoju osobistego. Aktywne społeczeństwo stosujące zasadę nauki przez całe życie, a pozytywny klimat dla przedsiębiorczości - zachęca do podejmowania inicjatywy gospodarczej przez mieszkańców. Zjawisko wykluczenia społecznego niemal nie występuje. Stan zamożności lokalnego społeczeństwa podnosi się, co pozwala na wzmocnienie pozytywnych trendów demograficznych i stopniowe zwiększanie się ilości mieszkańców. Na obszarze rewitalizowanym znacząco poprawia się jakość życia. Ożywia się przestrzeń publiczna, powstają nowe placówki handlowe i usługowe oraz miejsca spędzania czasu wolnego, które zaspokajają potrzeby mieszkańców. Gmina rozwija się równomiernie bez powstawania „wysp biedy” i „wysp bogactwa”. W odnowionych i nowych powierzchniach zamieszkują aktywni mieszkańcy, tworzą się również przestrzenie wykorzystywane przez przedsiębiorstwa niewpływające negatywnie na stan

środowiska naturalnego. Gmina systematycznie się rozwija czego odzwierciedleniem są poprawiające się wskaźniki gospodarcze i demograficzne. Władze gminne czuwają, aby nowe inwestycje miejskie wzbogacały i uatrakcyjniły obszar gminy, a nie konkurowały pomiędzy sobą. Rozwój gminy planowany jest przy udziale mieszkańców z zachowaniem zasady partnerstwa i partycypacji. Wymienione powyżej czynniki wpływają na postrzeganie Gminy Kornowac, która jest obszarem atrakcyjnym dla mieszkańców, inwestorów i turystów.

Efektem projektów i pozostałych działań rewitalizacyjnych będzie osiągnięcie na obszarach rewitalizowanych co najmniej średnich wartości wskaźników w oparciu o które wyznaczone zostały obszary zdegradowane i rewitalizowane.

8.2. Cel główny i cele strategiczne rewitalizacji podobszarów Gminy Kornowac

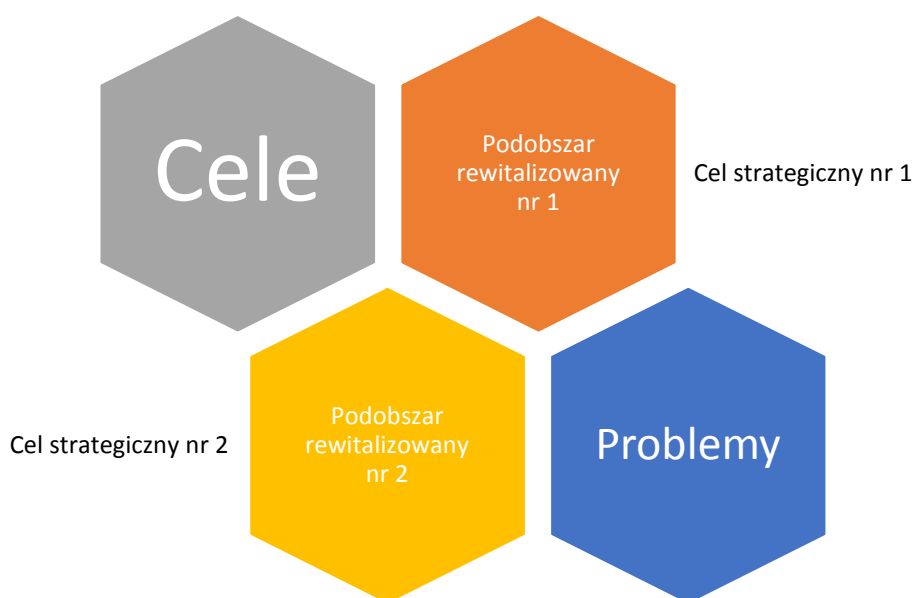
Poniżej przedstawiono określony cel główny rewitalizacji podobszarów Gminy Kornowac, którym jest:

Spójność społeczna, gospodarcza i przestrzenna podobszarów Gminy Kornowac poprzez realizację zintegrowanych, kompleksowych i komplementarnych projektów i działań rewitalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono cele strategiczne rewitalizacji podobszarów Gminy Kornowac:

Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów

Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac

Beneficjentami projektów mających na celu osiągnięcie zaplanowanych celów będą:

- mieszkańcy podobszarów rewitalizowanych (m.in. osoby bezrobotne, osoby korzystające ze wsparcia pomocy społecznej w tym ich rodziny);
- przedsiębiorcy,
- instytucje publiczne,
- organizacje pozarządowe,
- pozostałe grupy interesariuszy, którzy będą chcieli partycypować w procesie rewitalizacji.

8.3. Cele operacyjne i kierunki działań dla podobszarów rewitalizacji

Dwa zaplanowane cele strategiczne będą osiągnięte za pomocą następujących kierunków działań:

Cel operacyjny nr 1: Inkluzja społeczna i zawodowa mieszkańców wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem.

Kierunki działań:

1. *Edukacja w zakresie możliwości aktywnego i prozdrowotnego spędzania czasu wolnego.*
2. *Niwelowanie różnic pomiędzy mieszkańcami podobszarów rewitalizowanych a pozostałymi mieszkańcami gminy poprzez organizowanie działań środowiskowych z uwzględnieniem niepełnosprawnych i seniorów budujących tożsamość lokalną mieszkańców podobszarów rewitalizacji.*
3. *Integracja społeczności lokalnej w celu zwiększenia aktywności społecznej oraz poziomu bezpieczeństwa publicznego.*
4. *Świadczenie usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz poprawie funkcjonowania w życiu codziennym osób niesamodzielnym i niepełnosprawnych.*
5. *Poradnictwo zawodowe, stworzenie i wdrożenie skutecznych metod aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.*
6. *Działania edukacyjne nastawione na zwiększanie kompetencji i wzrost zatrudnienia.*

Cel operacyjny nr 2: Podniesienie atrakcyjności i estetyki zamieszkania na podobszarach rewitalizowanych.

Kierunki działań:

1. *Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej na podobszarach rewitalizowanych.*
2. *Poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie podobszaru rewitalizowanego „Kornowac”.*
3. *Rozwój infrastruktury ścieżek i dróg rowerowych, parkingów Park&Ride, ciągów pieszych oraz infrastruktury towarzyszącej.*
4. *Wzrost wykorzystania OZE na podobszarach rewitalizowanych.*
5. *Tworzenie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działań aktywizujących i integrujących społeczność podobszarów rewitalizowanych w tym m.in. wykorzystanie istniejącej zabudowy.*
6. *Zagospodarowanie wolnych i zdegradowanych przestrzeni publicznych na cele wskazane przez mieszkańców i innych użytkowników podobszarów rewitalizowanych w tym poprawa estetyki i stanu środowiska podobszarów rewitalizowanych poprzez likwidację dzikich wysypisk.*
7. *Edukacja ekologiczna mieszkańców i pozostałych użytkowników podobszarów rewitalizowanych.*
8. *Poprawa estetyki i stanu technicznego budynków i obiektów na podobszarach rewitalizowanych.*
9. *Poprawa stanu zabudowy jednorodzinnej.*

Cel operacyjny nr 3: Wzrost aktywności ekonomicznej ludności na podobszarach rewitalizowanych.

Kierunki działań:

1. *Poradnictwo zawodowe, stworzenie i wdrożenie skutecznych metod aktywizacji zawodowej osób długotrwale uzależnionych od pomocy społecznej.*
2. *Rozwój wsparcia skierowanego do osób przedsiębiorczych na rewitalizowanych podobszarach.*
3. *Podejmowanie działań mających na celu inkluzję zawodową bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo m.in. poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury przedszkolnej, infrastruktury opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi.*

Zaplanowane kierunki działań zostały doprecyzowane w kolejnym punkcie który prezentuje planowane do realizacji główne projekty rewitalizacyjne, jak również przedstawia charakterystykę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przedstawione powyżej cele i kierunki działań uwzględniają przeciwdziałanie gentryfikacji, tak aby po zrealizowaniu zaplanowanych projektów i działań nie nastąpiło „wypchnięcie” z zrewitalizowanych podobszarów jego dotychczasowych mieszkańców. Pozwoli to zapobiec segregacji przestrzennej, poprzez przeciwdziałanie tworzeniu „wysp dobrobytu” i „wysp biedy”.

9. Zadania planowane do realizacji w ramach Programu

9.1. Podział zaplanowanych zadań z punktu widzenia ich lokalizacji

Projekty dotyczące sfery społecznej realizowane będą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu oraz Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu (PUP) w skali wszystkich podobszarów rewitalizacji. Wybrane projekty realizowane będą poza obszarami rewitalizowanymi. Przyjęto założenie, że część projektów, ze względu na specyfikę zadań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację będzie realizowana na obszarze wszystkich dwóch podobszarów.

Uzasadnieniem realizacji części projektów poza obszarami rewitalizowanymi jest infrastruktura - część szkoleń dla osób bezrobotnych, osób chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej zostanie przeprowadzona w oparciu o infrastrukturę PUP, która znajduje się poza podobszarami rewitalizowanymi (z punktu widzenia efektywności ekonomicznej i zasadności projektów dotychczas zrealizowanych ze środków pomocowych zasadne jest wykorzystanie posiadanej infrastruktury). Uzasadnieniem jest również siedziba PUP w której skupiony jest potencjał kadrowy niezbędny do realizacji zaplanowanych działań.

Wszelkie działania prowadzone w ramach LPR realizowane będą na podobszarach rewitalizowanych w możliwie największym stopniu w jakim będzie to racjonalne, uzasadnione i wykonalne pod względem technicznym i organizacyjnym.

Ze względu na brak odpowiedniego potencjału organizacyjnego, finansowego i technicznego podmiotów innych aniżeli publiczne na obszarze rewitalizacji zarówno projekty ogólne jak i realizowane na poszczególnych podobszarach będą realizowane głównie przez Gminę Kornowac oraz jej jednostki organizacyjne, które posiadają omawiany potencjał i przejmą na siebie ciężar związany z administrowaniem projektami. Poprzez nawiązywanie partnerstw (włączanie podmiotów innych niż publiczne) lub zlecanie zadań w ramach realizowanych projektów nastąpi wzmocnienie sektora NGO, co przełoży się na wzrost partycypacji społecznej w przyszłości.

Na bieżącym etapie realizacji projektów rewitalizacyjnych planuje się włączenie wszystkich grup społecznych w proces konsultacji dotyczący szczegółowego zakresu projektów tj. w proces tworzenia

koncepcji architektonicznej, opracowywania szczegółowych rozwiązań ilościowych i jakościowych, co umożliwi wszystkim zainteresowanym osobom i grupom realny wpływ na kształt przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W ramach inwestycji infrastrukturalnych tam gdzie jest to uzasadnione i wykonalne przewiduje się zastosowanie klauzul społecznych oraz np.: prac społecznie użytecznych, w ramach których bezrobotni mieszkańcy podobszarów rewitalizacji wykonywać będą drobne prace m.in. montaż małej architektury, malowanie ławek, drobne prace dotyczące zagospodarowania terenu.

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące oznakowania zadań:

- „G” – projekty ogólne realizowane na wszystkich podobszarach rewitalizacji,
- „RZ” – projekty realizowane na podobszarze „Sołectwo Rzuchów”,
- „K” – projekty realizowane na podobszarze „Sołectwo Kornowac”,

9.2. Projekty podstawowe

Poniżej przedstawiono wykaz i opis podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają podstawowe znaczenie na pozytywnego przeprowadzenia procesu rewitalizacji:

Numer projektu	Tytuł projektu	Zgłaszający / Realizujący	Lokalizacja	Krótki opis projektu, założone wskaźniki produktu i rezultatu	Okres realizacji	Szacunkowy koszt realizacji projektu w zł	Źródła finansowania
PROJEKTY PODSTAWOWE							
G1	Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Kornowac	Zgłaszający: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu Realizujący: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu w partnerstwie z organizacją pozarządową.	Podobszar „Rzuchów; Podobszar „Sołectwo Kornowac” (dominujący charakter uczestników) Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Projekt obejmował będzie następujące działania: 1) Rozwój usług opiekuńczych - w ramach działań na rzecz rozwoju usług opiekuńczych, w tym prowadzonych również w miejscu zamieszkania zakłada się podniesienie jakości życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji poprzez pomoc beneficjentom w miejscu ich zamieszkania. Działania obejmować będą usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz teleopiekę. 2) Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego - Stworzenie wypożyczalni sprzętu dla beneficjentom możliwość zaopatrzenia w niezbędny sprzęt, który niesie pomoc i ulgę w znoszeniu trudności przezwyciężenia choroby lub niepełnosprawności. W ramach działań będzie można wypożyczyć sprzęt, zasięgnąć doradztwa w kwestii odpowiedniego	2018-2023	300 000,00	Środki zewnętrzne (RPO WSL 2014-2020) Budżet Gminy Kornowac

				dopasowania sprzętu do potrzeb pacjenta, doradztwa w zakresie instrukcji użytkowania czy też montażu sprzętu w domu pacjenta. 3) Profilaktyka prozdrowotna - w ramach działania zorganizowany zostanie cykl spotkań dla wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Projekt realizowany będzie w podziale na etapy. Produkty: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie; Rezultaty: 1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu; 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu. Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
--	--	--	--	---	--	--	--

				Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
RZ1	Rozwój wsparcia skierowanego do osób przedsiębiorczych	Zgłaszający / Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów; (dominujący charakter uczestników) Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Projekt polegać będzie na utworzeniu przestrzeni coworkingowej na terenie budynku użyteczności publicznej. Realizacja projektu obejmować będzie również świadczenie usług doradczych i szkoleniowych na rzecz nowych i istniejących przedsiębiorstw oraz mieszkańców obszarów objętych rewitalizacją. Efektem realizacji projektu będzie ułatwienie prowadzenia działalności, zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców w tym również mieszkańców obszarów zdegradowanych. Projekt podzielony zostanie na etapy. Produkty: 1. Liczba osób objętych wsparciem zamieszkujących obszary rewitalizowane [osoby] 2. Liczba podmiotów gospodarczych objętych wsparciem posiadających siedzibę na obszarze rewitalizowanym [przedsiębiorstwa] Rezultaty: 1. Liczba osób z obszarów rewitalizowanych, która rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej [osoby] Cele rewitalizacji:	2017-2023	100 000,00	Budżet Gminy Kornowac

				Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
K1	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Kornowac – etap I (zadanie realizowane)	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Sołectwo Kornowac” (dominujący obszar realizacji projektu) Część sołectwa Pogrzebień	Opis projektu: Celem projektu jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na podobszarze rewitalizowanym. Projekt obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa Kornowac. Efektem realizacji projektu będzie podniesienie jakości życia na terenie sołectwa. Produkty: 1. Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km] Rezultaty: 1. Liczba osób objętych ulepszonym systemem oczyszczania ścieków [RLM] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac	2016-2022	34 000 000	PO IS 2014 – 2020 Budżet Gminy Kornowac
RZ2	Uporządkowanie gospodarki	Zgłaszający / Mieszkańcy	Podobszar „Rzuchów; sołectwo	Opis projektu:	2019-2023	34 000 000	PO IS 2014 – 2020

	ściekowej na terenie gminy Kornowac – etap II	Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Łańce i część sołectwa Kobyla	Celem projektu jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na podobszarze rewitalizowanym. Projekt obejmował będzie budowę kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa Rzuchów. Efektem realizacji projektu będzie podniesienie jakości życia na terenie sołectwa. Produkty: 1. Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km] Rezultaty: 1. Liczba osób objętych ulepszonym systemem oczyszczania ścieków [RLM] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnętrznej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			Budżet Gminy Kornowac
G2	Rozwój systemu ścieżek i dróg rowerowych, parkingów Park&Bike, ciągów pieszych oraz infrastruktury towarzyszącej na terenie Gminy Kornowac	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”; Podobszar „Sołectwo Kornowac” Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa jakości środowiska naturalnego na podobszarach rewitalizowanych. Projekt obejmował będzie budowę ścieżek i dróg rowerowych na istniejących odcinkach dróg gminnych wewnętrznych, ciągów pieszych oraz infrastruktury towarzyszącej w celu zwiększenia eko mobilności. Efektem realizacji projektu będzie podniesienie jakości życia na terenie sołectw, zwiększenie możliwości komunikacyjnych, jak również ograniczenie emisji i hałasu związanego z ruchem	2018-2019	1 000 000	Euroregion Silesia Budżet Gminy Kornowac

				samochodowym. Realizacja projektu umożliwi mieszkańcom podobszarów rewitalizowanych dojazd do innych części gminy. Produkty: 1. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [km] 2. Liczba elementów infrastruktury towarzyszącej [szt.] 3. Liczba miejsc postojowych [szt.] Rezultaty: 1. Ilość osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G3	Montaż solarów/paneli fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”; Podobszar „Sołectwo Kornowac” (dominujący obszar realizacji) Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Celem projektu jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery oraz wzrost efektywności energetycznej budynków mieszkalnych. Realizacja projektu przyczyni się również do poprawy stanu infrastruktury mieszkalnej. Projekt obejmował będzie montaż instalacji solarnych/fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych na terenie gminy.	2018-2019	5 000 000	RPO WSL 2014 – 2020 Budżet Gminy Kornowac

				Efektem realizacji projektu będzie poprawa jakości powietrza na podobszarach rewitalizowanych oraz na pozostałym terenie Gminy Kornowac. Produkty: 1. Stopień redukcji PM10 2. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej 3. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej 4. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu 5. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE 6. Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] 7. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE Rezultaty: 1. Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych 2. Szacowany roczny spadek emisji gazów Ciężkich 3. Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 4. Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE			
--	--	--	--	---	--	--	--

				5.Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 6.Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 7.Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych 8.Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych 9.Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 10.Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
RZ3	Rozbudowa obiektu ZSP w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej. Zakres projektu obejmował będzie rozbudowę istniejącego budynku Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w sołectwie Rzuchów. Realizacja projektu stanowi odpowiedź na niewystarczającą liczbę miejsc wychowania przedszkolnego na podobszarze rewitalizowanym. Obszar na którym	2019-2022	2 200 000	RPO WSL 2014 – 2020 Budżet Gminy Kornowac

				realizowany będzie projekt cechuje się wyższą stopą bezrobocia w stosunku do średniej gminnej (szczególnie wśród kobiet). Efektem projektu będzie zwiększenie ilości miejsc przedszkolnych oraz wzrost aktywności społecznej i zawodowej na podobszarze rewitalizowanym. Produkty: 1.Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej 2.Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej Rezultaty: 1.Spadek ilości osób bezrobotnych 2.Spadek ilości osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
RZ4	Rozbudowa obiektu LKS w Rzuchowie wraz z otoczeniem	Zgłaszający / Mieszkańcy LKS Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury sportowej i spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru „Rzuchów”. Zakres projektu obejmował będzie remont oraz przebudowę szatni z zapleczem, wykonanie piłkochwyty, remont bramek, widowni oraz wykonanie ogrodzenia. Zakres inwestycji obejmował będzie	2018-2021	360 000	Budżet Gminy Kornowac

				również zagospodarowanie otoczenia klubu sportowego. Efektem realizacji projektu będzie wzrost aktywności społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizowanego, poprawa oferty spędzania czasu wolnego co wpłynie m.in. na ograniczenia problemów w sferze społecznej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km²] 2. Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3. Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1. Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
RZ5	Odbudowa zabytkowego pałacu w Rzuchowie wraz z otaczającym parkiem	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu przestrzeni publicznej, rozwój alternatywnych gałęzi gospodarki (w ujęciu gminy) a zarazem rozwój społeczny i gospodarczy podobszaru rewitalizacji. Zakres projektu obejmował będzie odbudowę	2017-2021	2 000 000	Środki prywatne

				wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu. Efektem realizacji projektu będzie aktywizacja społeczna i gospodarcza podobszaru rewitalizowanego jak również poprawa stanu jakości przestrzeni publicznej. Produkty: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
RZ6	Utworzenie targowiska w miejscowości Rzuchów	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu przestrzeni publicznej, rozwój alternatywnych gałęzi gospodarki (w ujęciu gminy) a zarazem rozwój społeczny i gospodarczy podobszaru rewitalizacji. Zakres projektu obejmował będzie stworzenie targowiska (wybrukowanie obszaru wraz z zagospodarowaniem terenu). Efektem realizacji	2019-2021	200 000	Budżet Gminy Kornowac PROW 2014-2020

				projektu będzie aktywizacja społeczna i gospodarcza podobszaru rewitalizowanego jak również poprawa stanu jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km²] 2. Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3. Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1. Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
K2	Budowa domu kultury w Kornowacu	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Kornowac”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru „Kornowac”. Zakres projektu obejmował będzie stworzenie przestrzeni do spotkań mieszkańców. Efektem realizacji projektu będzie aktywizacja społeczna podobszaru rewitalizowanego, poprawa oferty spędzania czasu wolnego co wpłynie m.in.	2018-2020	1 300 000	Budżet Gminy Kornowac Środki PROW 2014-2020

				na ograniczenia problemów w sferze społecznej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km²] 2. Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3. Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów wiejskich [osoby] Rezultaty: 1. Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Kornowac			
--	--	--	--	--	--	--	--

9.3. Projekty uzupełniające

Poniżej przedstawiono wykaz i opis podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają podstawowe znaczenie na pozytywnego przeprowadzenia procesu rewitalizacji:

Numer projektu	Tytuł projektu	Zgłaszający / Realizujący	Lokalizacja	Krótki opis projektu, założone wskaźniki produktu i rezultatu	Okres realizacji	Szacunkowy koszt realizacji projektu w zł	Źródła finansowania
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE							

G4	Drugiemu człowiekowi	Zgłaszający: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu	Podobszar „Rzuchów; Podobszar „Sołectwo Kornowac” (dominujący charakter uczestników) Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projektem objęte zostaną osoby bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, które chcą nabyć lub zwiększyć swoje kwalifikacje zawodowe i powrócić na rynek pracy. W ramach projektu prowadzone będą zajęcia z psychologiem, animatorem lokalnym oraz doradcą zawodowym. Ponadto, w ramach projektu przeprowadzone zostaną imprezy środowiskowe w ramach Programu Aktywności Lokalnej oraz debaty społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy itp. Efektem realizacji projektu będzie wzrost aktywności społeczno – zawodowej mieszkańców podobszarów rewitalizowanych. Projekt realizowany będzie w podziale na etapy. Produkty: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie; 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Rezultaty: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały	2016-2019	453 992 zł	Środki zewnętrzne (RPO WSL 2014-202) Budżet Gminy Kornowac
		Realizujący: Powiat raciborski					
		Partner / Partnerzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu					

				kwalifikacje po opuszczeniu programu; 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu; 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G5	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie raciborskim	Zgłaszający / Realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	Podobszary rewitalizowane (dominująca ilość uczestników) oraz powiat raciborski	Opis projektu: Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poniżej 30 roku życia pozostających bez pracy w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W ramach projektu, dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji zawodowej poprzedzi analiza umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Na tej podstawie PUP realizować będzie odpowiednio dobrane usługi i instrumenty	2016-2020	6 500 000,00	POWER 2014 – 2020 Budżet PUP 2014 -2020

				ryнку pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W trakcie projektu przewiduje się następujące rodzaje wsparcia dla osób bezrobotnych: -organizację szkoleń, - zorganizowanie staży, - przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, - objęcie profesjonalnym poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy wszystkich uczestników projektu. Planowanym efektem projektu będzie podjęcie zatrudnienia przez co najmniej: 17% niepełnosprawnych uczestników projektu, 35% długotrwale bezrobotnych uczestników projektu, 48% uczestników projektu posiadających niskie kwalifikacje 43% uczestników projektu nie kwalifikujących się do żadnej z wyżej wymienionych grup. Projekt realizowany będzie etapami. Produkty: 1. Liczba osób objętych wsparciem zamieszkujących obszary rewitalizowane [osoby] Rezultaty: 1. Liczba osób z obszarów rewitalizowanych, która znalazła pracę [osoby]			
--	--	--	--	--	--	--	--

				2. Liczba osób z obszarów rewitalizowanych, która rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G6	Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Raciborzu	Zgłaszający / Realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	Podobszary rewitalizowane (dominująca ilość uczestników) oraz powiat raciborski	Opis projektu: Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 30 roku życia pozostających bez pracy. Dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji zawodowej poprzedzi analiza umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Na tej podstawie PUP realizować będzie odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W trakcie projektu przewiduje się następujące rodzaje wsparcia dla osób bezrobotnych: -organizację szkoleń, - zorganizowanie staży, - przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej,	2016-2020	4 630 000,00	RPO WSL 2014 – 2020 Budżet PUP 2014 -2020

				- objęcie profesjonalnym poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy wszystkich uczestników projektu. Planowanym efektem projektu będzie podjęcie zatrudnienia przez co najmniej: 33% niepełnosprawnych uczestników projektu, 30% długotrwale bezrobotnych uczestników projektu, 38% uczestników projektu posiadających niskie kwalifikacje, 33% uczestników projektu w wieku 50 lat i więcej, 39% kobiet, 43% uczestników projektu nie kwalifikujących się do żadnej z wyżej wymienionych grup Projekt realizowany będzie etapami. Produkty: 1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie; 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie; 4. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie; 5. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie; 6. Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki			
--	--	--	--	---	--	--	--

				na podjęcie działalności gospodarczej w programie. Rezultaty: 1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu; 2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu; 3. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej. Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G7	AKTYWNI 30+	Zgłaszający / Realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	Podobszary rewitalizowane (dominująca ilość uczestników) oraz powiat raciborski	Opis projektu: Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 29 roku życia o niskich kwalifikacjach pozostających bez pracy. Dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji zawodowej poprzedzi analiza umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Na tej podstawie	2016-2020	2 560 000,00	RPO WSL 2014 – 2020 Budżet PUP 2014 -2020

				PUP realizować będzie odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W trakcie projektu przewiduje się następujące rodzaje wsparcia dla osób bezrobotnych: -organizację szkoleń, - zorganizowanie staży, - przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, - objęcie profesjonalnym poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy wszystkich uczestników projektu. Planowanym efektem projektu będzie podjęcie zatrudnienia przez co najmniej: Projekt realizowany będzie etapami. Produkty: 1. Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie 4. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie 5. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie 6. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie			
--	--	--	--	--	--	--	--

				Rezultaty: 1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi 2. działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu 3. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G8	Promocja świadomości ekologicznej na terenie Gminy Kornowac	Zgłaszający / Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów; Podobszar „Sołectwo Kornowac” (dominujący charakter uczestników) Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Projekt obejmował będzie działania edukacyjne, które dotyczyć będą wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami, niskiej emisji, zielonej mobilności oraz poszanowania środowiska naturalnego. Działania prowadzone będą w placówkach edukacyjnych, jak również w placówkach świadczących usługi społeczne dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Zakres projektu obejmował będzie również przygotowanie materiałów informacyjnych. Produkty: 1.Liczba przeprowadzonych szkoleń [szt.]	2018-2023	300 000,00	Środki zewnętrzne (Fundusze Norweskie, EOG, WFOŚiGW) Budżet Gminy Kornowac

				2.Liczba wykonanych materiałów informacyjnych [szt.] Rezultaty: 1.Liczba przeszkolonych osób z obszarów rewitalizowanych [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G9	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Zgłaszający: Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych Realizujący: Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych Partner / Partnerzy: Organizacja pozarządowa	Podobszar „Rzuchów”; Podobszar „Sołectwo Kornowac” (dominujący obszar realizacji) Pozostałe obszary Gminy Kornowac	Opis projektu: Celem projektu jest przeciwdziałanie i walka z uzależnieniami. Projekt obejmował będzie przygotowanie i dystrybucję materiałów informacyjnych (plakaty, ulotki) oraz spotkania organizowane w placówkach edukacyjnych. Efektem realizacji projektu będzie spadek osób uzależnionych w tym spadek ilości zgłoszeń do Gminnej Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również wzrost aktywności społeczno – zawodowej osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin. Realizacja projektu przyczyni się również do ograniczenia problemów w sferze społecznej na podobszarach rewitalizowanych. Produkty:	2017-2020	10 000	Budżet Gminy Kornowac

				1. Liczba wytworzonych materiałów informacyjnych; 2. Liczba przeprowadzonych szkoleń. Rezultaty: 1. Spadek liczby osób uzależnionych; 2. Ilość przeszkolonych osób; 3. Spadek ilości przestępstw na obszarach rewitalizowanych. Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
G10	Zakup fotopułapek do monitoringu nielegalnych wysypisk śmieci	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”; Podobszar „Sołectwo Kornowac”	Opis projektu: Celem projektu jest ograniczenie ilości dzikich wysypisk stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska. Zakres projektu obejmować będzie zakup fotopułapek do monitoringu nielegalnych wysypisk śmieci. Efektem realizacji projektu będzie poprawa stanu środowiska naturalnego, eliminacja zagrożeń powodowanych przez nielegalne wysypiska jak również poprawa jakości ładu przestrzennego. Produkty: Liczba zakupionych fotopułapek Rezultaty:	2017-2018	10 000	Budżet Gminy Kornowac

				Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac			
K3	Poprawa stanu dróg gminnych na terenie podobszaru „Sołectwo Kornowac”	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Sołectwo Kornowac”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu istniejących dróg na terenie sołectwa Kornowac. Zakres projektu obejmować będzie remont i modernizację istniejących dróg. Efektem realizacji projektu będzie poprawa jakości zamieszkania oraz wzrost ładu przestrzennego na podobszarze rewitalizowanym. Produkty: 1. Liczba wyremontowanych lub zmodernizowanych dróg. 2. Długość wyremontowanych lub zmodernizowanych dróg. Rezultaty: 1. Ilość osób zamieszkujących wyremontowane / zmodernizowane ulice. Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 2: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej podobszaru Kornowac	2017-2021	1 100 000	Budżet Gminy Kornowac

RZ7	Uruchomienie dodatkowej grupy przedszkolnej w przedszkolu w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa dostępu do infrastruktury edukacyjnej. Zakres projektu obejmował będzie uruchomienie dodatkowej grupy przedszkolnej dla dzieci 3- i 4 -letnich. Realizacja projektu stanowi odpowiedź na niewystarczającą liczbę miejsc wychowania przedszkolnego na podobszarze rewitalizowanym. Obszar na którym realizowany będzie projekt cechuje się wyższą stopą bezrobocia w stosunku do średniej gminnej (szczególnie wśród kobiet). Efektem projektu będzie zwiększenie ilości miejsc przedszkolnych oraz wzrost aktywności społecznej i zawodowej na podobszarze rewitalizowanym. Produkty: 1.Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie; 2.Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej. Rezultaty: 1.Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny); Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów	2019-2022	200 000	RPO WSL 2014 – 2020 Budżet Gminy Kornowac
-----	---	---	---------------------	---	-----------	---------	---

RZ8	Utworzenie centrum rekreacji na ul. Lęgów	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru „Rzuchów”. Zakres projektu obejmował będzie zagospodarowanie terenu, wykonanie wiaty oraz małej architektury. Efektem realizacji projektu będzie aktywizacja społeczna mieszkańców podobszaru rewitalizowanego, poprawa oferty spędzania czasu wolnego co wpłynie również na ograniczenie poziomu problemów w sferze społecznej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1.Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] 2.Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3.Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1.Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów	2017-2018	60 000	Budżet Gminy Kornowac
-----	---	--	---------------------	--	-----------	--------	-----------------------

RZ9	Utworzenie wiaty widowiskowej w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru „Rzuchów”. Zakres projektu obejmował będzie zagospodarowanie terenu w celu zwiększenia stopnia integracji mieszkańców. Efektem realizacji projektu będzie aktywizacja społeczna mieszkańców podobszaru rewitalizowanego oraz poprawa oferty spędzania czasu wolnego co wpłynie m.in. na ograniczenie problemów w sferze społecznej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1.Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] 2.Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3.Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1.Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów	2017-2018	60 000	Budżet Gminy Kornowac PROW 2014 - 2020
-----	---	--	---------------------	---	-----------	--------	---

RZ10	Stworzenie dodatkowych pomieszczeń na potrzeby organizacji społecznych	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest wsparcie infrastruktury społecznej w celu minimalizacji problemów społecznych na podobszarach rewitalizowanych. Zakres projektu obejmował będzie stworzenie przestrzeni dla organizacji trzeciego sektora. Efektem realizacji projektu będzie redukcja stopnia oddziaływania problemów w sferze społecznej na podobszar rewitalizowany. Produkty: 1.Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] 2.Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3.Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1.Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów	2020	80 000	Budżet Gminy Kornowac
RZ11	Utworzenie punktu spotkań mieszkańców w	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący:	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru	2017-2021	50 000	Budżet Gminy Kornowac

	tym punktu bibliotecznego	Gmina Kornowac		„Rzuchów”. Zakres projektu obejmował będzie stworzenie przestrzeni do spotkań mieszkańców. Efektem realizacji projektu będzie aktywizacja społeczna podobszaru rewitalizowanego, poprawa oferty spędzania czasu wolnego co wpłynie m.in. na ograniczenia problemów w sferze społecznej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1.Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] 2.Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3.Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1.Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
RZ12	Stworzenie ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru „Rzuchów”. Zakres projektu obejmował będzie utworzenie ścieżek przyrodniczo – edukacyjnych. Efektem realizacji projektu będzie aktywizacja	2017-2021	200 000	Budżet Gminy Kornowac PROW 2014-2020

				społeczna podobszaru rewitalizowanego, poprawa oferty spędzania czasu wolnego co wpłynie m.in. na ograniczenie problemów w sferze społecznej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Produkty: 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km²] 2. Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3. Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1. Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
RZ13	Renowacja kapliczki w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu przestrzeni publicznej obszaru rewitalizowanego. Zakres projektu obejmował będzie renowację zabytkowej kapliczki. Efektem realizacji projektu będzie poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizowanego. Produkty:	2017-2021	30 000	Budżet Gminy Kornowac

				1.Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] 2.Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] 3.Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1.Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
RZ14	Zagospodarowanie terenu wokół studni w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	Podobszar „Rzuchów”	Opis projektu: Celem projektu jest poprawa stanu przestrzeni publicznej obszaru rewitalizowanego. Zakres projektu obejmował będzie renowację zabytkowej kapliczki. Efektem realizacji projektu będzie poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizowanego. Produkty: 1.Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km2] 2.Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]	2017-2021	30 000	Budżet Gminy Kornowac

				3.Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby] Rezultaty: 1.Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby] Cele rewitalizacji: Cel strategiczny nr 1: Wzrost wewnątrzgminnej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej sołectwa Rzuchów			
--	--	--	--	---	--	--	--

9.4. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymienione w poprzednim punkcie projekty rewitalizacyjne wspierane będą przez szereg mniejszych projektów (działań) komplementarnych, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, lecz wspomagają w sposób istotny i znaczny realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Poniżej przedstawiono proponowane działania uzupełniające w kontekście poszczególnych sfer objętych rewitalizacją, które pozwolą na osiągnięcie zaplanowanych celów dla każdego z wyznaczonych obszarów rewitalizacji:

- projekty sfery społecznej przyczyniające się do wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców podobszarów rewitalizowanych, wzrostu integracji społeczności lokalnej oraz wzrostu jakości życia. Będą to działania organizowane nie tylko przez instytucje publiczne (Gminny Ośrodek Kultury), ale również przez organizacje trzeciego sektora oraz samych mieszkańców. Działania te obejmować będą różnorodne imprezy, wydarzenia, spotkania o charakterze rekreacyjnym, sportowym, kulturalnym i edukacyjnym, jak również przedsięwzięcia infrastrukturalne. Efektem realizowanych przedsięwzięć będzie wzmocnienie oddziaływania głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz realizacja założonego celu społecznego w zakresie rewitalizacji. Poniżej przedstawiono przykładowe przedsięwzięcia, które realizowane będą w sferze społecznej:
 - wypracowanie i wdrożenia mechanizmów partycypacji społecznej w celu zwiększenia poziomu integracji społecznej i współdecydowania w procesie podejmowania decyzji przez lokalny samorząd,
 - plenery filmowe dla mieszkańców,
 - organizacja pikników na świeżym powietrzu, wspólnych wycieczek,
 - organizacja zawodów sportowych w ujęciu lokalnym (np. turnieje piłki nożnej pomiędzy poszczególnymi sołectwami),
 - premiowanie postępów w nauce (stypendia, promowanie),
 - premiowanie aktywności sportowej (puchary, niewielkie nagrody),
 - podnoszenie kompetencji „miękkich” lokalnych liderów i osób współpracujących z grupami problemowymi,
 - tworzenie kalendarzy wydarzeń dla każdego podobszaru objętego rewitalizacją,
 - organizacja konkursów w zakresie wiedzy o gminie, organizacja lokalnych wycieczek pozwalających zwiększyć wiedzę o miejscu zamieszkania,
 - wydawnictwa dotyczące poszczególnych podobszarów rewitalizowanych,
 - organizacja festynów szkolnych w celu integracji dorosłych,
 - stworzenie infrastruktury opieki dla osób w wieku do lat trzech,
 - rozwój oferty edukacyjnej.
- projekty sfery gospodarczej przyczyniające się do wzrostu potencjału małych i średnich przedsiębiorstw, ich powstawania, rozwoju przedsiębiorczości oraz wzrostu kompetencji mieszkańców podobszarów rewitalizowanych. Planowane działania przyczynią się również do wzrostu liczby całorocznych miejsc pracy. Działania w tym zakresie organizowane będą zarówno przez podmioty publiczne (im. Urząd Gminy, OPS), ale również przez fundacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy. Do przykładowych przedsięwzięć i działań możemy zaliczyć:
 - utworzenie Gminnego Inkubatora Przedsiębiorczości,

- cykliczne rozmowy z przedsiębiorcami,
 - poszukiwanie i wdrażanie udogodnień organizacyjnych dla przedsiębiorców,
 - system ulg podatkowych, który wspomaga zaprogramowane w LPR zmiany,
 - promowanie dostępnej oferty szkoleniowej i doradczej dla osób i podmiotów gospodarczych,
 - promowanie uczenia się przez całe życie,
 - promowanie przedsiębiorczości,
 - promocja pomocy międzypokoleniowej,
 - promowanie wzajemnej pomocy „Bank czasu”,
 - nowe umiejętności – nowe możliwości – rozwój kompetencji podstawowych mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym (utrzymanie czystości, prowadzenie domu, dietetyka, przygotowanie posiłków, itp.),
 - wsparcie dla przedsiębiorczości społecznej,
 - organizacja konkursów dotyczących przedsiębiorczości,
 - tworzenie warunków inwestycyjnych dla rozwoju infrastruktury turystyki i rekreacji,
 - działania nakłaniające do założenia firmy na terenie Gminy Kornowac,
 - mentoring dla osób które chcą rozwijać się zawodowo,
 - wyznaczanie kierunków rozwoju lokalnego biznesu.
- projekty sfery przestrzennej uwzględniające aspekty: środowiskowy i infrastrukturalny. Organizatorem działań w tym zakresie będą zarówno podmioty publiczne, podmioty sektora społecznego, przedsiębiorcy jak i sami mieszkańcy podobszarów rewitalizowanych. Działania w tym zakresie powiązane będą ze sferą społeczną, które przewiduje szereg działań wpływających na poziom zagospodarowania przestrzeni. Będą to bardzo często przedsięwzięcia niskonakładowe wykonywane samodzielnie przez mieszkańców. Poniżej podano przykłady planowanych działań:
 - wdrożenie programu pn. *„Program poprawy jakości małej architektury i otoczenia – sami dbamy o swoje otoczenie”*,
 - sprząatanie terenów otaczających budynki mieszkalne, terenów wspólnych (m.in. place zabaw) przez mieszkańców lub przy ich współudziale,
 - modernizacja i rozbudowa małej architektury,
 - odnowa elewacji, poprawa estetyki budynków,
 - aktywna współpraca z wszystkimi zainteresowanymi w zakresie znajdowania nowych funkcji dla miejsc i obiektów, które utraciły swoje pierwotne przeznaczenie (m.in. deweloperzy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe),
 - poprawa estetyki reklam,
 - montaż małej architektury rowerowej, promowanie poruszania się rowerem,
 - montaż punktów ładowania samochodów elektrycznych, promocja „elektrycznej” mobilności,
 - działania edukacyjne mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia terenów zielonych, ciągów komunikacyjnych i terenów wspólnych,
 - planowanie przestrzenne z udziałem lokalnej społeczności,
 - podnoszenie atrakcyjności przestrzeni publicznych przez zieleni urządzoną,
 - porządkowanie sytuacji prawnej terenów porzuconych i ich zagospodarowanie zgodne z oczekiwaniami lokalnych społeczności,

- promowanie obiektów i miejsc dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców i turystów odwiedzających teren gminy.

Efektami działań towarzyszących głównym projektom rewitalizacyjnym będą

- Ożywienie społeczno-gospodarcze na obszarach objętych rewitalizacją;
- Wspomaganie uzyskania ładu przestrzennego;
- Poprawa krajobrazu;
- Wzrost standardu nieruchomości i przywrócenie ich utraconej wartości;
- Zmniejszenie dysproporcji w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru;
- Wzrost tożsamości lokalnej mieszkańców;
- Zainicjowanie i wzmocnienie współpracy między różnymi podmiotami przy lokalnych działaniach społecznych;
- Partycypacja społeczna, a więc włączenie mieszkańców do procesu decyzyjnego;
- Wsparcie społecznych grup inicjatywnych na rzecz inwestycji rewitalizacyjnych;
- Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych;
- Wzrost ilości przedsięwzięć organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji;
- Wzrost liczby turystów odwiedzających dzielnice w obszarze oddziaływania projektu;
- Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym.

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym projektem rewitalizacji

Określone w niniejszym dokumencie projekty rewitalizacyjne określone zostały przy zachowaniu zasady komplementarności przestrzennej, problemowej i międzyokresowej.

Komplementarność przestrzenna dotycząca dwóch wyznaczonych obszarów rewitalizacji pozwoli na efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem. Poszczególne projekty zaplanowane do realizacji na wyznaczonych obszarach dopełniają się przestrzennie co umożliwi osiągnięcie efektu synergii.

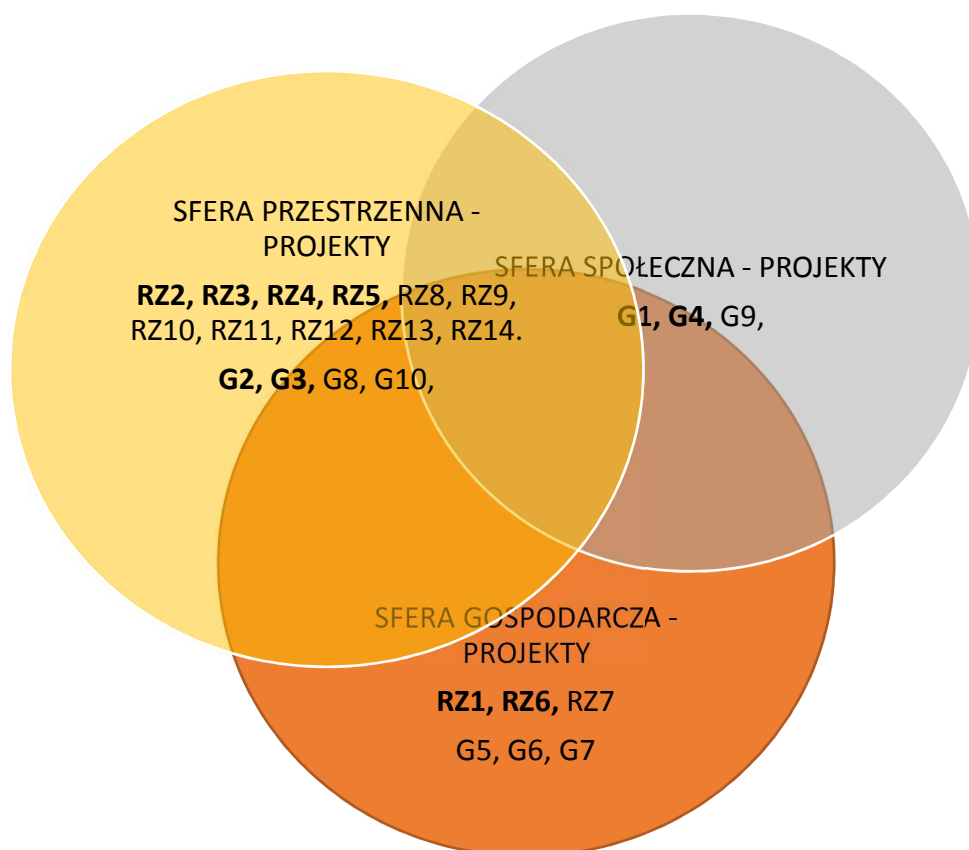
Komplementarność problemowa oznacza realizację projektów rewitalizacyjnych, które wzajemnie dopełniają się pod względem tematycznym, sprawiając, że program rewitalizacji oddziaływał będzie na wyznaczone obszary we wszystkich niezbędnych aspektach.

Komplementarność międzyokresowa oznacza, że zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia uzupełniać będą projekty przedsięwzięcia już zrealizowane oraz planowane do realizacji po okresie obowiązywania niniejszego dokumentu.

Zadania określone w niniejszym dokumencie skoncentrowane są w ujęciu przestrzennym, problemowym i czasowym na trzech wyznaczonych obszarach rewitalizacyjnych.

10.1. Podobszar rewitalizowany nr 1: „Sołectwo Rzuchów”

Rysunek 1 Wiązki projektów na obszarze rewitalizowanym nr 1 Sołectwo Rzuchów.

Źródło: Opracowanie własne

W sferze przestrzennej jako priorytetowe projekty należy potraktować przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej (RZ2), rozbudowy infrastruktury niezbędnej z punktu widzenia prowadzenia działań aktywizacyjnych (społeczno – zawodowych) tj. rozbudowa ZSP i LKS w Rzuchowie (RZ3 i RZ4) oraz odbudowa zabytkowego pałacu w Rzuchowie wraz z otaczającym parkiem (RZ5) Istotne są również zadania dotyczące zagospodarowania zdegradowanych terenów (RZ6) które skorelowane są ze sferą gospodarczą. W ujęciu środowiskowym jako priorytetowe należy potraktować projekty dotyczące rozwoju „zielonej” mobilności (ścieżki, drogi rowerowe, parkingi Park&Bike, ciągi piesze wraz z infrastrukturą towarzyszącą) – projekt G2 oraz projekt dotyczący montażu solarów / paneli fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych (G3). W sferze społecznej kluczowy jest projekt dotyczący działań aktywizacyjnych (społecznych i zawodowych) – (G4) oraz projekt dotyczący rozwoju usług społecznych (G1).

W sferze gospodarczej najbardziej konieczne do wykonania prócz zagospodarowania przestrzeni na cele gospodarcze jest projekt nakierowany na rozwój wsparcia skierowanego do osób przedsiębiorczych. Projekty podstawowe w każdym z obszarów stanowią podstawę i filar do realizacji projektów uzupełniających w każdej z analizowanych sfer. Będą to działania przeciwdziałające uzależnieniom (G9), mające na celu wzrost aktywności zawodowej (G5, G6, G7), jak również przedsięwzięcia w sferze przestrzennej w tym służące poprawie środowiska naturalnego (RZ8, RZ9, RZ10, RZ11, RZ12, RZ13, RZ14; G8; G10).

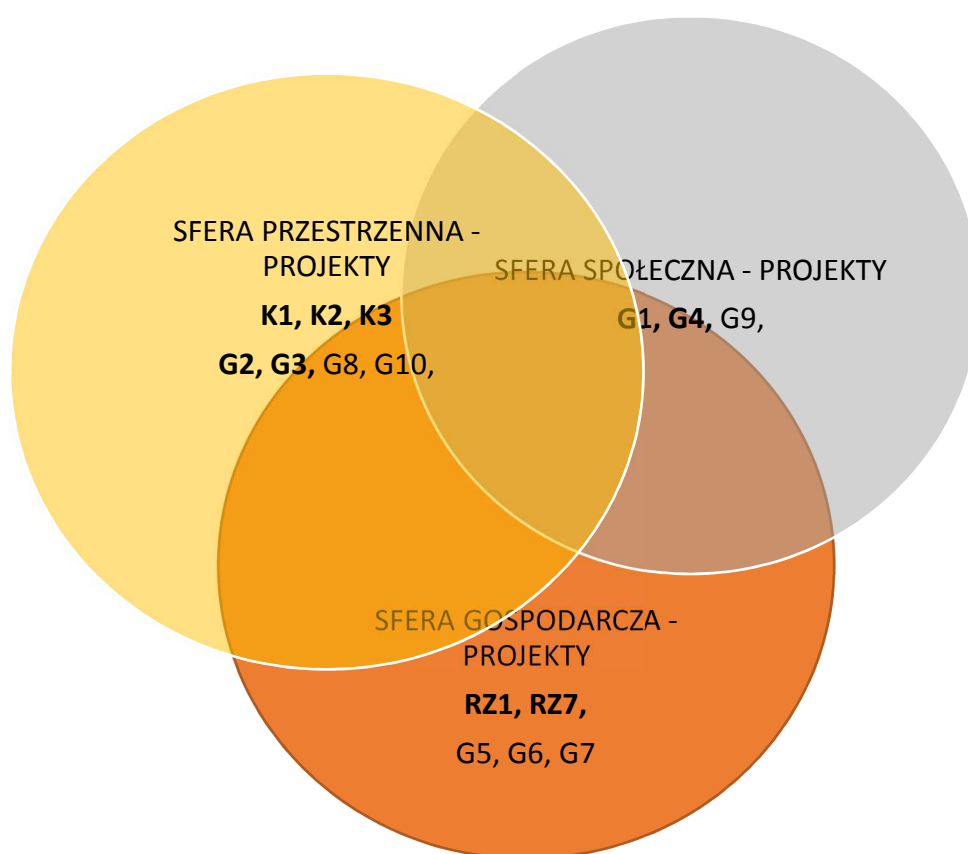
Powyższe przedsięwzięcia uzupełnione zostaną o szereg przedsięwzięć o niewielkim zasięgu i rozmiarze, które również przyczynią się do osiągnięcia zaplanowanych celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań. Projekty w sferze gospodarczej oraz dotyczące zatrudnienia realizowane przez PUP

realizowane będą również poza obszarem rewitalizacji (szkolenia organizowane przez PUP, praktyki i staże, zatrudnienie organizowane przez PUP u pracodawców którzy wykonują swoją działalność również poza obszarem rewitalizacji).

Realizacja wszystkich zaplanowanych działań pozwoli na kompleksową rewitalizację podobszaru w sferze przestrzennej (nieoptymalny poziom infrastruktury technicznej, znaczna ilość terenów wymagających zagospodarowania, brak infrastruktury do działań aktywizacyjnych w sferze społeczno – zawodowej, nieoptymalny stan środowiska naturalnego, nieoptymalny stan infrastruktury mieszkaniowej), społecznej (korzystanie z pomocy społecznej, alkoholizm, bezrobocie, przestępczość) i gospodarczej (niska aktywność ekonomiczna mieszkańców).

10.2. Podobszar rewitalizowany nr 2: „Kornowac”

Rysunek 2 Wiązki projektów na obszarze rewitalizowanym nr 2 Kornowac.

Źródło: Opracowanie własne

W sferze przestrzennej jako priorytetowe projekty należy potraktować przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej (K1) i drogowej (K3) oraz stworzenia infrastruktury niezbędnej z punktu widzenia prowadzenia działań aktywizacyjnych (społeczno – zawodowych) tj. budowa domu kultury w Kornowacu (K2). W ujęciu środowiskowym jako priorytetowe należy potraktować projekty dotyczące rozwoju „zielonej” mobilności (ścieżki, drogi rowerowe, parkingi Park&Bike, ciągi piesze wraz z infrastrukturą towarzyszącą) – projekt G2 oraz projekt dotyczący montażu solarów / paneli

fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych (G3). W sferze społecznej kluczowy jest projekt dotyczący działań aktywizacyjnych (społecznych i zawodowych) – (G4) oraz projekt dotyczący rozwoju usług społecznych (G1). – ze względu na nasilający się proces starzenia się społeczeństwa.

W sferze gospodarczej najbardziej konieczny do wykonania jest projekt nakierowany na rozwój wsparcia skierowanego do osób przedsiębiorczych (RZ1). Projekt o nr RZ1 skierowany będzie do osób z obydwóch podobszarów rewitalizowanych (podobszary sąsiadują ze sobą, nie jest zatem uzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia tworzenie dwóch osobnych budynków pełniących tą samą funkcję). Istotnym projektem w sferze gospodarczej jest również projekt polegający na uruchomieniu dodatkowej grupy przedszkolnej w przedszkolu w Rzuchowie (RZ7) – projekt skierowany będzie do dwóch podobszarów rewitalizowanych.

Projekty podstawowe w każdym z obszarów stanowią podstawę i filar do realizacji projektów uzupełniających w każdej z analizowanych sfer. Będą to działania przeciwdziałające uzależnieniom (G9), mające na celu wzrost aktywności zawodowej (G5, G6, G7), jak również przedsięwzięcia w sferze przestrzennej w tym służące poprawie środowiska naturalnego (G8, G10).

Powyższe przedsięwzięcia uzupełnione zostaną o szereg przedsięwzięć o niewielkim zasięgu i rozmiarze, które również przyczynią się do osiągnięcia zaplanowanych celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań. Projekty w sferze gospodarczej oraz dotyczące zatrudnienia realizowane przez PUP realizowane będą również poza obszarem rewitalizacji (szkolenia organizowane przez PUP, praktyki i staże, zatrudnienie organizowane przez PUP u pracodawców którzy wykonują swoją działalność również poza obszarem rewitalizacji).

Realizacja wszystkich zaplanowanych działań pozwoli na kompleksową rewitalizację podobszaru w sferze przestrzennej (nieostateczny poziom infrastruktury technicznej, znaczna ilość terenów wymagających zagospodarowania, brak infrastruktury do działań aktywizacyjnych w sferze społeczno – zawodowej, niedostateczny stan środowiska naturalnego, niedostateczny stan infrastruktury mieszkaniowej), społecznej (korzystanie z pomocy społecznej, przemoc, alkoholizm, bezrobocie, przestępczość) i gospodarczej (niska aktywność ekonomiczna mieszkańców).

11. Finansowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji

Poniżej przedstawiono potencjalne źródła finansowania projektów planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac.

Tabela 47 Źródła finansowania projektów podstawowych

Numer projektu	Tytuł projektu	Zgłaszający / Realizujący	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Środki pochodzące z funduszy UE (EFRR, EFS, FS)	Środki pochodzące ze źródeł prywatnych	Środki pochodzące z innych źródeł	Suma
PROJEKTY PODSTAWOWE (wartość brutto w PLN)							
G1	Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Kornowac	Zgłaszający: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu Realizujący: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu w partnerstwie z organizacją pozarządową.	15 000	285 000			300 000,00
RZ1	Rozwój wsparcia skierowanego do osób przedsiębiorczych	Zgłaszający / Realizujący: Gmina Kornowac	100 000,00				100 000,00

K1	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Kornowac – etap I	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	5 100 000	28 900 000			34 000 000
RZ2	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Kornowac – etap II	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	5 100 000	28 900 000			34 000 000
G2	Rozwój systemu ścieżek i dróg rowerowych, parkingów Park&Bike, ciągów pieszych oraz infrastruktury towarzyszącej na terenie Gminy Kornowac	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	150 000			850 000	1 000 000
G3	Montaż solarów/paneli fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac		4 250 000	750 000		5 000 000

RZ3	Rozbudowa obiektu ZSP w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	330 000	1 870 000			2 200 000
RZ4	Rozbudowa obiektu LKS w Rzuchowie wraz z otoczeniem	Zgłaszający / Mieszkańcy LKS Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	360 000				360 000
RZ5	Odbudowa zabytkowego pałacu w Rzuchowie wraz z otaczającym parkiem	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac			2 000 000		2 000 000
RZ6	Utworzenie targowiska w miejscowości Rzuchów	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	63 000	127 000			200 000
K2	Budowa domu kultury w Kornowacu	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący:	1 300 000			1 300 000	1 300 000

		Gmina Kornowac					
SUMA			12 518 000	64 332 000	2 750 000	2 150 000	80 460 000
Numer projektu	Tytuł projektu	Zgłaszający / Realizujący	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Środki pochodzące z funduszy UE (EFRR, EFS, FS)	Środki pochodzące ze źródeł prywatnych	Środki pochodzące z innych źródeł	Suma
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE (wartość brutto w PLN)							
G4	Drugiemu człowiekowi	Zgłaszający: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu Realizujący: Powiat raciborski Partner / Partnerzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu	68 100	385 892			453 992
G5	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie raciborskim	Zgłaszający / Realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	1 040 000	5 460 000			6 500 000,00
G6	Aktywizacja osób bezrobotnych w	Zgłaszający / Realizujący:	694 500	3 935 500			4 630 000,00

	wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Raciborzu	Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu					
G7	AKTYWNI 30+	Zgłaszający / Realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	384 000	2 176 000			2 560 000,00
G8	Promocja świadomości ekologicznej na terenie Gminy Kornowac	Zgłaszający / Realizujący: Gmina Kornowac	200 000,00			100 000	300 000,00
G9	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Zgłaszający: Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych Realizujący: Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	10 000				10 000

		Partner / Partnerzy: Organizacja pozarządowa					
G10	Zakup fotopułapek do monitoringu nielegalnych wysypisk śmieci	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	10 000				10 000
K3	Poprawa stanu dróg gminnych na terenie podobszaru „Sołectwo Kornowac”	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	1 100 000				1 100 000
RZ7	Uruchomienie dodatkowej grupy przedszkolnej w przedszkolu w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Gmina Kornowac Realizujący: Gmina Kornowac	30 000	170 000			200 000
RZ8	Utworzenie centrum rekreacji na ul. Lęgów	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	60 000				60 000

RZ9	Utworzenie wiaty widowiskowej w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	60 000				60 000
RZ10	Stworzenie dodatkowych pomieszczeń na potrzeby organizacji społecznych	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	80 000				80 000
RZ11	Utworzenie punktu spotkań mieszkańców w tym punktu bibliotecznego	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	50 000				50 000
RZ12	Stworzenie ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	100 000	100 000			200 000
RZ13	Renowacja kapliczki w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	30 000				30 000

RZ14	Zagospodarowanie terenu wokół studni w Rzuchowie	Zgłaszający / Mieszkańcy Realizujący: Gmina Kornowac	30 000				30 000
SUMA			3 946 600	12 227 392		100 000	16 273 992

Do najważniejszych źródeł finansowania projektów należeć będą środki budżetowe Gminy Kornowac, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Do priorytetów w ramach których można finansować działania określone w niniejszym dokumencie należą:

- III Konkurencyjność MŚP
- IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna
- V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów
- VII Regionalny rynek pracy
- VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy
- IX Włączenie społeczne
- X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna
- XII Infrastruktura edukacyjna

Istotne znaczenie w finansowaniu zadań będzie miał również Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020.

W zakresie finansowania przedsięwzięć dotyczących środowiska należy zwrócić również uwagę na dotacje i pożyczki udzielane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz programy ogłaszane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Pierwszy z wymienionych funduszy udziela wsparcia w ramach następujących obszarów:

- ochrona atmosfery,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- edukacja ekologiczna,
- zapobieganie poważnym awariom,
- zarządzanie środowiskowe,
- profilaktyka zdrowotna.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest głównym źródłem finansowania w Polsce inwestycji proekologicznych. Razem z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej NFOŚiGW tworzy system funduszy ekologicznych. W ramach Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku, realizuje politykę ochrony środowiska w Polsce. W ramach funduszu występuje wsparcie finansowe głównie dla projektów, które realizują środowiskowe zobowiązania Polski, wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej współfinansowane m.in. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności. NFOŚiGW udziela dotacji oraz preferencyjnych pożyczek w następujących dziedzinach:

- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona atmosfery,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- projekty między dziedzinowe.

W zakresie konserwacji obiektów zabytkowych istotną rolę pełnią Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jednym z najważniejszych programów z punktu widzenia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji jest Program „Dziedzictwo kulturowe”, który wspiera działania dotyczące rewaloryzacji i konserwacji obiektów zabytkowych. Istotnym programem jest również „Promesa

MKiDN”. Program wspiera finansowo projekty realizowane w ramach środków unijnych poprzez dofinansowanie wkładu własnego.

Przy określaniu źródeł finansowania projektów i działań ujętych w LPR należy wziąć pod uwagę Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (czyli tzw. fundusze norweskie i fundusze EOG) które są formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Norwegię, Islandię i Liechtenstein nowym członkom UE. Fundusze te są związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz z jednoczesnym wejściem naszego kraju do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (UE + Islandia, Liechtenstein, Norwegia). W zamian za pomoc finansową, państwa-darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego Unii Europejskiej (choć nie są jej członkami). Fundusze obejmują następujące obszary wsparcia:

- bioróżnorodność i monitoring środowiska,
- oszczędzanie energii, odnawialne źródła,
- społeczeństwo obywatelskie,
- rozwój społeczny i regionalny,
- kulturowe dziedzictwo,
- badania naukowe i stypendia,
- Schengen i sprawy wewnętrzne,
- godna praca i dialog trójstronny,
- innowacje w zakresie zielonych technologii.

Biorąc pod uwagę aspekt społeczny rewitalizacji i finansowanie działań z nim związanych niezwykle istotnym źródłem finansowania projektów ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji jest Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, który obejmuje następujące osie priorytetowe:

- Oś I Młode osoby na rynku pracy,
- Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji,
- Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
- Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa.

Projekty ujęte w LPR dotyczące strefy społecznej mogą być również finansowane w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, który jest instrumentem programowym i finansowym zwiększający dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz przejawem wypracowanej w partnerstwie publiczno-społecznym, troski o rozwój aktywności obywatelskiej i potrzeby wzmocnienia miejsca i roli trzeciego sektora w realizacji zadań publicznych. Jego horyzontalny wymiar potwierdził ogromną różnorodność sektora organizacji pozarządowych, zarówno pod względem wyznaczonych misji i celów, jak i wewnętrznego potencjału, doświadczenia, zdolności absorpcyjnych, zasięgu, środowiska i sprawności działania oraz położenia geograficznego poszczególnych podmiotów.

Istotnym narzędziem realizacji zadań rewitalizacyjnych jest budżet obywatelski, który jest mechanizmem partycypacji obywatelskiej tj. narzędziem umożliwiającym mieszkańcom faktyczne współdecydowanie o realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji poprzez wydatkowanie części środków z lokalnego budżetu. Zasadniczym celem budżetu obywatelskiego jest większe otwarcie na głos samych mieszkańców, poprzez włączenie ich do dyskusji na temat priorytetów społeczności lokalnej z perspektywy jej wspólnego dobra. Cel ten ma prowadzić do aktywnego zaangażowania się w proces opracowania budżetu obywatelskiego oraz do efektywnego wydawania wspólnych środków z lokalnego budżetu, a tym samym budowania więzi w lokalnej społeczności. Mechanizm jest znakomitym narzędziem edukacji o samorządności – jest elementem konkretnej filozofii funkcjonowania samorządu

– jako wspólnoty władz i mieszkańców danej jednostki terytorialnej, współdziałających na rzecz jej rozwoju.

12. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji

Zapewnienie właściwego poziomu zakresu i jakości komunikacji społecznej umożliwi włączenie mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w tym grup aktywnych w proces rewitalizacji, a tym samym zachowanie zasady partycypacji społecznej. W celu włączenia w proces rewitalizacji wszystkich interesariuszy konieczna jest ich identyfikacja, która została przeprowadzona w oparciu o macierz interesariuszy:

INTERESARIUSZE SFERY SPOŁECZNEJ REWITALIZACJI

Siła wpływu ↑	osoby korzystające z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.	- Gmina Kornowac; - Jednostki organizacyjne gminy (Ośrodek Pomocy Społecznej; placówki edukacyjne); - Organizacje pozarządowe; - Parafia; - mieszkańcy chcący wyjść z sytuacji kryzysowej.
	mieszkańcy bierni na sprawy społeczne.	- Właściciele nieruchomości - Policja; - Domy Pomocy Społecznej; - sformalizowane grupy społeczne; - lokalne media.
Siła zainteresowania →		

INTERESARIUSZE SFERY PRZESTRZENNEJ (W TYM INFRASTRUKTURALNEJ I ŚRODOWISKOWEJ)

Siła wpływu ↑	- osoby i rodziny zalegające z podatkami lokalnymi, - osoby dewastujące substancję gminną; - osoby i rodziny o niskim statusie materialnym;	- Gmina Kornowac; - Jednostki organizacyjne gminy; - Dostawcy mediów (gaz, energia elektryczna); - Organizacje pozarządowe; - Przedsiębiorcy zainteresowani wzrostem efektywności energetycznej, wykorzystaniem OZE wśród posiadanych zasobów.
	mieszkańcy bierni na sprawy społeczne.	- sformalizowane grupy społeczne; - indywidualni właściciele nieruchomości; - mieszkańcy nieruchomości, które wymagają prac

		remontowych, termomodernizacji; - mieszkańcy zainteresowani poprawą sytuacji przestrzennej, infrastrukturalnej i środowiskowej miasta; - lokalne media.
Siła zainteresowania 		

INTERESARIUSZE SFERY GOSPODARCZEJ REWITALIZACJI

Siła wpływu 	- osoby wykluczone, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby korzystające z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.	- Gmina Kornowac; - Jednostki organizacyjne gminy; - Powiatowy Urząd Pracy; - Organizacje pozarządowe np. Spółdzielnie socjalne; - Przedsiębiorcy; - Inwestorzy.
	mieszkańcy bierni na sprawy społeczne.	- bezrobotni zainteresowani znalezieniem pracy bądź utworzeniem działalności gospodarczej; - szkoły ponadgimnazjalne z otoczenia gminy; - lokalne media.
Siła zainteresowania 		

Partycypacja społeczna jest jedną z podstawowych zasad w oparciu o którą stworzono niniejszy dokument. Lokalny Program Rewitalizacji został wypracowany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem dokumentu oparte zostały na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów wyznaczonych do rewitalizacji tj. mieszkańcami, lokalnymi liderami, przedsiębiorcami, przedstawicielami wspólnot religijnych, organizacjami pozarządowymi. Mając na celu jak największe uspołecznienie Lokalnego Programu Rewitalizacji podjęto następujące działania:

- powołanie Komitetu ds. Rewitalizacji Gminy Kornowac, którego uczestnikami są: Wójt Gminy Kornowac, kierownicy referatów Urzędu Gminy odpowiedzialnych za realizację zadań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastruktury i sferze przestrzennej,
- powołanie Zespołów Zadaniowych dla dwóch obszarów rewitalizowanych - ich uczestnikami są grupy interesariuszy, którzy czynnie uczestniczą w procesie rewitalizacji tj. mieszkańcy, lokalni liderzy, przedsiębiorcy, przedstawiciele wspólnot religijnych, organizacje pozarządowe, pozostałe podmioty (m.in. spółdzielnie mieszkaniowe), przedstawiciele instytucji miejskich,

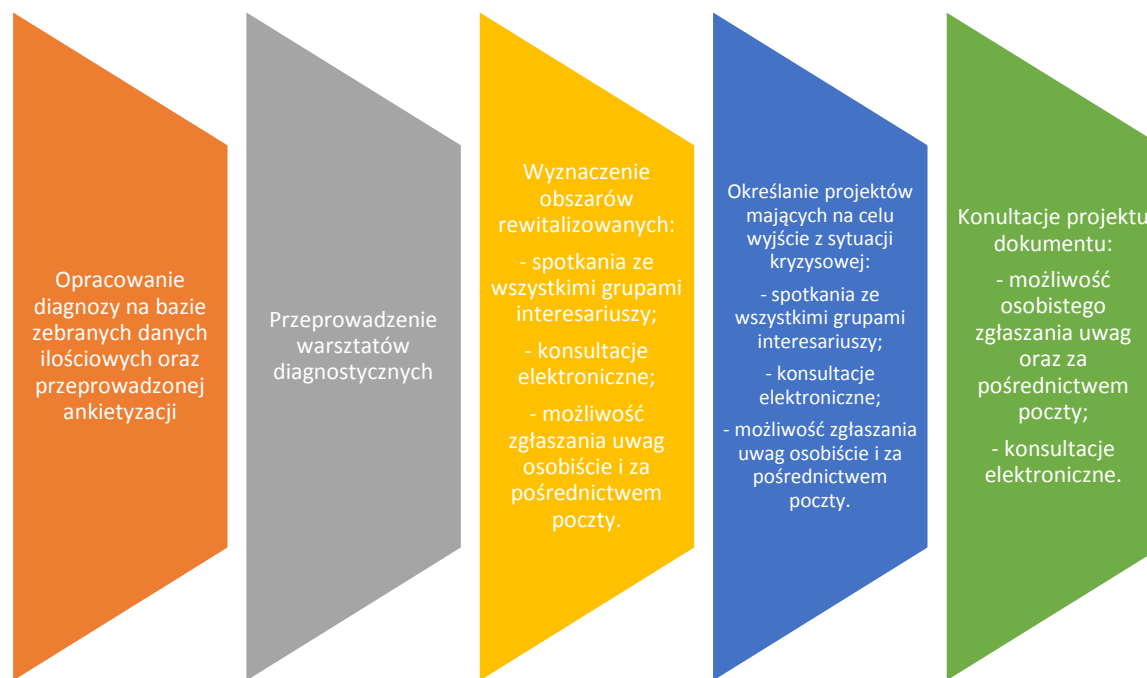
- przeprowadzenie warsztatów diagnostycznych mających na celu analizę obszarów kryzysowych i rewitalizowanych pod kątem problemów i działań które mają je rozwiązać,
- rozmowy z mieszkańcami prowadzone na każdym etapie opracowywania dokumentu – poniżej przedstawiono wykaz spotkań z mieszkańcami:
16.02.2017 r.,
24.03.2017 r.,
W spotkaniach uczestniczyli członkowie Komitetu oraz Zespołów zadaniowych, przedsiębiorcy oraz wszystkie zainteresowane rewitalizacją grupy społeczne. Przeprowadzone spotkania miały na celu zaznajomienie z pojęciem rewitalizacji, określenie obszarów gminy objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji, określenie kluczowych problemów oraz zadań mających je rozwiązać. Omówiono również zasady zgłaszania projektów rewitalizacyjnych. W trakcie spotkań wypracowano szeroki wachlarz projektów i działań, które następnie zostały analizie i umieszczeniu w bazie projektów rewitalizacyjnych.
- spacer studyjne Komitetu ds. Rewitalizacji Gminy Kornowac na terenie każdego obszaru planowanego do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi,
- zamieszczanie informacji o opracowywanym dokumencie na stronie gminy Kornowac,
- przeprowadzenie ankietyzacji która miała na celu poznanie opinii mieszkańców w zakresie obszarów Gminy Kornowac które należy zrewitalizować, przyczyn degradacji tych terenów oraz problemów występujących na tych obszarach. Ankietę można było wypełnić w formie papierowej (ankieta dystrybuowana była m.in. przez Ośrodek Pomocy Społecznej , dostępna była również bezpośrednio w Urzędzie Gminy). W ramach odpowiedzi otrzymano 89 ankiet,
- przeprowadzenie konsultacji wyników diagnozy oraz obszarów zaproponowanych do rewitalizacji w okresie 10.02.2017 r. – 17.02.2017 r. Uwagi do dokumentu można było zgłaszać za pomocą poczty elektronicznej (adres: kontrola@kornowac.pl), pisemnie na adres Urzędu Gminy w Kornowacu oraz osobiście w godzinach pracy Urzędu Gminy. Do wyznaczonych obszarów wniesiono uwagi początkowe dotyczące granic obszarów,
- przeprowadzenie naboru propozycji projektów w okresie 21.02.2017 r. -02.03.2017 r., które mają zostać ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Projekty można było zgłaszać osobiście w godzinach pracy Urzędu Gminy, za pośrednictwem poczty e-mail na adres kontrola@kornowac.pl, pisemnie na adres Urzędu Gminy Kornowac. Została opracowana również ankiet, którą można było wypełnić w formie papierowej (ankieta dystrybuowana była m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, dostępna była również bezpośrednio w Urzędzie Gminy) W ramach odpowiedzi otrzymano 18 propozycji projektów do ujęcia w LPR,
- konsultacje projektu dokumentu – uwagi do dokumentu można było zgłaszać w okresie 12.04.2017 r. – 26.04.2017 r. osobiście, w godzinach pracy Urzędu Gminy, za pośrednictwem poczty e-mail na adres kontrola@kornowac.pl, jak również pisemnie na adres Urzędu Gminy Kornowac. W wyznaczonym czasie każdy z interesariuszy mógł wnieść swoje uwagi do dokumentu. Na etapie konsultowania zadań wniesiono jedynie uwagi dotyczące doprecyzowania poszczególnych zadań, uwagi dotyczące pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również uwagi porządkowe.

Zastosowanie narzędzia partycypacji pozwoliły na dotarcie do wszystkich grup wiekowych i społecznych. Zastosowano zarówno nowoczesne techniki przekazu informacji i uzgadniania Programu (strona www),

jak i narzędzia tradycyjne (spotkania z mieszkańcami, wizja lokalna, ankieta papierowa, możliwość wnoszenia uwag do dokumentu osobiście).

Poniżej w układzie graficznym przedstawiono elementy partycypacji społecznej zastosowane przy opracowywaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac:

Rysunek 3 Elementy partycypacji społecznej zastosowane przy opracowywaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac

Niniejszy dokument ma charakter otwarty i dynamiczny. Zakres obszarów kryzysowych, obszarów objętych rewitalizacją, jak również zaplanowane działania i projekty podlegać będą systematycznym działaniom monitoringowym, na etapie których wszystkie grupy interesariuszy będą mogły zgłaszać swoje uwagi i propozycje do Programu. W celu zapewnienia udziału lokalnych społeczności we wdrażaniu i monitoringu planuje się organizację systematycznych spotkań z wszystkimi grupami interesariuszy oraz przeprowadzanie badań ankietowych. Istotnym elementem partycypacji społecznej będzie baza projektów rewitalizacyjnych która zawierać będzie wykaz przedsięwzięć służących osiągnięciu zaplanowanej wizji obszarów rewitalizowanych. Szczegółowy zakres partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitoringu określony został w kolejnym punkcie.

13. System zarządzania i monitoringu

13.1. Zarządzanie rewitalizacją w Gminie Kornowac

System zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Kornowac na lata 2016-2020 osadzony zostanie w ogólnym systemie zarządzania Gminy, co umożliwi efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

System zarządzania zaprojektowany został mając na celu realizację zasady partycypacji i partnerstwa. Niniejszy dokument wypracowany został przez samorząd gminny przy współudziale wszystkich grup interesariuszy co zostanie zachowane również na etapie zarządzania programem.

Kontrola społeczna i udział partnerów w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kornowac wpłyną pozytywnie na efektywność zaplanowanych działań, zwiększą również skuteczność

zaplanowanego procesu rewitalizacji. Zaangażowanie partnerów będzie czynnikiem sprzyjającym efektywnemu wykorzystaniu środków finansowych.

Zastosowanie zasady partnerstwa i partycypacji umożliwi osiągnięcie następujących korzyści:

- zwiększenie jakości współpracy pomiędzy wszystkimi grupami interesariuszy,
- zwiększenie spójności działania instytucji, podmiotów oraz osób zaangażowanych w realizację określonych celów,
- zwiększenie przejrzystości procesu podejmowania decyzji,
- uproszczenie systemu zarządzania,
- wykorzystanie dodatkowych źródeł wiedzy poszczególnych grup interesariuszy; wykorzystanie oddolnego potencjału,
- wspólna realizacja przedsięwzięć,
- łączenie kapitału finansowego i społecznego,
- zwiększenie stopnia zaangażowania społeczności lokalnej w proces podejmowania decyzji,
- zwiększenie trafności i ukierunkowania wykorzystania środków finansowych,
- otrzymanie wysokiej jakości i precyzyjnych informacji w zakresie diagnozy, potrzeb oraz osiągniętych rezultatów,
- zwiększenie potencjału osób, grup i podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji.

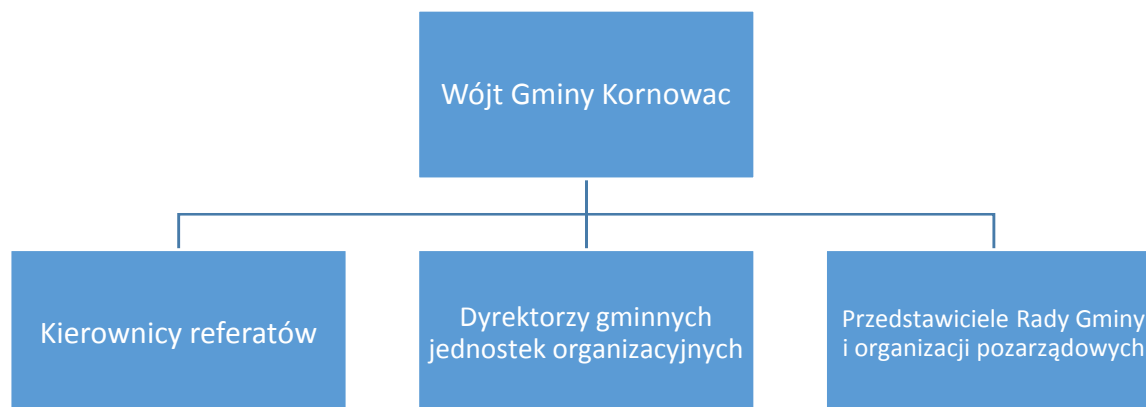
Mając na celu uzyskanie w/w korzyści planuje się rozszerzenie obecnego schematu organizacyjnego o Komitet ds. Rewitalizacji Gminy Kornowac oraz Zespoły Zadaniowe ds. Rewitalizacji. Powołano dwa Zespoły Zadaniowe – każdy podobszar rewitalizacji posiada własny Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji.

Komitet ds. Rewitalizacji Gminy Kornowac powoływany jest przez Wójta Gminy. Uczestnikami komitetu są:

- Wójt Gminy,
- Kierownicy referatów, Dyrektorzy gminnych jednostek organizacyjnych, które realizują zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastruktury i sferze przestrzennej,
- Przedstawiciel organizacji pozarządowych.

Osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie komitetu jest Wójt Gminy Kornowac. W chwili obecnej organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, nie dysponują odpowiednim potencjałem organizacyjnym, finansowym i technicznym, który umożliwiałby samodzielną realizację zadań. Komitet ds. Rewitalizacji Gminy Kornowac dążyć będzie do animowania współpracy pomiędzy Gminą, jej jednostkami organizacyjnymi, a organizacjami pozarządowymi w tym do nawiązywania partnerstw w celu wspólnego realizowania zadań. Takie podejście umożliwi wzmocnienie roli organizacji pozarządowych na terenie miasta w tym na podobszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi.

Poniżej przedstawiono strukturę organizację Komitetu ds. rewitalizacji Gminy Kornowac.

Rysunek 4 Struktura organizacyjna Komitetu ds. rewitalizacji Gminy Kornowac

Zadania Komitetu ds. rewitalizacji Gminy Kornowac obejmują:

- określenie w porozumieniu z Zespołami Zadaniowymi ds. rewitalizacji projektów mających na celu wyjście wyznaczonych podobszarów rewitalizacji z sytuacji kryzysowej,
- prowadzenie bazy projektów rewitalizacyjnych,
- określenie ram i zasad wprowadzania projektów do bazy projektów rewitalizacyjnych,
- wdrażanie działań określonych w Programie,
- udzielanie wsparcia informacyjnego oraz doradczego w zakresie projektów za które odpowiadają pozostałe grupy interesariuszy,
- koordynacja projektów rewitalizacyjnych,
- nadzór merytoryczny nad realizowanymi przedsięwzięciami,
- monitoring realizacji przedsięwzięć oraz założonych wskaźników,
- monitoring sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej, przestrzennej na terenie gminy (monitoring obszarów kryzysowych),
- utworzenie i aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- udział w konsultacjach społecznych i warsztatach, na rzecz modelowania procesów rewitalizacyjnych, określonych w Programie Rewitalizacji,
- zgłaszanie propozycji zadań do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji,
- tworzenie warunków dla aktywnej i sprawnej współpracy wszystkich interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- prowadzenie działań informacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie Gminy.

Zadania Komitetu ds. rewitalizacji Gminy Kornowac wykonywane będą przy udziale zasobów referatów, jednostek organizacyjnych oraz w porozumieniu z Zespołami Zadaniowymi ds. Rewitalizacji w zgodzie z funkcjonującą strukturą organizacyjną Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Komitet pełnił będzie rolę nadrzędną w stosunku do Zespołów Zadaniowych.

Komitet ds. rewitalizacji Gminy Kornowac sporządzał będzie sprawozdania ze swojej pracy.

Zespoły Zadaniowe ds. rewitalizacji powoływane zostały przez Wójta Gminy. Ich uczestnikami są grupy interesariuszy, którzy czynnie uczestniczą w procesie rewitalizacji. Należą do nich osoby i podmioty odpowiedzialne za kształtowanie sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i infrastrukturalnej. Uczestnikami zespołów są również przedstawiciel/przedstawiciele samorządu, koordynujący jego pracę. Wszystkie podmioty i organizacje działające na terenie gminy będą mogły uczestniczyć w jego pracy. Posiadały będą również równe prawa i obowiązki związane z uczestnictwem w procesie rewitalizacji. Skład zespołów zadaniowych może być na bieżąco zmieniany po to aby zachować jak największą partycypację społeczną.

Zadania Zespołów Zadaniowych ds. rewitalizacji obejmują:

- opiniowanie działań Komitetu ds. rewitalizacji Gminy Kornowac w celu zachowania zasady partnerstwa i partycypacji,
- formułowanie opinii i raportów w zakresie sytuacji w poszczególnych obszarach gminy w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej i przestrzennej,
- zgłaszanie propozycji modyfikacji obszarów kryzysowych, zdiagnozowanych problemów, celów oraz zadań,
- zgłaszanie propozycji projektów, które przyczynią się do rozwiązania sytuacji kryzysowej,
- inicjowanie partnerstw i współpracy pomiędzy poszczególnymi grupami interesariuszy,
- aktywne współdziałanie z mieszkańcami gminy,
- wypracowanie i wdrożenie narzędzi wspierających realizację projektów rewitalizacyjnych,
- systematyczne przekazywanie danych Komitetowi Strategicznemu na temat realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

Czynności Zespołów Zadaniowych ds. rewitalizacji wykonywane będą przy udziale zasobów interesariuszy oraz wsparciu samorządu.

13.2. Monitoring i ocena

Monitorowanie w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac stanowić będzie proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji dotyczących wyznaczonych obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi. Prowadzone w ramach monitoringu działania będą miały na celu przede wszystkim zapewnienie zgodności działań wynikających z LPR w stosunku do przyjętych założeń. Proces monitorowania odnosił się będzie zarówno do wskaźników które pozwalają określić obszary zdegradowane w tym objęte rewitalizacją, jak również do postępu wdrażanych przedsięwzięć.

W zakresie wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów objętych rewitalizacją określono następujące wskaźniki:

- wskaźnik nr 1a – „Pomoc społeczna” – udział osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W celu identyfikacji osób i obszarów wymagających wsparcia wzięto pod uwagę ustawę o pomocy społecznej ponieważ ustawa przyznaje pomoc w oparciu o najszerszy katalog dysfunkcji (m.in. ubóstwo, bezrobocie, bezradność, długotrwała choroba, narkomania, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc, sytuacja kryzysowa). Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów cechujących się największym wsparciem z pomocy społecznej na terenie Gminy Kornowac;

W zakresie pomocy społecznej zastosowano również następujące wskaźniki pomocnicze służące do pogłębionej diagnozy:

Wskaźnik nr 1b - Liczba rodzin którym udzielano wsparcia na podst. ustawy o świadczeniach rodzinnych na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1c - Liczba osób którym udzielono pomocy na podst. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1d - Osoby niepełnosprawne korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1e - Osoby w wieku do 25 lat korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1f - Osoby w wieku 60+ lat korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1g - Osoby samotnie wychowujące dziecko korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1h - Osoby bezrobotne korzystające z usług OPS na 100 mieszkańców sołectwa.

- Wskaźnik nr 1i - Liczba osób z problemem alkoholowym na 100 mieszkańców sołectwa.
- Wskaźnik nr 1j - Liczba bezrobotnych ogółem.
W zakresie bezrobocia zastosowano również następujące wskaźniki pomocnicze służące do pogłębionej diagnozy:

Wskaźnik nr 1k – Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1l – Liczba bezrobotnych do 30 r. ż. na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1ł – Liczba bezrobotnych powyżej 50 r. ż. na 100 mieszkańców sołectwa.

Wskaźnik nr 1n – Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa.

- wskaźnik nr 1m – „Przestępczość” – ilość przestępstw na obszarze sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, które charakteryzują się najwyższą stopą przestępczości;
- wskaźnik nr 1o – „Niebieskie karty” – ilość wydanych niebieskich kart na obszarze sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, które charakteryzują się najwyższą stopą przemocy w rodzinie;
- wskaźnik nr 2 – „Przedsiębiorczość” – ilość osób które prowadzących działalność gospodarczą w danym obszarze na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów gdzie przedsiębiorczość jest najmniejsza, dlatego też wartość wskaźnika została odjęta od pozostałych, które wskazują sytuację kryzysową;

- wskaźnik nr 3a – „Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa” – wskaźnik mierzy długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców; Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się najwyższym poziomem hałasu i emisji liniowej;
- wskaźnik nr 3b – „Liczba budynków posiadających OZE” – wskaźnik mierzy liczbę budynków posiadających OZE na terenie sołectwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów gdzie ilość budynków wyposażona w OZE jest najmniejsza, dlatego też wartość wskaźnika została odjęta od pozostałych, które wskazują sytuację kryzysową;
- wskaźnik nr 4a „Ilość dróg gminnych do remontu” – wskaźnik mierzy odsetek dróg gminnych wymagających remontu na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się największym stopniem degradacji dróg gminnych;
- wskaźnik nr 4b „Ilość dróg gminnych do skanalizowania” – wskaźnik mierzy odsetek dróg gminnych wymagających skanalizowania na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się najniższym stopniem skanalizowania;
- wskaźnik nr 4c „Ilość dróg gminnych na których nie jest dostępna sieć gazowa” – wskaźnik mierzy odsetek dróg gminnych na których nie jest dostępna sieć gazowa na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się najniższym stopniem pokrycia siecią gazową;
- wskaźnik nr 4d „Stosunek ilości dzieci do ilości miejsc w przedszkolu na terenie sołectwa” – wskaźnik mierzy stosunek ilości dzieci do ilości miejsc w przedszkolu na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wskazanie obszarów które cechują się największymi potrzebami w zakresie miejsc przedszkolnych;
- wskaźnik nr 5a „Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków” – wskaźnik mierzy Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, na których znajduje się najwięcej budynków wymagających remontu. Pod pojęciem remontu należy rozumieć prace mające na celu przywrócenie budynkom utraconej wartości (prace modernizacyjne w tym termomodernizacja);
- wskaźnik nr 5b „Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia” – wskaźnik mierzy ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia na terenie sołectwa. Wskaźnik ma na celu wyznaczenie obszarów, które cechują się największą liczbą terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia.

Wartości wskaźników zostały obliczone w oparciu o dane z 2015 roku. Zastosowane wskaźniki w pełni odzwierciedlają sytuację społeczną, przestrzenną, infrastrukturalną, środowiskową oraz gospodarczą w obszarach miasta, nie ma więc potrzeby określania dodatkowych wskaźników.

Średnie wartości wskaźników dla Gminy Kornowac podane zostały poniżej:

Tabela 48 Średnia wartość wskaźników dla Gminy Kornowac w oparciu o które wyznaczono obszary zdegradowane i podobszary objęte rewitalizacją (wartości docelowe dla podobszarów rewitalizacji) oraz wartości dla poszczególnych podobszarów rewitalizowanych

Miejscowość	Il. Mieszkańców	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 1n	Wskaźnik 1o
Kornowac	856	4,84	1,18	2,15	0,00	2,85
Rzuchów	1048	4,96	1,52	2,30	0,37	0,81

średnia gminna	950,8	3,66	1,00	1,93	0,22	1,00
----------------	-------	------	------	------	------	------

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 2	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a
Kornowac	856	-3,44	0,35	-8,71	100,00%
Rzuchów	1048	-4,92	0,54	-9,93	85,71%

średnia gminna	950,8	-4,17	0,20	-8,73	89,11%
----------------	-------	-------	------	-------	--------

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 4b	Wskaźnik4c	Wskaźnik4d	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kornowac	856	100,00%	75,00%	0,00%	13	2
Rzuchów	1048	100,00%	100,00%	30,49%	7	3

średnia gminna	950,8	88,50%	91,25%	48,01%	6,8	2,6
----------------	-------	--------	--------	--------	-----	-----

Źródło: Opracowanie własne

Wartości ujemne dotyczące wskaźnika przedsiębiorczości pomniejszają wartość natężenia negatywnych zjawisk na tle Gminy Kornowac. Poniżej przedstawiono planowaną redukcję niekorzystnych zjawisk wyrażoną wskaźnikami:

Tabela 49 Planowana redukcja wartości wskaźników dla podobszarów rewitalizowanych (wskaźniki służące do wyznaczania obszarów kryzysowych i rewitalizowanych)

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 1a	Wskaźnik 1i	Wskaźnik 1j	Wskaźnik 1n	Wskaźnik 1o
Kornowac	856	-1,18	-0,18	-0,22	-	-1,85
Rzuchów	1048	-1,30	-0,52	-0,37	-0,15	-

średnia gminna	950,8	3,66	1,00	1,93	0,22	1,00
----------------	-------	------	------	------	------	------

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 2	Wskaźnik 3a	Wskaźnik 3b	Wskaźnik 4a
Kornowac	856	-	-0,16	-0,02	-10,89%
Rzuchów	1048	0,75	-0,34	-	-

średnia gminna	950,8	-4,17	0,20	-8,73	89,11%
----------------	-------	-------	------	-------	--------

Miejscowość	II. Mieszkańców	Wskaźnik 4b	Wskaźnik4c	Wskaźnik4d	Wskaźnik 5a	Wskaźnik - 5b
Kornowac	856	-11,50%	-	-	-6,20	0,60
Rzuchów	1048	-11,50%	-	17,52%	-0,20	-0,40

średnia gminna	950,8	88,50%	91,25%	48,01%	6,8	2,6
----------------	-------	--------	--------	--------	-----	-----

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie realizacji przedsięwzięć wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac przyjęto następujące wskaźniki produktu i rezultatu:

Wskaźniki dla celu operacyjnego nr 1

Wskaźniki produktu:	Wskaźniki rezultatu:
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu [osoby]
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [osoby]	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu [miejsca]
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby]
Liczba wytworzonych materiałów informacyjnych [szt.]	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby]
Liczba przeprowadzonych szkoleń [szt.]	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby]
	Spadek liczby osób uzależnionych [osoby]
	Ilość przeszkolonych osób [osoby]
	Spadek ilości przestępstw na obszarach rewitalizowanych [przestępstwa]

Wskaźniki dla celu operacyjnego nr 2	
Wskaźniki produktu:	Wskaźniki rezultatu:
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km]	Liczba osób objętych ulepszonym systemem oczyszczania ścieków [RLM]
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [km]	Ilość osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury rowerowej [osoby]
Liczba elementów infrastruktury towarzyszącej [szt.]	Stopień redukcji PM10 [t/rok]
Liczba wybudowanych miejsc postojowych [szt.]	Szacowany roczny spadek emisji gazów Ciężkich [Mg CO2/rok]
Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.]	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [Gj/rok]
Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.]	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [Gj/rok]
Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.]	Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu [Gj/rok]
Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.]	Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [Gj/rok]
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok]
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [Gj/rok]

Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby]
Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [szt.]	Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk [szt.]
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [km ²]	Ilość osób zamieszkujących wyremontowane / zmodernizowane ulice [osoby]
Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny) – [liczba placówek];
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby]	
Liczba zakupionych fotopułapek [szt.]	
Liczba wyremontowanych lub zmodernizowanych dróg [szt.]	
Długość wyremontowanych lub zmodernizowanych dróg [km]	
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [miejsca];	
Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [osoby].	

Wskaźniki dla celu operacyjnego nr 3	
Wskaźniki produktu:	Wskaźniki rezultatu:
Liczba osób objętych wsparciem zamieszkujących obszary rewitalizowane [osoby]	Liczba osób z obszarów rewitalizowanych, która znalazła pracę [osoby]
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba osób z obszarów rewitalizowanych, która rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej [osoby]
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba przeszkolonych osób z obszarów rewitalizowanych [osoby]
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie [osoby]	Spadek ilości osób bezrobotnych [osoby]
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu [osoby];
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby];	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby];
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [osoby].
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby].	
Liczba podmiotów gospodarczych objętych wsparciem posiadających siedzibę na obszarze rewitalizowanym [przedsiębiorstwa]	

Liczba przeprowadzonych szkoleń [szt.]	
Liczba wykonanych materiałów informacyjnych [szt.]	
Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej [osoby]	Spadek ilości osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej [osoby]
Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej [miejsca]	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury Przedszkolnej [szt.]	

Monitoring obszarów rewitalizacji odnosił się będzie również do źródeł finansowania zadań i działań ujętych w dokumencie. W zakresie źródeł dofinansowania przewiduje się systematyczne pozyskiwanie, zbieranie i przetwarzanie informacji w celu sfinansowania wszystkich zaplanowanych działań.

Organem odpowiedzialnym za monitoring będzie Komitet ds. rewitalizacji Gminy Kornowac. Mając na celu jak najbardziej efektywny sposób wydatkowania funduszy, przewiduje się, że wskaźniki wykorzystywane do wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów objętych rewitalizacją monitorowane będą co 12 miesięcy, natomiast wskaźniki dotyczące realizacji zadań ujętych w dokumencie będą monitorowane co 3 miesiące. Na potrzeby monitoringu założeń pozwalających na wyznaczanie obszarów zdegradowanych powstała elektroniczna baza danych, która umożliwi aktualizację informacji w niej zawartych. W zakresie monitoringu zadań ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji opracowany zostanie wzór sprawozdania. Wyniki działań monitoringowych przekazywane będą Zespołom Zadaniowym celem zaopiniowania.

Mając na celu najbardziej efektywne działania zmierzające do zrealizowania założonych celów przewiduje się możliwość ujmowania w dokumencie dodatkowych zadań (inwestycyjnych i nieinwestycyjnych). W tym celu opracowano wzór karty zadania, który umożliwi zainteresowanym grupom interesariuszy (w tym również pojedynczym osobom fizycznym) zgłaszanie projektów. Projekt po pozytywnej decyzji Komitetu wpisywany będzie do bazy projektów rewitalizacyjnych, a następnie do Lokalnego Programu Rewitalizacji w momencie jego aktualizacji.

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie na wniosek referatu Urzędu Gminy Kornowac odpowiedzialnego za pozyskiwanie środków pomocowych, który przedstawiany będzie Komitetowi Strategicznemu. W przypadku pozytywnej decyzji wniosek w sprawie aktualizacji przedkładany będzie Wójtowi oraz przygotowywany będzie aneks i uchwała w celu przyjęcia zmian dokumentu przez Radę Gminy.

Monitoring i ocena wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac wsparty zostanie analizami i badaniami socjologicznymi, które określać będą postępy realizowanych działań i projektów (w tym zakresie planuje się również systematyczne zebrania zespołów zadaniowych w których w skład wchodzi przedstawiciele poszczególnych grup interesariuszy). Prowadzone niezależnie analizy i badania dotyczące wszystkich sfer rewitalizacji pozwolą również określić stopień zadowolenia oraz oczekiwania mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Wnioski płynące z przeprowadzenia omawianych powyżej badań służyć będą do podejmowania decyzji dotyczących korekt w zakresie treści Programu.

14. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z opinią Śląskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego (PISMO NS-NZ.042.50.2017 z dnia 20.04.2017 r.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo nr

WOOŚ.410.142.2017.PB z dnia 24.04.2017 r.) odstąpiono od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu. Analiza przedłożonego dokumentu wykazała, że:

- zamierzenia inwestycyjne stanowią kontynuację realizowanych prac w kierunku rozwoju gospodarczego i społecznego,
- planowane zadania uwzględniają aspekty środowiskowe, mając na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- zaproponowane cele i działania znacząco wpłyną na poprawę stanu środowiska na terenie gminy oraz zmniejszą występujące obecnie niekorzystne oddziaływania na środowisko.

Z uwagi na przewidywany brak negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć zawartych w dokumencie, nie ma konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Spis treści

1. Streszczenie	3
2. Dokumenty planistyczne i strategiczne powiązane z problematyką rewitalizacji	7
2.1. Dokumenty na poziomie europejskim	7
2.2. Dokumenty poziomu krajowego	7
2.3. Dokumenty na poziomie regionalnym	13
2.4. Dokumenty na poziomie lokalnym	19
3. Diagnoza zjawisk kryzysowych	19
3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Kornowac	19
3.2. Demografia	24
3.3. Opieka społeczna	29
Ustawa o pomocy społecznej	30
Ustawa o dodatkach mieszkaniowych	30
Ustawa o świadczeniach rodzinnych	30
Ustawa o świadczeniach alimentacyjnych	31
Niepełnosprawność	31
Liczba osób w wieku do 25 r.ż. korzystających z pomocy OPS	32
Liczba osób w wieku 60+ korzystających z pomocy OPS	33
Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy OPS	33
Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z pomocy OPS	34
3.4. Alkoholizm	34
3.5. Bezrobocie	35
3.6. Przestępczość	38
3.7. Niebieskie karty	38
3.8. Gospodarka	39
3.9. Środowisko	41
Opis stanu środowiska naturalnego	41
Obiekty i tereny chronione Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”	42
3.10. Infrastruktura	44
Zaopatrzenie w wodę	44
Odprowadzenie i unieszkodliwienie ścieków	44
Kanalizacja deszczowa	45
Zaopatrzenie w ciepło i gaz	45
Elektroenergetyka	45
Telekomunikacja	46
3.11. Przestrzeń	48
Opis przestrzenny gminy	48
Struktura funkcjonalna gminy	49
Stan prawny gruntów	50
Komunikacja – układ drogowy	50
Komunikacja – układ kolejowy	50

Komunikacja rowerowa	50
Jakość życia mieszkańców	50
Kierunki zagospodarowania przestrzennego	52
3.12. Podsumowanie ankietyzacji	54
4. Wnioski z przeprowadzonej analizy danych	59
5. Metodologia	60
6. Delimitacja obszarów zdegradowanych	63
7. Delimitacja obszarów objętych rewitalizacją	66
7.1. Podobszar rewitalizowany „Sołectwo Rzuchów”	66
7.2. Podobszar rewitalizowany „Kornowac”	70
7.3. Podsumowanie	73
8. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac	73
8.1. Wizja (planowany efekt rewitalizacji)	75
8.2. Cel główny i cele strategiczne rewitalizacji podobszarów Gminy Kornowac	76
8.3. Cele operacyjne i kierunki działań dla podobszarów rewitalizacji	77
8.4. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	112
9. Zadania planowane do realizacji w ramach Programu	78
9.1. Podział zaplanowanych zadań z punktu widzenia ich lokalizacji	78
9.2. Projekty podstawowe	80
9.3. Projekty uzupełniające	80
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym projektem rewitalizacji	112
10.1. Podobszar rewitalizowany nr 1: „Sołectwo Rzuchów”	114
10.2. Podobszar rewitalizowany nr 2: „Kornowac”	116
11. Finansowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji	118
12. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji	128
13. System zarządzania i monitoringu	131
13.1. Zarządzanie rewitalizacją w Gminie Kornowac	131
13.2. Monitoring i ocena	134
14. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	140
Spis tabel	143
Spis rysunków	145
Spis map	145

Spis tabel

Tabela 1 Dane dotyczące ludności Gminy Kornowac	25
Tabela 2 Udział kobiet i mężczyzn w ludności ogółem Gminy Kornowac	25
Tabela 3 Dane dotyczące liczby mieszkańców w okresie 2000 - 2015	27
Tabela 4 Dane dotyczące liczby mieszkańców w okresie 2000 - 2015	27
Tabela 5 Prognoza liczby mieszkańców do roku 2030	28
Tabela 6 Podział Gminy na obszary	29
Tabela 7 Powierzchnia poszczególnych obszarów Gminy	29

Tabela 8 Dane dotyczące liczby osób, którym udzielane jest wsparcie na podstawie ustawy o pomocy społecznej	30
Tabela 9 Liczba rodzin którym udzielano wsparcia na podst. ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	31
Tabela 10 Dane dotyczące liczby osób, którym udzielane jest wsparcie na podstawie ustawy o świadczeniach alimentacyjnych	31
Tabela 11 Osoby niepełnosprawne korzystające z usług OPS	32
Tabela 12 Liczba osób w wieku do 25 r.ż. korzystających z pomocy OPS	32
Tabela 13 Liczba osób w wieku 60+ korzystających z pomocy OPS	33
Tabela 14 Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy OPS	33
Tabela 15 Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z pomocy OPS	34
Tabela 16 Dane dotyczące liczby osób z problemem alkoholowym	34
Tabela 17 Liczba osób zgłoszonych do Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w okresie 2013 - 2015.....	35
Tabela 18 Liczba bezrobotnych w okresie 2013-2015	35
Tabela 19 Liczba bezrobotnych ogółem.....	36
Tabela 20 Liczba bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem	36
Tabela 21 Liczba osób bezrobotnych do 30 r.ż. w liczbie bezrobotnych ogółem.....	36
Tabela 22 Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. w liczbie bezrobotnych ogółem.....	37
Tabela 23 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	37
Tabela 24 Liczba przestępstw w okresie 2013 – 2015	38
Tabela 25 Liczba niebieskich kart wydanych w okresie 2013-2015	38
Tabela 26 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	40
Tabela 27 Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	40
Tabela 28 Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	40
Tabela 29 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	40
Tabela 30 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG	41
Tabela 31 Długość dróg wojewódzkich [km] na terenie sołectw	43
Tabela 32 Liczba budynków posiadających OZE	43
Tabela 33 Ilość dróg gminnych do remontu w podziale na poszczególne sołectwa	46
Tabela 34 Wykaz ulic na których nie ma kanalizacji w podziale na poszczególne sołectwa.....	47
Tabela 35 Ilość ulic na których nie jest dostępna sieć gazowa w podziale na poszczególne sołectwa...	47
Tabela 36 Ilość domów mieszkalnych do remontu na 50 budynków	53
Tabela 37 Ilość terenów wymagających zagospodarowania lub zmiany przeznaczenia	53
Tabela 38 Ocena negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych obszarów Gminy Kornowac (wartości nominalne wskaźników).....	64
Tabela 39 Ocena negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych obszarów Gminy Kornowac (wartości wskaźników sprowadzone do wspólnego mianownika).....	64
Tabela 40 Ocena negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych obszarów Gminy Kornowac (wartości wskaźników po przemnożeniu przez wagi nadane poszczególnym kryteriom)	65
Tabela 41 Analiza wskaźnikowa sołectwa Rzechów	67
Tabela 42 Powody przyznania pomocy - rodziny	68
Tabela 43 Powody przyznania pomocy – osoby w rodzinach	68
Tabela 44 Analiza wskaźnikowa podobszaru „Kornowac”	70
Tabela 45 Powody przyznania pomocy - rodziny	72

Tabela 46 Powody przyznania pomocy – osoby w rodzinach	72
Tabela 47 Źródła finansowania projektów podstawowych	118
Tabela 48 Średnia wartość wskaźników dla Gminy Kornowac w oparciu o które wyznaczono obszary zdegradowane i podobszary objęte rewitalizacją (wartości docelowe dla podobszarów rewitalizacji) oraz wartości dla poszczególnych podobszarów rewitalizowanych.....	136
Tabela 49 Planowana redukcja wartości wskaźników dla podobszarów rewitalizowanych (wskaźniki służące do wyznaczania obszarów kryzysowych i rewitalizowanych)	137

Spis rysunków

Rysunek 1 Wiązki projektów na obszarze rewitalizowanym nr 1 Sołectwo Rzuchów.	114
Rysunek 2 Wiązki projektów na obszarze rewitalizowanym nr 2 Kornowac.	116
Rysunek 3 Elementy partycypacji społecznej zastosowane przy opracowywaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kornowac	131
Rysunek 4 Struktura organizacyjna Komitetu ds. rewitalizacji Gminy Kornowac.....	133

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Kornowac na tle województwa śląskiego	20
Mapa 2 Położenie sołectwa w gminie Kornowac.....	21
Mapa 3 Położenie sołectwa w gminie Kornowac.....	22
Mapa 4 Położenie sołectwa w gminie Kornowac.....	22
Mapa 5 Położenie sołectwa w gminie Kornowac.....	23
Mapa 6 Położenie sołectwa w gminie Kornowac.....	24
Mapa 7 Mapa Obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Kornowac	66
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji "Sołectwo Rzuchów"	69
Mapa 9 Podobszar rewitalizacji "Kornowac"	72